

Міністерство освіти і науки України
Університет митної справи та фінансів

Фінансовий факультет
Кафедра обліку, аудиту, аналізу і оподаткування

Кваліфікаційна робота магістра

на тему:

Формування фінансової звітності підприємства та
оцінка його фінансового стану (за матеріалами
Товариства з обмеженою відповідальністю «АРМ-УКР
СТРОЙСЕРВІС»)

Виконав: студент групи ЕО23-1зм
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

Лях А.Д.

(прізвище та ініціали)

Керівник к.е.н., доцент Книшек О.О.

(наук. ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали)

Рецензент _____

(місце роботи)

(посада)

(наук. ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Лях А. Д. Формування фінансової звітності підприємства та оцінка його фінансового стану (за матеріалами Товариства з обмеженою відповідальністю «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС»). – Кваліфікаційна робота магістра. Спеціальність «Облік і оподаткування». Університет митної справи та фінансів. Дніпро, 2025.

Ключові слова: облік, фінансова звітність, фінансовий стан підприємства, аналіз, оцінка, фінансова стійкість, підприємство.

Мета кваліфікаційної роботи магістра полягає у поглибленому аналізі фінансової звітності, оцінці фінансового стану та розробці практичних рекомендацій з покращення для ефективного управління підприємством і підвищення його інвестиційної привабливості.

Завданням роботи є дослідити методику складання фінансової звітності, а також дослідити дотримання законодавчих вимог підприємством; розглянути міжнародний досвід методики оцінки фінансового стану підприємства; надати рекомендації щодо удосконалення в частині обліку на етапі формування та надання користувачам фінансової звітності підприємства; розкрити методичні прийоми аналізу фінансового стану підприємства; провести аналіз фінансової звітності ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС», рівня та динаміки її показників; провести аналіз негативного та позитивного впливу чинників на фінансовий стан досліджуваного підприємства та надати рекомендації і шляхи підвищення його фінансової стійкості.

Об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи є порядок формування фінансової звітності та процес аналітичної оцінки фінансового стану підприємства.

Предметом дослідження кваліфікаційної роботи є сукупність теоретико-методичних та практичних аспектів формування фінансової звітності та оцінки фінансового стану підприємства.

Кваліфікаційна робота магістра містить 92 сторінки друкованого тексту, 23 таблиці, 33 рисунка, список використаних джерел складається з 52 найменувань та 7 додатків.

ANNOTATION

Liakh A. D. The formation of financial statements of the enterprise and assessment of its financial condition (based on materials from Limited Liability Company «ARM-UKR STROY SERVIS»). University of Customs and Finance. Dnipro, 2025.

Key words: accounting, financial reporting, financial state of the enterprise, analysis, assessment, financial stability, enterprise.

The purpose of the master's qualification work is an in-depth analysis of financial statements, an assessment of the financial situation and the development of practical recommendations for improvement for the effective management of the enterprise and increasing its investment attractiveness.

The task of the work is to investigate the method of drawing up financial statements, as well as to investigate compliance with legal requirements by the enterprise; consider the international experience of the methodology of assessing the financial condition of the enterprise; provide recommendations for improvement in accounting at the stage of forming and providing users with financial statements of the enterprise; reveal methodical methods of analyzing the financial state of the enterprise; analyze the financial statements of LLC «ARM-UKR STROY SERVIS», the level and dynamics of its indicators; conduct an analysis of the negative and positive impact of factors on the financial condition of the enterprise under study and provide recommendations and ways to increase its financial stability.

The object of the research of the qualification work is the procedure for forming financial statements and the process of analytical assessment of the financial state of the enterprise.

The subject of the research of the qualification work is a set of theoretical, methodological and practical aspects of the formation of financial statements and assessment of the financial state of the enterprise.

The master's qualification work contains 92 pages of printed text, 23 tables, 33 figures, the list of used sources consists of 52 titles and 7 appendices.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ТА ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА.....	6
1.1. Сутність та класифікація фінансової звітності підприємства	6
1.2. Нормативно-правове регулювання та основні вимоги до складання фінансової звітності.....	16
1.3. Міжнародний досвід методики оцінки фінансового стану підприємства	23
РОЗДІЛ 2 МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	32
2.1. Аналітичне дослідження рівня і динаміки показників фінансової звітності ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС»	32
2.2. Методика формування фінансової звітності ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС»	42
2.3. Формування фінансової звітності в прикладних програмах	53
РОЗДІЛ 3 АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА	60
3.1. Методичні прийоми аналізу фінансового стану підприємства	60
3.2. Аналітичне дослідження рівня та динаміки показників фінансової звітності ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС»	65
3.3. Шляхи підвищення фінансової стійкості підприємства та рекомендації щодо зменшення впливу негативних чинників на його діяльність.....	74
ВИСНОВКИ.....	88
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	93
ДОДАТКИ.....	100

ВСТУП

Сучасні умови розвитку бізнесу в Україні позначені низкою нестабільних негативних факторів із глобальним впливом на всі процеси. У такому середовищі підприємствам необхідно запроваджувати комплексний і ґрунтовний підхід до складання фінансової звітності, а також досліджувати різні методи та інструменти, спрямовані на об'єктивне визначення їхнього фінансового стану.

Фінансова звітність слугує ключовим інструментом як для управління, так і для інформування зацікавлених сторін. Її аналіз виступає невід'ємною частиною процесу формування стратегічних управлінських рішень. Забезпечення якісного складання фінансової звітності й оцінювання фінансового стану потребує інтеграції сучасних бухгалтерських методологій, що враховують чинні стандарти та специфіку функціонування кожного підприємства.

Оскільки діяльність будь-якої компанії цікавить широке коло учасників ринку, кожна група зацікавлених осіб має власні пріоритети та очікування. У цьому контексті особливої ваги набувають повна й об'єктивна оцінка фінансового стану підприємства та формування фінансової звітності, що є одним із центральних джерел відомостей про його господарську діяльність.

Питання складання звітності, її аналізу й оцінювання фінансового стану розглядається у працях вітчизняних та зарубіжних науковців, серед яких Приймак С. В., Іванчук Н. В., Пантелєєв В. П., Т. Йоан, П. Ворст, Н. Чакічі, С. Чаттерджи, Ю. Тан та інші. Водночас ця тематика залишається актуальною та потребує подальших поглиблених досліджень щодо процесів формування фінансової звітності крізь призму бухгалтерського обліку та розроблення дієвих способів оцінки фінансового стану підприємств.

Метою кваліфікаційної магістерської роботи є поглиблений аналіз фінансової звітності, оцінка фінансового стану та розробка практичних рекомендацій з покращення для ефективного управління підприємством і підвищення його інвестиційної привабливості.

Для досягнення зазначеної мети необхідно вирішити наступні завдання:

- дослідити методику складання Балансу (Звіту про фінансовий стан) та Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід), а також дослідити дотримання законодавчих вимог підприємством;
- розглянути методику складання інших фінансових звітів, таких як Звіт про рух грошових коштів, Звіт про власний капітал та Приміток до фінансової звітності;
- розглянути міжнародний досвід методики оцінки фінансового стану підприємства;
- навести і оцінити ступінь автоматизації обліку та процесу формування фінансової звітності в прикладних програмах;
- надати рекомендації щодо удосконалення в частині обліку на етапі формування та надання користувачам фінансової звітності підприємства;
- розкрити методичні прийоми аналізу фінансового стану підприємства;
- провести аналіз фінансової звітності ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС», рівня та динаміки її показників;
- провести аналіз негативного та позитивного впливу чинників на фінансовий стан досліджуваного підприємства та надати рекомендації і шляхи підвищення його фінансової стійкості.

Об'єктом дослідження є порядок формування фінансової звітності та процес аналітичної оцінки фінансового стану підприємства.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та практичні аспекти формування фінансової звітності та оцінки фінансового стану ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС».

У роботі були використані загальнонаукові та спеціальні методи дослідження. Метод порівняння застосовувався при визначенні спільних та відмінних рис об'єктів; метод групування - при розподілі на однорідні групи за певними ознаками. Застосовані методи порівняльного аналізу, враховуючи історичні дані та відносні показники, для глибшого розуміння динаміки фінансових показників. Також було застосовано графічний метод при зображенні залежностей

показників та їх змін у часі.

Результати дипломного дослідження були апробовані на міжнародній науково-практичній конференції «Економіко-правові та управлінсько-технологічні виміри сьогодення: молодіжний погляд» (8 листопада, 2024) Дніпро, Університет митної справи та фінансів, за результатами якої опубліковано тези доповіді: «Аудит фінансової звітності як один із способів оцінки фінансового стану підприємства» (Додаток 3).

Інформаційною базою дослідження є наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених, нормативно-правові акти, НП(С)БО, МСФЗ та фінансова звітність досліджуваного підприємства.

Магістерська кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Обсяг роботи складає 92 сторінки. У роботі представлено 33 рисунка, 23 таблиці і 5 додатків. Список використаних джерел містить 52 найменування.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ТА ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність та класифікація фінансової звітності підприємства

Однією з ключових передумов ухвалення управлінських рішень є належне інформаційне забезпечення. Воно має спиратися на достовірні та вичерпні відомості, отримані з перевірених джерел із чіткою фіксацією моменту їх виникнення. Основним осередком такої інформації слугує звітність.

Проведення бухгалтерського обліку полягає в документальному відстеженні та контролі господарських і фінансових операцій, а також у фіксації їх результатів. При цьому складання фінансової звітності є завершальною стадією облікового процесу.

У науковій економічній літературі термін «звітність» трактується по-різному. Значна частина дослідників наголошує на її тісному зв'язку з бухгалтерським обліком. Приміром, Приймак С. В. підкреслює, що звітність є завершальною фазою і водночас елементом методу бухгалтерського обліку, а також системою узагальнених показників, які відображають результати фінансово-господарської діяльності підприємства [1].

На думку Іванчук Н. В., система взаємопов'язаних показників, сформована відповідно до чинних законодавчих вимог, забезпечує достовірність відомостей у звітності. Загалом фінансова звітність містить повну інформацію про фінансовий стан, підсумки діяльності, а також процеси формування та використання ресурсів різного типу: матеріальних, трудових і фінансових [2].

Пантелеєв В. П. розглядає звітність як комплекс узагальнених і взаємопов'язаних показників, які відображаються у спеціально затвердженій формі та дають змогу оцінити результати і умови діяльності підприємства за певний звітний проміжок часу [3].

Офіційне ж трактування бухгалтерської звітності подане в НП(С)БО 1, де

зазначено, що це звітність, складена на основі даних бухгалтерського обліку, котра задовольняє потреби визначених користувачів [4].

Результати аналізу поглядів науковців наведено на рисунку 1.1.

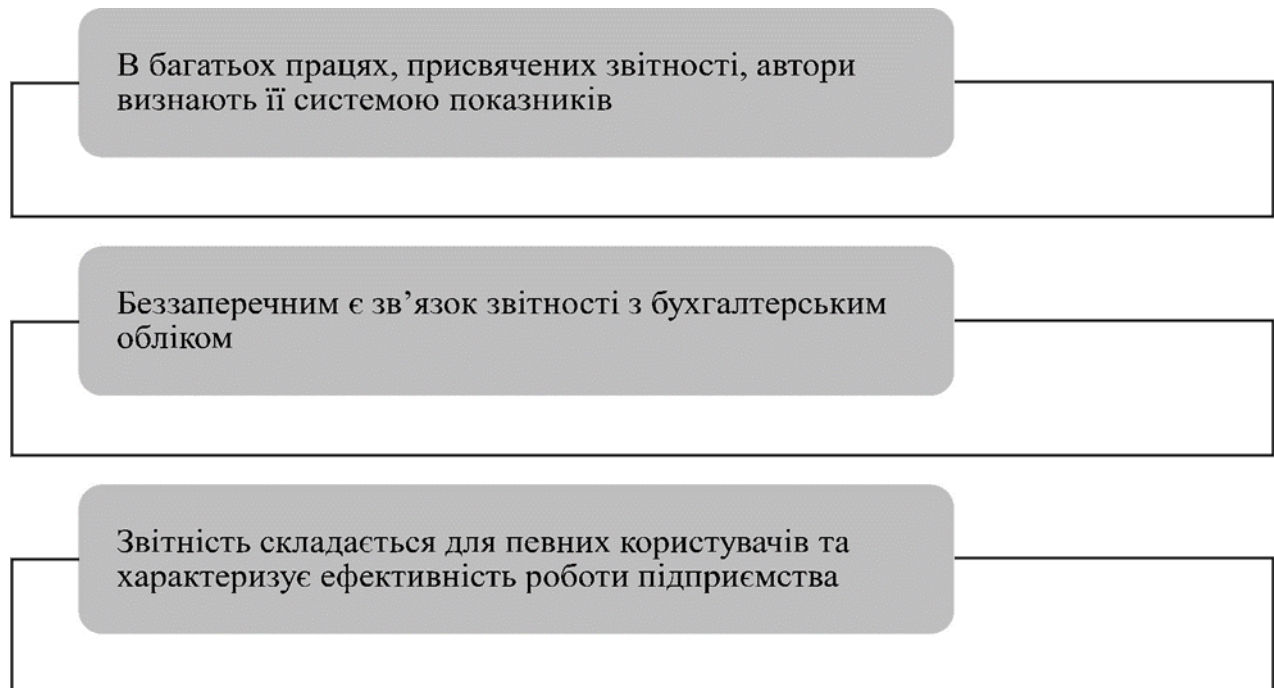

Рис. 1.1. Узагальнення визначень терміну «звітність» в наукових джерелах
Джерело: побудовано автором

Звітність, у якій використовується грошовий вимірник та підґрунтям якої є дані бухгалтерського обліку, можна поділити на декілька видів (рис. 1.2).

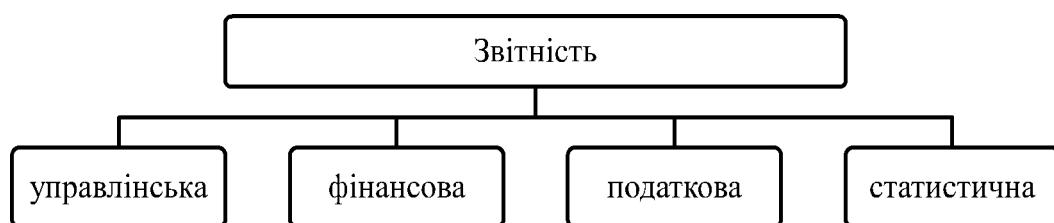

Рис. 1.2. Види звітності

Джерело: побудовано автором за інформацією [2, с. 5]

Податкова звітність здебільшого представлена податковими деклараціями, розрахунками податкових зобов'язань і даними щодо сплати податків. Таку звітність формують суб'єкти господарювання, які виступають платниками податків, і подають у встановлені терміни відповідним контролюючим органам.

Вона дає змогу оцінити, як підприємства розраховуються з бюджетом за податками й зборами [5, с. 29].

Статистична звітність укладається на базі показників бухгалтерського обліку для обчислення різних статистичних індикаторів, що відображають економічні, соціальні та інші процеси в державі й її регіонах. Отримані дані в подальшому впорядковують і аналізують, щоб відслідковувати тенденції в різних секторах економіки та сферах життєдіяльності населення [5, с. 29].

Управлінська звітність, на відміну від попередніх видів, зорієнтована здебільшого на внутрішніх користувачів. Вона являє собою систему взаємопов'язаних показників, сформованих шляхом обробки та узагальнення фінансової та нефінансової інформації про роботу підприємства. Метою управлінської звітності є планування, контроль і підтримка рішень як поточного, так і стратегічного характеру.

До фінансової звітності відносять бухгалтерську звітність, яка містить відомості про фінансовий стан, результат діяльності та рух коштів підприємства за звітний період [1].

Визначення фінансової звітності, наведене вище, відповідає положенням Закону України № 996-XIV від 16.07.1999 р. «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», де зазначено, що вона розкриває інформацію про фінансовий стан і результати діяльності суб'єкта господарювання [6].

Зовнішній вигляд форм фінансової звітності, методологія їх підготовки й правила розкриття інформації для всіх юридичних осіб, які зобов'язані складати фінансову звітність (за винятком банків і бюджетних установ, котрі регулюються окремими документами), визначені НП(С)БО 1 [4].

Фінансова звітність підприємства включає чотири обов'язкові форми та примітки до них (рис. 1.3).

Рис. 1.3. Форми фінансової звітності

Джерело: побудовано автором на основі [4]

Форми фінансової звітності, розроблені відповідно до чинних законодавчих норм, являють собою комплекс взаємопов'язаних показників, які відображають фінансовий стан, рівень прибутковості, а також наявність і використання матеріальних, кадрових та фінансових ресурсів конкретного суб'єкта господарювання. Поглиблений аналіз цих даних разом із показниками внутрішньої звітності слугує основою для ухвалення управлінських рішень, покликаних підтримувати й розвивати діяльність підприємства (рис. 1.4).

Забезпечення якісного обміну бухгалтерською інформацією має надзвичайно важливе значення. Ефективна система передачі облікових даних дає змогу не лише дотримуватися вимог законодавства та стандартів, але й налагодити оперативний і точний обмін відомостями між різними підрозділами. Завдяки цьому управлінська ланка може своєчасно приймати стратегічні рішення та планувати використання фінансових ресурсів. Крім точності й оперативності, важливим фактором якості передачі інформації є її готовність до подальшого аналізу та застосування.

Не менш пріоритетним аспектом виступає захист конфіденційних фінансових показників. Уникнення витoku відомостей, які не підлягають розголосу, має принципове значення, особливо для підприємств приватної форми власності.

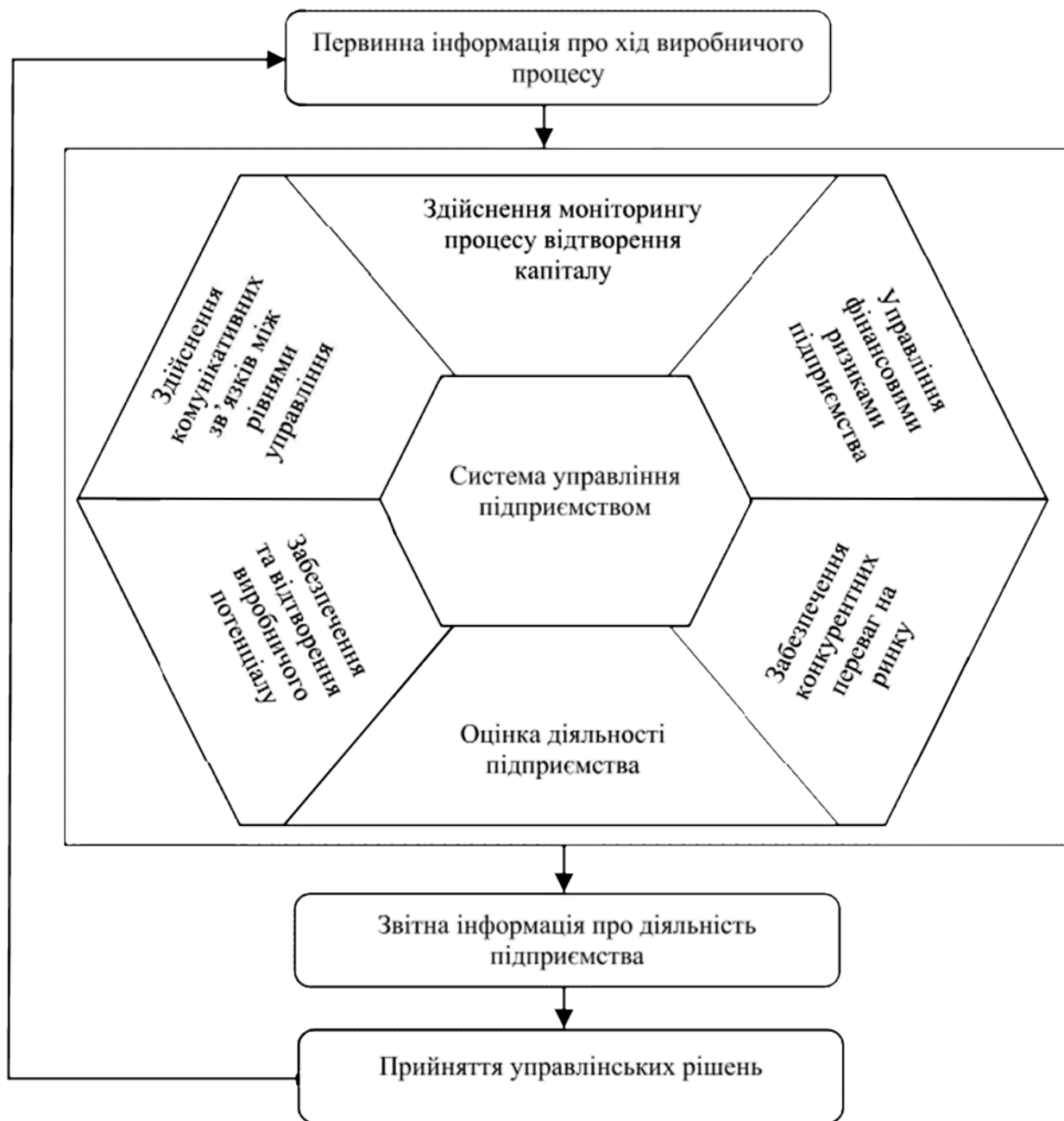

Рис. 1.4. Обіг інформаційних потоків, пов'язаних з управлінням підприємством

Джерело: побудовано автором

Відомості з фінансової звітності корисні багатьом зацікавленим сторонам: внутрішні користувачі спираються на них для аналізу поточного стану підприємства та розроблення стратегічних заходів, тоді як зовнішні користувачі, маючи власні інтереси, використовують їх для прийняття рішень стосовно співпраці, визначення умов кредитування, а також контролю за дотриманням законодавчих вимог тощо (рис. 1.5).

Рис. 1.5. Внутрішні та зовнішні користувачі фінансової звітності

Джерело: побудовано автором

Залежно від складу розрізняють повну та скорочену фінансову звітність. Усі підприємства, окрім мікропідприємств, малих підприємств, непідприємницьких товариств і представництв іноземних суб'єктів господарювання (крім тих, що повинні звітувати за міжнародними стандартами), подають повну фінансову звітність.

На законодавчому рівні передбачено два види скороченої звітності: для малих підприємств та мікропідприємств. Зміст, форми та порядок заповнення такої звітності визначені НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність» (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Склад скороченої фінансової звітності

№ з/п	Види скороченої звітності	Форми
1	Фінансова звітність малого підприємства	1. Баланс (форма № 1-м) 2. Звіт про фінансові результати (форма № 2-м)
2	Фінансова звітність мікропідприємства	1. Баланс (форма № 1-мс) 2. Звіт про фінансові результати (форма № 2-мс)

Джерело: складено за даними [7]

Відношення підприємств (крім бюджетних установ) до категорій мікропідприємств, малих, середніх або великих підприємств здійснюється у разі відповідності щонайменше двом показникам з трьох, наведених у табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Критерії визначення категорії підприємства

Категорія підприємства	Критерії (відповідність щонайменше двом з трьох критеріїв)		
	балансова вартість активів, євро	чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), євро	середня кількість працівників, осіб
Мікропідприємство	до 350 тисяч включно	до 700 тисяч включно	до 10 включно
Мале підприємство	до 4 мільйонів включно	до 8 мільйонів включно	до 50 включно
Середнє підприємство	до 20 мільйонів включно	до 40 мільйонів включно	до 250 включно
Велике підприємство	понад 20 мільйонів	понад 40 мільйонів	понад 250 осіб

Джерело: складено за даними [6]

Суб'єкти господарювання, що працюють у видобувних галузях, мають специфічні вимоги до складання фінансової звітності. Відповідно до Закону України № 2545-VIII від 18.09.2018 р. «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях», вони додатково подають звіт про платежі на користь держави, запроваджений з метою підвищення відкритості й запобігання корупції [8].

Для суб'єктів державного сектору (розпорядників бюджетних коштів, підрозділів Державної казначейської служби України, державних цільових фондів)

вимоги до складання фінансової звітності визначено НП(С)БО в державному секторі 101 «Подання фінансової звітності». Ця звітність охоплює [9]:

- баланс (форма № 1-дс);
- звіт про фінансові результати (форма № 2-дс);
- звіт про рух грошових коштів (форма № 3-де);
- звіт про власний капітал (форма № 4-дс);
- примітки до річної фінансової звітності.

Державне регулювання чітко встановлює порядок складання звітності бюджетних установ, забезпечуючи єдині підходи до оброблення й узагальнення показників, а також контроль за використанням бюджетних ресурсів та виконанням бюджетів усіх рівнів.

Форми й склад фінансової звітності банків затверджені постановою Правління Національного банку України. Головним завданням підготовки такої звітності є надання користувачам об'єктивної і повної інформації щодо фінансового стану банків, результатів їхньої діяльності та руху грошових коштів [10].

Окремим різновидом фінансової звітності є консолідована фінансова звітність, яку подають материнські підприємства, об'єднання підприємств, Міністерства, органи виконавчої влади та інші суб'єкти, на яких поширюється такий обов'язок згідно із законом. У процесі складання консолідованої звітності дані підприємства, що здійснює контроль, та підпорядкованих йому структур відображаються як єдина економічна одиниця [6].

Крім того, законодавство передбачає обов'язкове застосування міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) для публічних акціонерних товариств, підприємств, що становлять суспільний інтерес, суб'єктів видобувних галузей і тих, що працюють за видами діяльності, визначеними Кабінетом Міністрів України. Решта підприємств мають право самостійно вирішувати, чи доцільно їм запроваджувати МСФЗ [6].

Розробники МСФЗ зосереджують увагу на тому, наскільки корисною є фінансова інформація зі звітів для чинних і потенційних інвесторів, позикодавців

та інших кредиторів при ухваленні рішень щодо надання ресурсів певному суб'єктові господарювання. При цьому наголос робиться на відомостях про економічні ресурси суб'єкта, зміни в цих ресурсах і на оцінці того, наскільки ефективно управлінський персонал виконує свої обов'язки у контексті використання ресурсів.

Згідно з Концептуальними основами складання фінансової звітності за міжнародними стандартами, звіт загального призначення розглядається як документ, що подає фінансові дані про економічні ресурси суб'єкта та зміни в них, а також використовується основними користувачами для ухвалення рішень щодо доцільності надання суб'єктові ресурсів [11].

З погляду звітних періодів фінансова звітність може бути річною, проміжною (за перший квартал, перше півріччя, дев'ять місяців року) або, у випадку ліквідації підприємства, охоплювати період від початку поточного року до дати рішення про припинення його діяльності.

В Україні фінансова звітність більшості компаній не належить до комерційної таємниці, конфіденційної інформації чи відомостей з обмеженим доступом. Водночас існують законодавчі вимоги щодо обов'язкового розкриття фінансової звітності на веб-ресурсах для публічних акціонерних товариств, підприємств, що становлять суспільний інтерес, суб'єктів природних монополій і видобувних галузей, головних розпорядників бюджетних коштів тощо. Такий підхід забезпечує прозорість діяльності та створює відкриті умови для аналізу з боку зацікавлених осіб, зокрема інвесторів, які використовують цю інформацію при ухваленні стратегічних рішень.

Разом із тим, законодавством визначено ситуації, за яких доступ до фінансової звітності обмежується, зокрема коли йдеться про військову сферу чи питання національної безпеки.

Класифікацію фінансової звітності за різними ознаками візуально показано на рис. 1.6. Отже, звітність є комплексом показників, що висвітлюють дані про фінансовий стан та результати діяльності підприємства, а також про процеси формування й використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів,

необхідних як внутрішнім, так і зовнішнім користувачам. Вона базується на відомостях бухгалтерського обліку й ілюструє рівень ефективності використання доступних ресурсів.

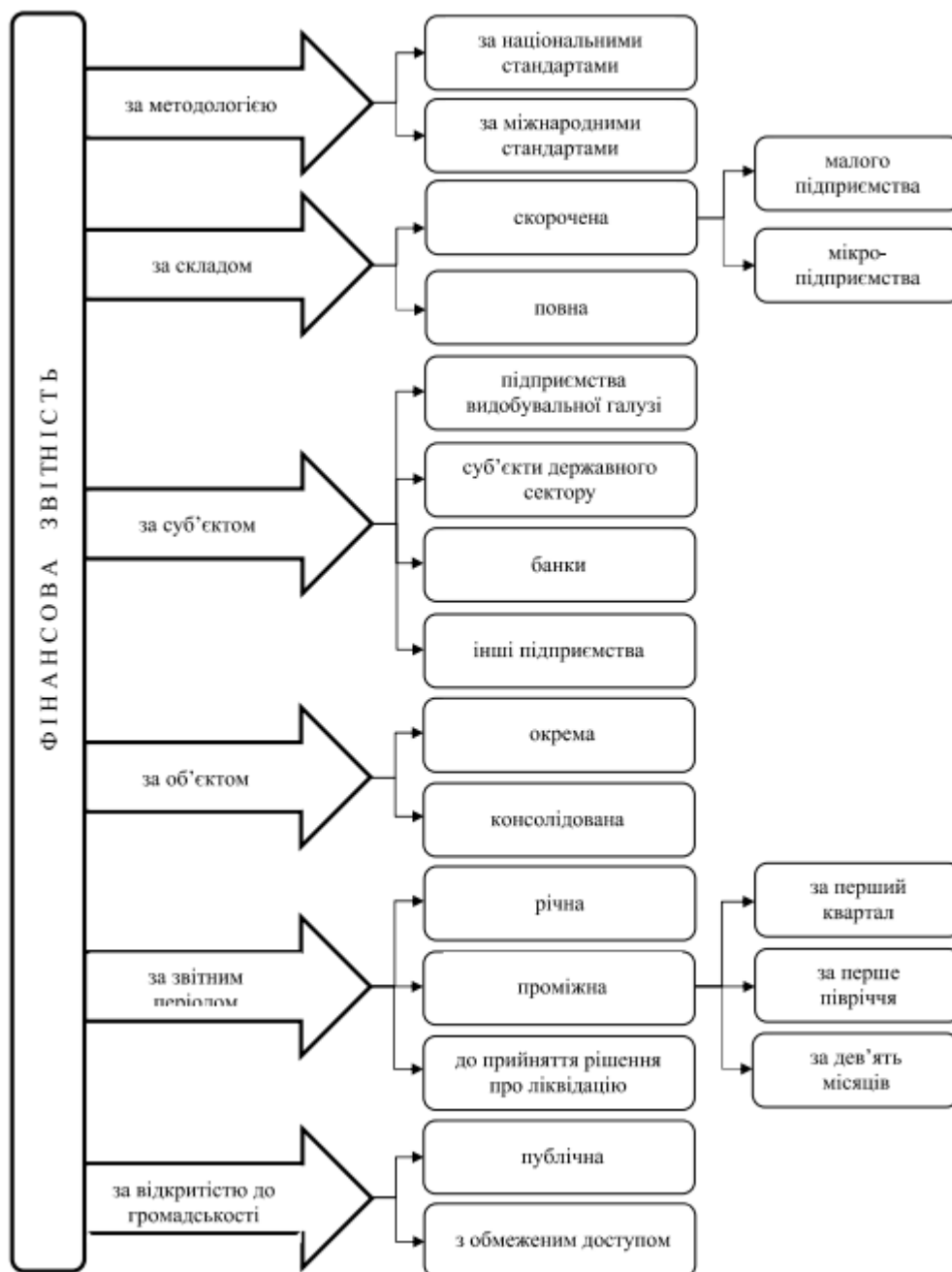

Рис. 1.6. Класифікація фінансової звітності

Джерело: побудовано автором

Дослідивши матеріали щодо видів і форм фінансової звітності, можна зробити висновок, що в Україні вони розроблені на доволі високому рівні, а система показників дозволяє повноцінно відобразити всю необхідну інформацію.

При цьому переважна частина звітності є відкритою для ознайомлення. Водночас певні труднощі під час аналізу можуть виникати через те, що різні суб'єкти господарювання (малі підприємства, великі корпорації, банки тощо) складають різні за формою звіти. З огляду на таке розмаїття, впровадити єдину для всіх універсальну форму звітності фактично неможливо.

1.2. Нормативно-правове регулювання та основні вимоги до складання фінансової звітності

В Україні офіційно визначено форми фінансової звітності, а також правила і принципи її складання та надання зацікавленим користувачам. Державне регулювання у цій галузі спрямоване на вдосконалення системи бухгалтерського обліку й фінансової звітності та захист прав користувачів.

Запровадження уніфікованих підходів дає змогу порівнювати, підсумовувати й обробляти показники звітності, як у розрізі різних суб'єктів господарювання, так і у межах одного підприємства за кілька звітних періодів.

Ключовим нормативно-правовим актом, який регламентує процес складання фінансової звітності в Україні, є Закон України № 996-ХІУ від 16.07.1999 р. «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Визначення правил і строків подання фінансової звітності належить до компетенції Кабінету Міністрів України (для підприємств усіх форм власності) та Національного банку України (для банків) [6].

Постановою Кабінету Міністрів України № 419 встановлено обов'язки підприємств і установ щодо підготовки та подання фінансової звітності відповідним органам. У цьому ж нормативному документі зафіксовано вимоги щодо застосування стандартів бухгалтерського обліку, які відображені на рис. 1.7 [12].

Рис. 1.7. Стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності

Джерело: складено автором на основі [12]

Тип стандартів бухгалтерського обліку визначається категорією суб'єкта господарювання. Зокрема, бюджетні установи працюють виключно за Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку у державному секторі, а підприємства, що становлять суспільний інтерес, зобов'язані застосовувати Міжнародні стандарти. Водночас організації, які за законодавством не повинні обов'язково переходити на Міжнародні стандарти, можуть самостійно обирати між НП(С)БО та МСБО [12].

Окрім регулювання обліку й складання фінансової звітності в банківській сфері, Національний банк України також здійснює контроль над безготівковими розрахунками підприємств та установ усіх форм власності. Для уніфікації підходів до фінансової звітності в Україні законодавчо визначено низку основоположних принципів, яких потрібно неухильно дотримуватися (рис. 1.8).

Дотримання цих принципів сприяє оптимізації управління підприємством і відповідає потребам учасників бізнесу в отриманні належної інформації.

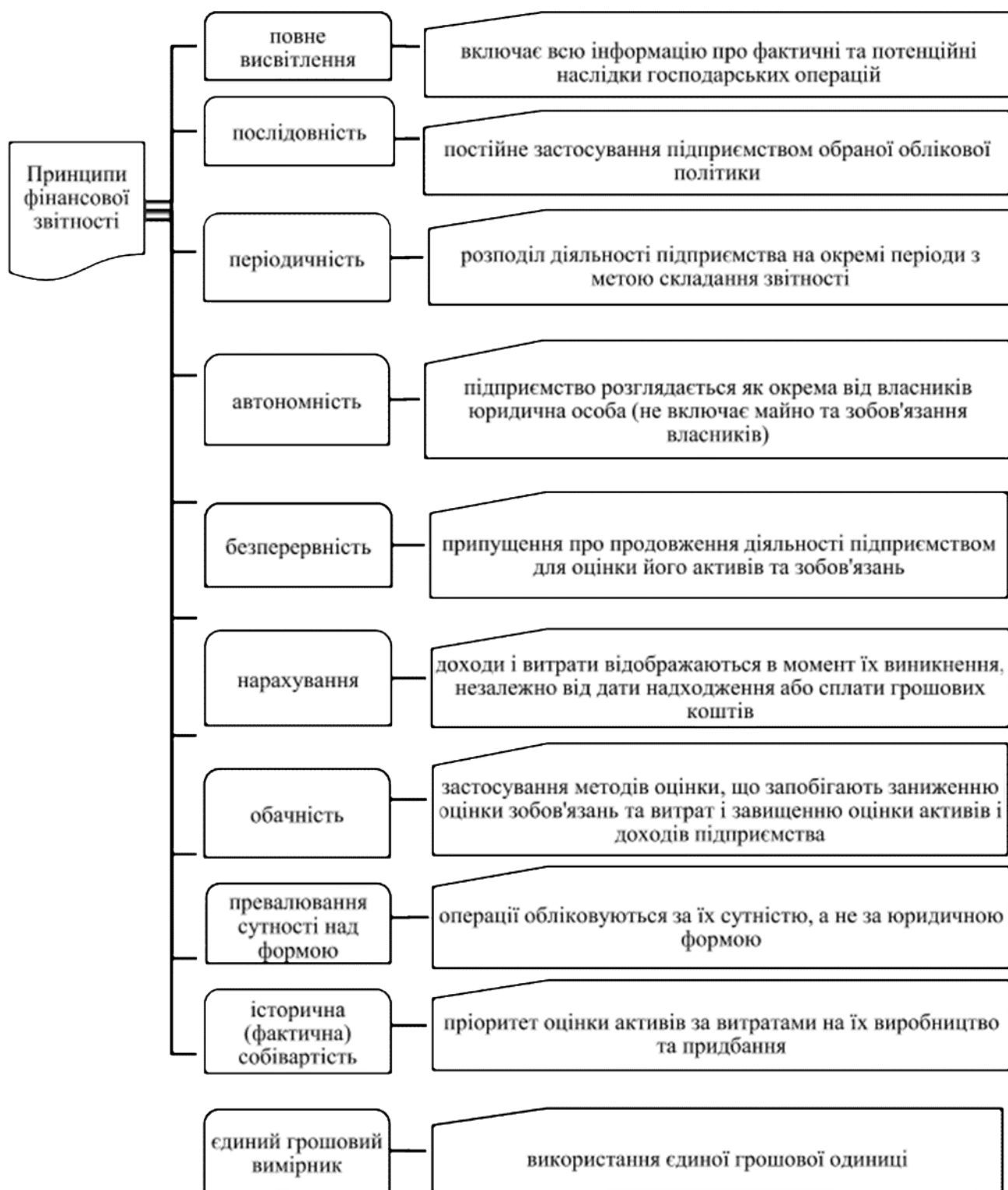

Рис. 1.8. Принципи складання фінансової звітності

Джерело: побудовано автором за інформацією [6]

Окрім принципів складання фінансової звітності нормативні акти встановлюють вимоги до інформації, яка відображається в фінансовій

звітності (рис. 1.9).

Вимоги до інформації у фінансовій звітності			
Інформація повинна бути дохідлива і зрозуміла для користувачів із спеціальними знаннями	Інформація повинна бути доречна для прийняття рішень користувачами	Інформація повинна бути достовірною (правдива, без помилок та перекручень)	Інформація повинна бути порівнювана за різні періоди та для різних підприємств

Рис. 1.9. Вимоги до інформації у фінансовій звітності

Джерело: побудовано автором за інформацією [4]

Однією з ключових вимог до фінансової звітності є доступність і зрозумілість інформації для її користувачів. Ця властивість виражається в чіткості та доступності відомостей для аудиторії, що має базовий рівень професійних знань.

Наступна вимога передбачає, що дані фінансової звітності повинні задовольняти конкретні потреби різних груп зацікавлених осіб. Це досягається не лише за рахунок доступності, а й шляхом адаптації інформації до реальних запитів користувачів.

Третьою умовою є те, що фінансова звітність має максимально точно відображати реальний фінансовий стан підприємства, щоб зацікавлені сторони могли ухвалювати виважені управлінські, стратегічні й інвестиційні рішення.

Остання вимога – це порівнянність, яка забезпечує можливість аналізувати показники між різними підприємствами та зіставляти результати одного суб'єкта господарювання в динаміці.

Для ефективного виконання покладених на фінансову звітність функцій вона має бути уніфікованою та добре структурованою. Саме з цією метою у законодавстві визначено порядок складання й подання фінансової звітності підприємствами України (рис. 1.10).

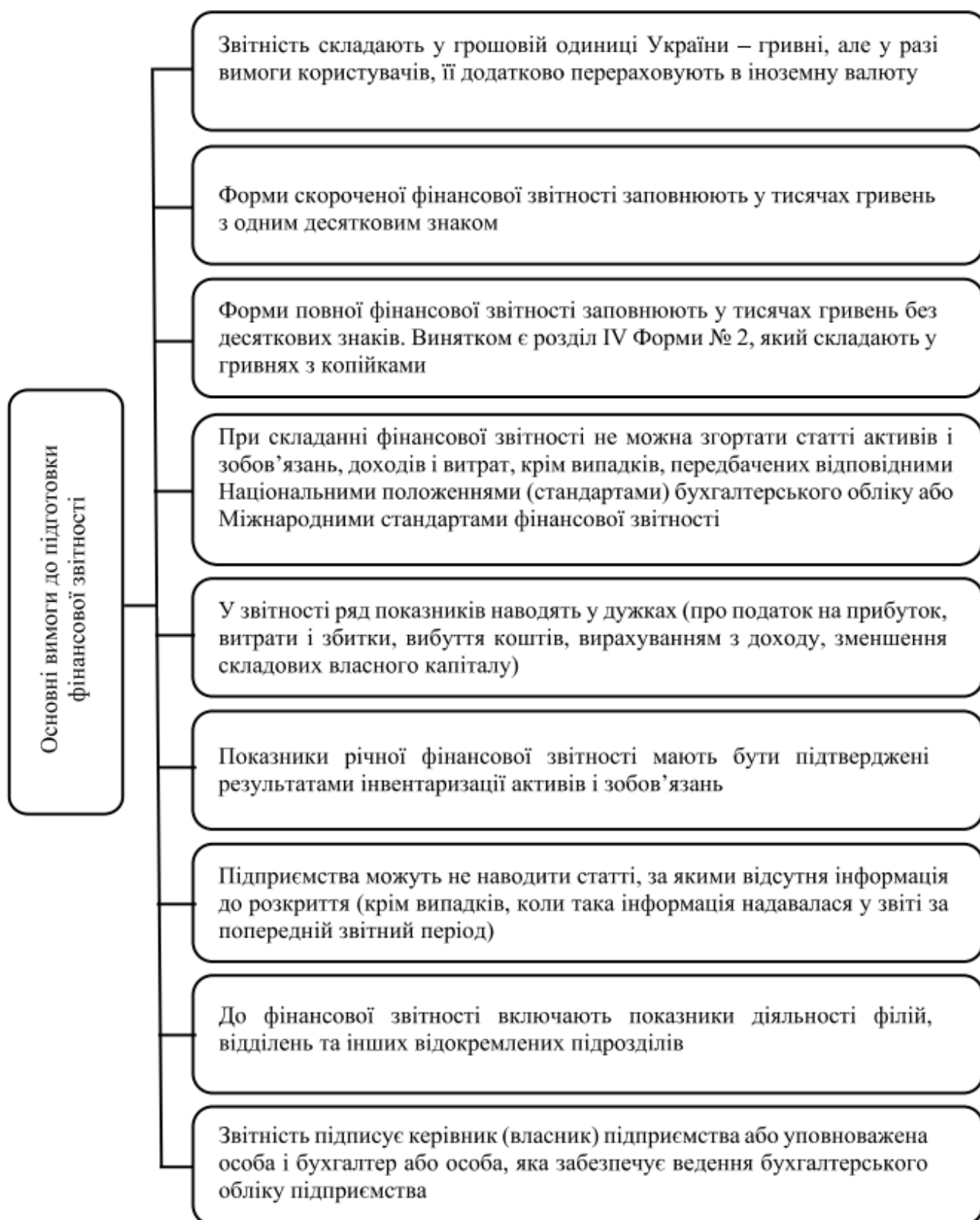

Рисунок 1.10. Основні вимоги до підготовки фінансової звітності

Джерело: побудовано автором за інформацією [2, с.8]

У фінансовій звітності обов'язково зазначають дату, станом на яку наводяться показники (зазвичай останній день звітного періоду), або період, який

охоплює відповідний звіт. Якщо звіт складається за період, відмінний від установленого звітного, у примітках обов'язково вказується причина такої розбіжності.

Ще однією важливою рисою звітності є зручність отримання інформації. З цією метою на бланку звіту розміщують основні відомості про підприємство, яке його підготувало (рис. 1.11).

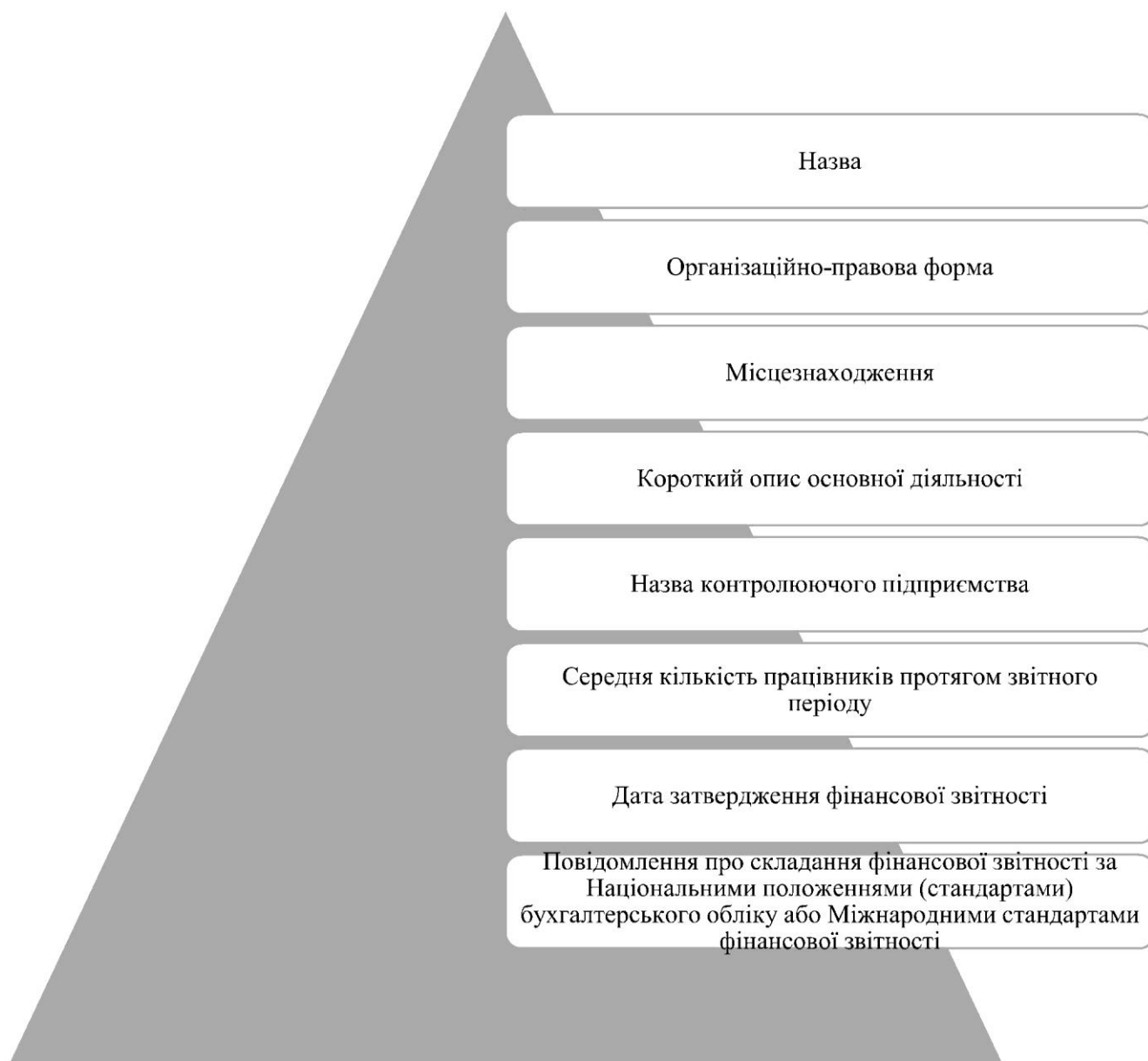

Рисунок 1.11. Інформація про підприємство у фінансовій звітності

Джерело: побудовано автором за інформацією [4]

Відповідно до чинного Порядку подання фінансової звітності, підприємство зобов'язане надавати її органам, які здійснюють управління відповідною сферою

діяльності, власникам, а також трудовим колективам (за їхньою вимогою) та іншим органам, передбаченим законодавством [12].

До основних державних інституцій, куди подається фінансова звітність, належать ДПС та Держстат. При цьому ДПС отримує фінансові звіти разом із декларацією з податку на прибуток.

Порядок і строки передачі фінансової звітності засновникам чи трудовому колективу визначаються внутрішніми документами самого підприємства. Таблиця 1.3 ілюструє встановлені строки подання фінансової звітності.

Таблиця 1.3

Строки подання фінансової звітності

Категорія суб'єкта господарювання	Отримувач	Граничні строки подання
Мікропідприємства, малі підприємства, непідприємницькі товариства (окрім тих, що використовують МСФЗ)	Усі органи, крім органів Казначейства	До 28 лютого наступного за звітнім роком
Середні підприємства		До 1 червня наступного за звітнім року
Підприємства, що складають проміжну фін. Звітність		До 30 числа місяця, наступного за звітнім кварталом
Платники податку на прибуток	ДПС	Як додаток до декларації з податку на прибуток у строки, встановлені ПКУ
Підприємства, що зобов'язані оприлюднювати річну фін. Звітність	ДПС, ДССУ	Річна звітність — до 28 лютого наступного за звітнім року; Проміжна звітність — до 30 числа місяця, наступного за звітнім кварталом
Підприємства, що застосовують МСФЗ	Центр збору фін. звітності	

Джерело: згруповано за інформацією [12]

В Україні виконання підприємствами вимог законодавства про

бухгалтерський облік та звітність перебуває під наглядом уповноважених державних органів у межах їхніх встановлених законом повноважень. Вони контролюють строки подання звітів, коректність їхнього оформлення і внесення показників, а також наявність усіх необхідних форм та узгодженість між ними.

На період воєнного стану підприємства звільняються від відповідальності за неподання та неоприлюднення фінансової звітності, за умови, що подання таких звітів відбудеться протягом трьох місяців після припинення або скасування воєнного стану [12].

Попри виклики, пов'язані з військовими діями, підприємства повинні чітко дотримуватися чинних норм щодо ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності. Дотримання нормативно встановлених принципів і підходів до підготовки звітів дає змогу забезпечити належний рівень інформування внутрішніх і зовнішніх користувачів.

Отже, в Україні процес складання та подання фінансової звітності регулюється законодавчо визначеними нормами, що передбачають стандартизовані форми звітності, принципи та правила її підготовки й передачі зацікавленим сторонам. Єдині підходи у формуванні показників фінансової звітності дають змогу порівнювати, узагальнювати та обробляти інформацію як у межах одного підприємства за різні періоди, так і між різними суб'єктами господарювання. Крім того, дотримання цих принципів гарантує правдивість та повноту даних, наданих користувачам.

1.3. Міжнародний досвід методики оцінки фінансового стану підприємства

Сучасна економічна ситуація зумовлює необхідність ґрунтовного аналізу фінансового стану підприємств та визначення чинників, які впливають на їхню стабільність і конкурентоспроможність. Оцінка фінансового стану є важливою частиною управлінської діяльності, адже вона відображає здатність підприємства досягати стратегічних цілей та зберігати стійкість у мінливому економічному середовищі. Іноземні методичні підходи до оцінювання фінансового стану

становлять науковий інтерес і заслуговують на увагу з огляду на пошук найефективніших практик для запровадження у вітчизняному бізнесі.

Закордонний досвід насамперед базується на Міжнародних стандартах фінансової звітності (МСФЗ), розроблених Радою з МСБО. Прихильники МСФЗ переконані, що якісна інформація сприяє кращим економічним і фінансовим рішенням. Відтак постає потреба у високоякісних глобальних стандартах, які дають змогу формувати корпоративну інформацію, корисну для прийняття інвестиційних рішень. Такий підхід підтримує розвиток стійких і ефективних ринків капіталу [13].

МСФЗ визначають рекомендації та вимоги до фінансової інформації, яка розкривається у звітності підприємств, зокрема до оцінки їхніх активів, зобов'язань, власного капіталу та фінансових результатів.

Країни «Великої двадцятки» (G20), інші міжнародні організації, уряди численних держав, керівники бізнес-асоціацій, інвестори й фахівці з обліку підтримують ідею запровадження єдиних високоякісних глобальних стандартів бухгалтерського обліку. В умовах сучасної економіки, що базується на транскордонних операціях і вільному обігу міжнародного капіталу, кількість фінансових операцій, які виходять за межі окремої країни, постійно зростає. Інвестори прагнуть диверсифікувати свої портфелі й знаходити нові можливості у різних куточках світу, а компанії залучають іноземні інвестиції та розвивають дочірні структури в багатьох країнах.

До появи та поширення МСФЗ оцінювати фінансовий стан підприємств і порівнювати отримані результати з діяльністю інших компаній було складніше, оскільки кожна держава застосовувала власні національні стандарти бухгалтерського обліку. Відмінні підходи до формування звітних показників часто призводили до додаткових витрат, ускладнювали інтерпретацію і знижували рівень порівнянності даних для користувачів звітності – як управлінців, так і інвесторів, що, безумовно, впливало на ухвалення ними рішень.

Застосування національних облікових стандартів означало, що суми, наведені у фінансовій звітності, можуть обчислюватися за принципами, відмінними від тих, що використовуються в інших країнах. Упровадження МСФЗ

сприяє прозорості й підвищує міжнародну порівнянність фінансової інформації, даючи можливість інвесторам та іншим учасникам ринку приймати більш обґрунтовані й усвідомлені рішення.

Незважаючи на безперечні переваги застосування МСФЗ, перехід на них пов'язаний із додатковими витратами та організаційними зусиллями. Проте численні дослідження підтверджують, що впровадження МСФЗ загалом приносить значний позитивний ефект для ринків капіталу. Серед документально підтверджених вигод – зниження вартості капіталу для окремих компаній, а також зростання обсягів інвестицій у країнах, де дозволено складати звітність за МСФЗ. Деякі підприємства додатково відзначають позитивні результати використання МСФЗ у внутрішній звітності, зокрема можливість об'єктивніше порівнювати фінансові показники підрозділів із різних країн, скорочувати кількість паралельних систем звітності та оптимізувати кадрові переміщення фахівців, обізнаних із міжнародними стандартами.

У Японії, де застосування МСФЗ є добровільним із 2010 року, у звіті Японського агентства фінансових послуг виокремлено такі мотиви запровадження міжнародних стандартів: підвищення ефективності бізнес-процесів, покращення можливостей порівняння даних та результативніша взаємодія з іноземними інвесторами [13].

Таким чином, МСФЗ перетворилися на глобальну «мову» фінансової звітності, активно використовувану в усьому світі. Наразі у 145 юрисдикціях застосування МСФЗ є обов'язковим для всіх або переважної більшості публічних компаній, ще 13 юрисдикцій дозволяють їх використання. Як видно з рис. 1.12, усі країни Близького Сходу, більшість держав Європи й Африки дотримуються обов'язкових вимог МСФЗ. У регіонах Америки та Азії цей показник дещо нижчий, проте понад половина тамтешніх країн також вимагають застосування міжнародних стандартів.

Після формування показників фінансової звітності на базі МСФЗ аналіз фінансового стану здійснюється шляхом розрахунку й оцінки відносних показників та простежування їхньої динаміки. Такий підхід дає змогу зіставляти різні аспекти

фінансового стану одного підприємства з роками, а також порівнювати результати між різними суб'єктами господарювання. До ключових індикаторів відносять коефіцієнти рентабельності, ліквідності, фінансової стійкості тощо.

У міжнародній практиці показники рентабельності мають особливе значення, оскільки дають змогу оцінити, наскільки ефективно підприємство використовує свої ресурси. Науковці визначають «рентабельність» як рівень ефективності діяльності або прибутковості різних напрямів діяльності підприємства – зокрема операційної, фінансової та інвестиційної. Чим вищий відповідний коефіцієнт, тим успішніше функціонує підприємство.

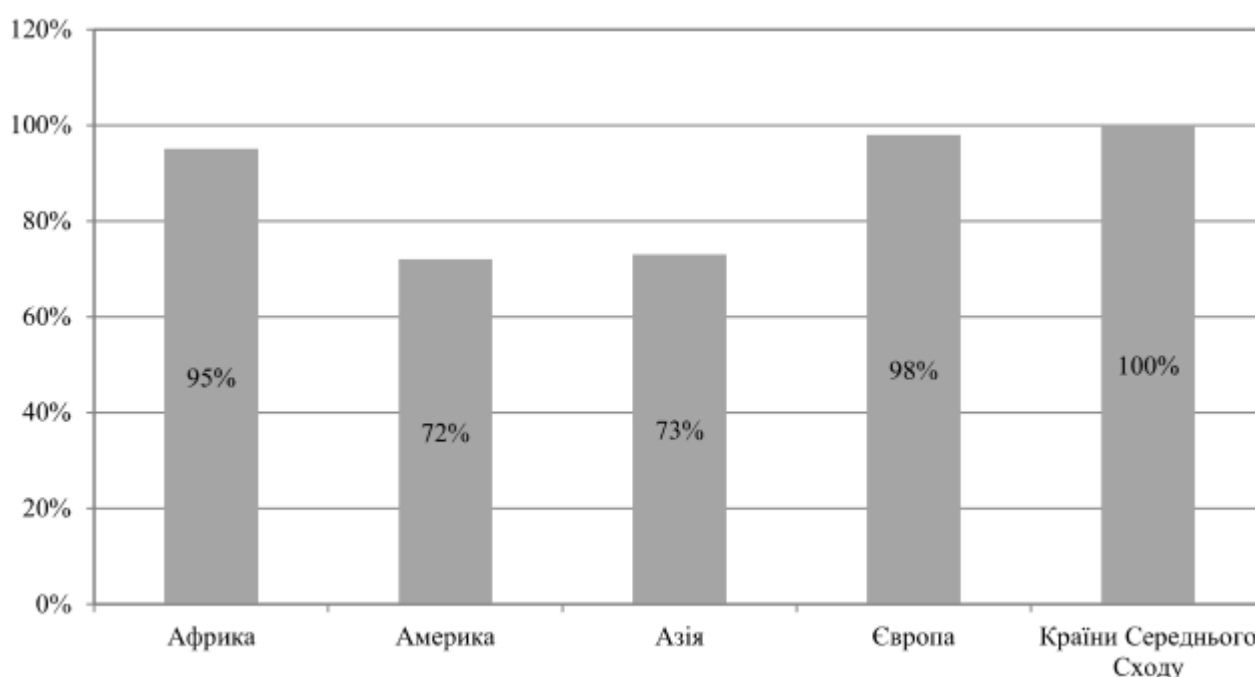

Рис. 1.12. Розповсюдження обов'язкового використання МСФЗ по регіонам
Джерело: побудовано автором на основі [13]

Визначення рівня рентабельності входить до переліку показників, рекомендованих американським стандартом управлінського обліку «Вимірювання ефективності підприємства» для аналізу фінансового стану та результативності діяльності підприємства.

У своєму дослідженні Т. Йоан наголошує, що для належного проведення фундаментального аналізу й обґрунтування недоцільності певних ринкових

важелів вирішальну роль відіграють дані фінансової звітності та прогноз рентабельності підприємства [14].

Н. Чакічі, С. Чаттерджи та Ю. Тан, досліджуючи різні групи фінансових показників, дійшли висновку, що саме коефіцієнти рентабельності найточніше відображають ефективність підприємницької діяльності [15].

П. Ворст і Т. Йоан проаналізували рентабельність конкретного підприємства на основі трьох показників доходу (валового прибутку, операційного доходу та ЕВІТ) і чотирьох змінних (вартості підприємства, балансової вартості активів, ринкової вартості власного капіталу та балансової вартості власного капіталу). У своїй роботі вони також презентували моделі життєвого циклу та зробили прогноз зміни рентабельності в майбутньому [16].

На практиці для оцінювання фінансового стану й ефективності діяльності підприємства зазвичай не обмежуються єдиним показником рентабельності, а застосовують їх систему. У міжнародній практиці існують декілька підходів до розрахунку рентабельності: витратний, дохідний і ресурсний. Відповідно до цих підходів показники рентабельності можна об'єднувати в окремі групи (табл. 1.4).

Таблиця 1.4

Показники рентабельності за різними підходами

Підхід	Показники і їх розрахунок	Характеристика
Витратний	Рентабельність операційної, звичайної, інвестиційної діяльності, рентабельність продукції: $P = \Pi / C \times 100\%$, де P - рівень рентабельності; П - прибутковість від реалізації; С - собівартість продукції.	Показник відображає величину прибутку, який припадає на 1 грн. собівартості реалізованої продукції. Характеризує загальну прибутковість діяльності підприємства.
Дохідний	Валова та чиста рентабельність продажів: $P = \Pi / Д \times 100\%$, де Д - дохід від реалізації продукції.	Показник відображає величину прибутку, що припадає на 1 грн. виручки від реалізації продукції.
Ресурсний	Рентабельність активів, рентабельність основного капіталу, рентабельність оборотного капіталу, рентабельність власного капіталу: $P = \Pi / K \times 100\%$, де К — капітал.	Показник відображає, яка величина прибутку припадає на 1 грн. капіталу, що було інвестовано в підприємство.

Джерело: побудовано автором на основі [17]

Підхід до обчислення накопичуваного (наростаючим підсумком) прибутку помітно відрізняється від методів оцінки активів, що базуються на визначенні їх вартості за кількома конкретними показниками. Унаслідок цього, за умови стабільної операційної діяльності з незмінним рівнем прибутку та відсутністю коливань у вартості активів, рентабельність, розрахована за кварталними та річними звітами, може значно різнитися. Водночас співвідношення прибутку до витрат, яке також визначається методом наростаючого підсумку, залишається незмінним.

Попри те, що такий розрахунок здійснюється на основі фінансової звітності, застосована методика може варіюватися, і розраховані показники не завжди віддзеркалюють реальний стан справ. Наприклад, проблема в оцінці рентабельності виникає, коли підприємство залучає позикові кошти, які на дату складання звітності фактично ще не надійшли. У такому разі рентабельність буде завищеною. Уникнути цієї хиби можна, використовуючи середньозважений показник рентабельності для зіставного підприємства. Для розрахунку цього коефіцієнта застосовуються дані бухгалтерського обліку за декілька періодів, що відображено формулою (1.1).

$$R_{cp} = \frac{\sum P_n}{\sum D_n} \times 100, \quad (1.1)$$

де R_{cp} – середньозважена рентабельність зіставного підприємства;

P_n, D_n – дані фінансової звітності n -ого періоду.

Міжнародна практика акцентує увагу на аналізі платоспроможності та ліквідності для оцінювання фінансового стану. На думку більшості дослідників, платоспроможність — це здатність вчасно погашати заборгованість, що підлягає негайному розрахунку, тобто наявність у підприємства достатнього обсягу грошових коштів або їх еквівалентів для задоволення таких зобов'язань. Підходи до визначення платоспроможності ілюструє рисунок 1.13.

У практичній діяльності поняття «ліквідність» та «платоспроможність» часто використовують як синоніми, проте між ними є певна відмінність. Ліквідність насамперед означає здатність активів швидко перетворюватися на грошові кошти

або наявність у підприємства високоліквідних ресурсів. Платоспроможність є більш широким поняттям, яке вказує на можливість вчасно і в повному обсязі виконувати всі зобов'язання, одночасно продовжуючи діяльність у безперервному режимі.

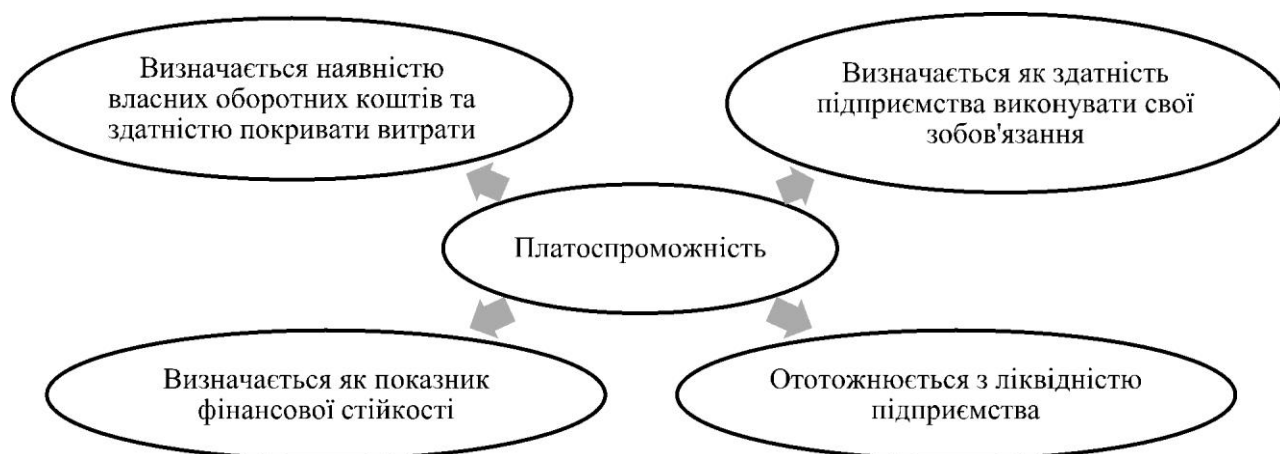

Рис. 1.13. Підходи до економічної сутності поняття «платоспроможність»
Джерело: сформовано автором на основі [18]

Ключові риси платоспроможності підприємства відображено на рис. 1.14. Водночас слід зауважити, що забезпеченість коштами для покриття поточних витрат на цей момент не гарантує платоспроможності та ліквідності капіталу в довгостроковій перспективі. Тому доцільно аналізувати показники у динаміці та визначати чинники, які впливають на підприємство як позитивно, так і негативно.

Рис. 1.14. Основні ознаки платоспроможності підприємства
Джерело: сформовано автором на основі [18]

Найпоширенішим підходом до класифікації чинників є їх розподіл за місцем виникнення. Згідно з цим принципом, усі чинники поділяють на внутрішні (мікроекономічні) та зовнішні (загальноекономічні) [19, с. 60].

До зовнішніх належать ті чинники, на які підприємство не може впливати безпосередньо, наприклад, масштабні економічні чи політичні процеси, а також платоспроможність ключових партнерів.

Внутрішні чинники пов'язані з формою, методами та організацією господарської діяльності самого підприємства. До них, зокрема, належать склад і структура необоротних та оборотних активів, фінансове планування, маркетингова політика й організація збуту тощо (рис. 1.15).

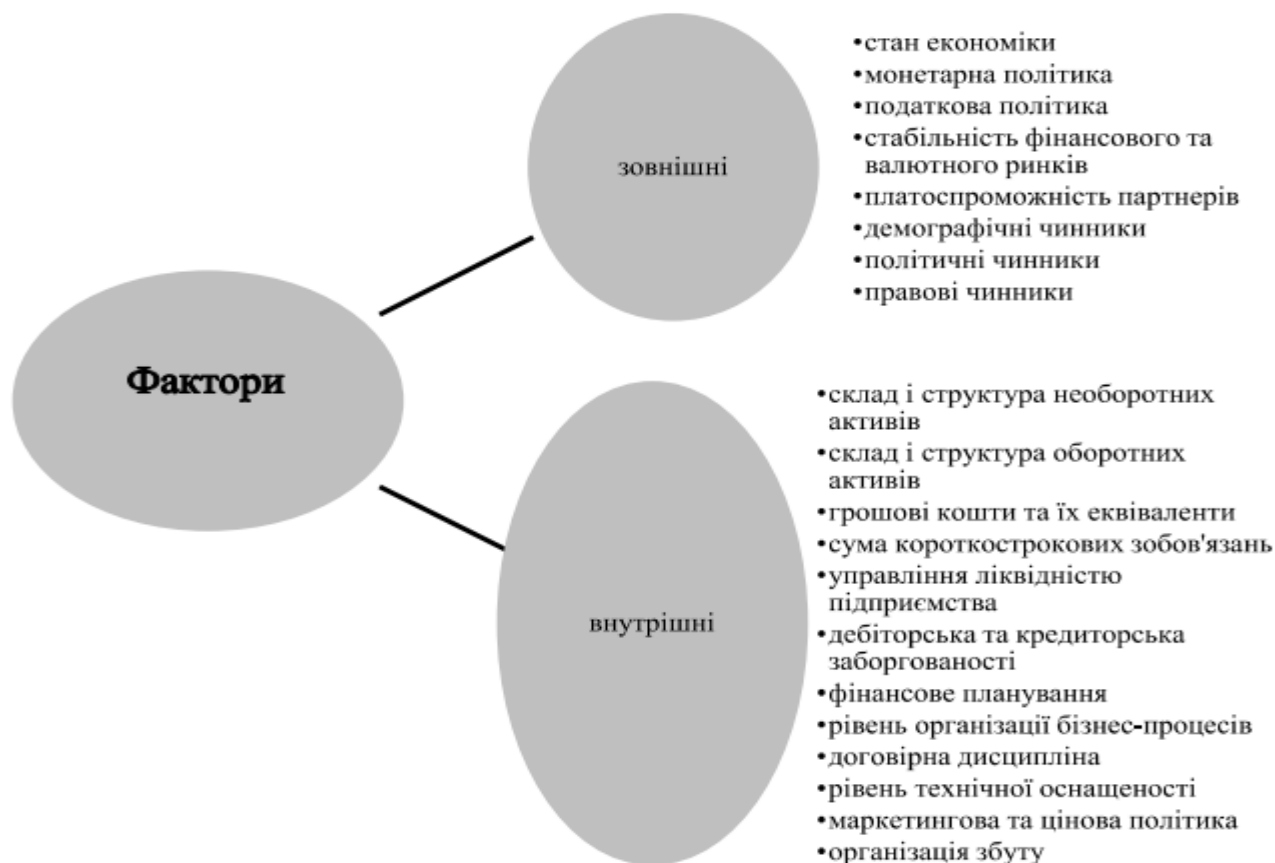

Рис. 1.15. Зовнішні та внутрішні фактори, що впливають на платоспроможність підприємства

Джерело: сформовано автором на основі [18]

Для оцінки діяльності підприємства, зокрема його платоспроможності, перш за все потрібна якісна інформаційна база. У більшості випадків такою базою слугує фінансова звітність (рис. 1.16). Спираючись на міжнародний досвід, можна виокремити низку важливих елементів оцінки фінансового стану: застосування принципів ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності відповідно до міжнародних стандартів, а також розрахунок показників

рентабельності, платоспроможності й ліквідності. Водночас для коректного аналізу потрібна повна і достовірна інформація, що підкреслює важливість дотримання правил фіксації господарських операцій із урахуванням їхньої суті та своєчасного відображення у звітності.

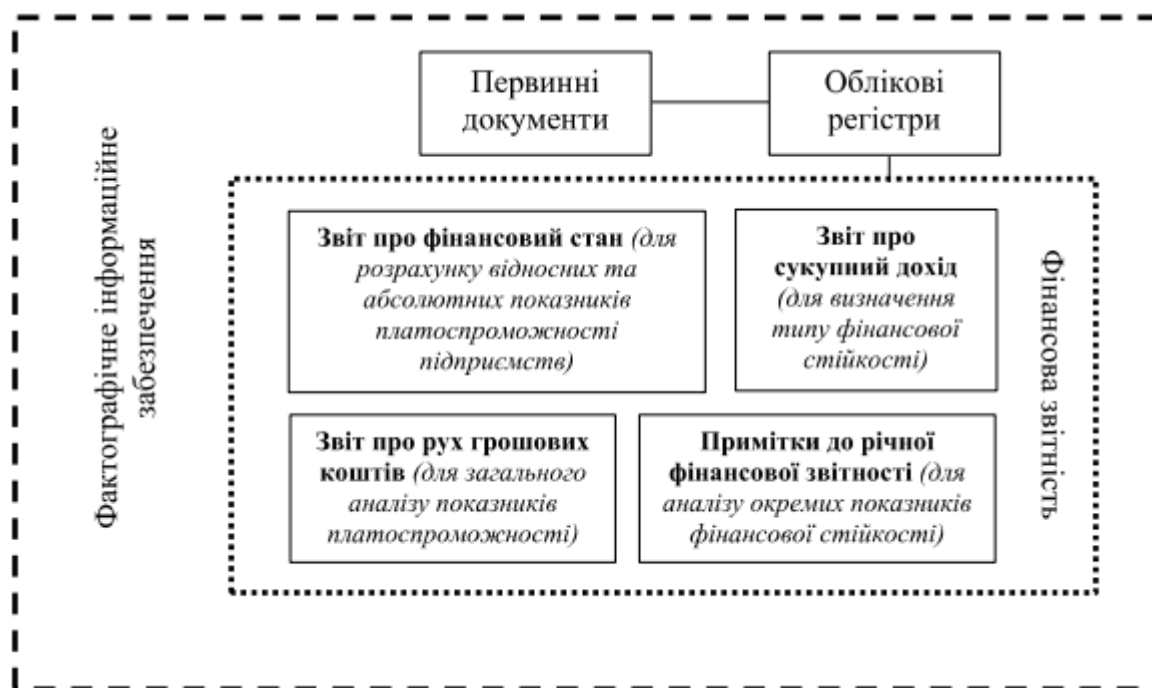

Рис.1.16. Інформаційне забезпечення платоспроможності підприємства
Джерело: [18]

Під час аналізу та вивчення теоретичних аспектів створення фінансової звітності та оцінки фінансового стану підприємства було виявлено важливість теоретичної бази для подальших досліджень цієї теми. Теоретичні основи визначають методи та принципи складання фінансової звітності та її інформаційного забезпечення, що є критичним для прийняття обґрунтованих рішень на різних етапах діяльності підприємства.

Розглянуті теоретичні питання служать фундаментом для подальших емпіричних досліджень, а також для розробки практичних рекомендацій щодо вдосконалення системи фінансового управління та вибору шляхів зміцнення фінансової стійкості досліджуваних підприємств у сучасних умовах. Такий підхід до вивчення теоретичних аспектів формування фінансової звітності є необхідним кроком для розвитку наукових методів управління фінансами та забезпечення стабільності підприємства в умовах сучасного бізнес-середовища.

РОЗДІЛ 2

МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Аналітичне дослідження рівня і динаміки показників фінансової звітності ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС»

ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» – сучасне підприємство, що успішно працює на ринку оптової торгівлі у місті Дніпро. Компанія зарекомендувала себе як надійний партнер, який надає якісні послуги та забезпечує широкий асортимент товарів для різних галузей. ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» спеціалізується на оптовій торгівлі різноманітними товарами. Асортимент продукції включає:

- продукти харчування;
- будівельні матеріали;
- обладнання для промисловості та будівництва;
- витратні матеріали для будівництва;
- товари для корпоративних клієнтів.

Компанія пропонує комплексні рішення для постачання, сприяючи забезпеченню безперебійної роботи своїх клієнтів.

Перевагами компанії ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» на регіональному ринку є:

1. Якість продукції: Усі товари відповідають сучасним стандартам якості, що підтверджується сертифікатами та необхідною документацією.

2. Гнучкість у співпраці: Індивідуальний підхід до кожного клієнта дозволяє задовольнити потреби як великих корпоративних замовників, так і малих підприємств.

3. Швидка логістика: Завдяки налагодженій системі постачання, товари доставляються замовникам у найкоротші терміни.

4. Досвідчена команда: Кваліфіковані фахівці забезпечують високий рівень обслуговування та консультування клієнтів.

Головною місією ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» є забезпечення клієнтів якісними товарами та послугами, які сприяють розвитку бізнесу та підвищенню конкурентоспроможності партнерів. Компанія прагне до довгострокових і взаємовигідних відносин із клієнтами, будуючи свою діяльність на принципах прозорості, відповідальності та взаємодовіри.

ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» активно співпрацює з українськими та міжнародними постачальниками, що дозволяє пропонувати клієнтам вигідні умови закупівлі та широкий вибір продукції.

ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» – це надійний постачальник з високою репутацією, що забезпечує якісне обслуговування, широкий асортимент продукції та орієнтацію на потреби клієнта. Завдяки професіоналізму та відповідальності компанія займає провідні позиції на ринку оптової торгівлі в місті Дніпро.

Фінансова звітність є основним джерелом інформації про діяльність підприємства, що дозволяє оцінити його фінансовий стан, результати діяльності та зміни у фінансовому становищі за певний період. ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» надає фінансову звітність відповідно до чинного законодавства України та стандартів бухгалтерського обліку.

Основними видами фінансової звітності, які складаються на підприємстві, є:

Баланс (Звіт про фінансовий стан) – відображає активи, зобов'язання та власний капітал підприємства на певну дату.

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) – показує доходи, витрати, прибуток чи збиток за звітний період.

Звіт про рух грошових коштів – відображає притоки та відтоки грошових коштів за період.

Звіт про власний капітал – деталізує зміни у власному капіталі.

Примітки до фінансової звітності – містять додаткові пояснення до окремих статей звітів.

Баланс підприємства ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» відображає стабільну структуру активів та зобов'язань. На основі фінансової звітності ТОВ «АРМ-УКР

СТРОЙСЕРВІС» за 2021-2023 роки, проведено аналіз показників активів і пасивів підприємства. Дані наведено у таблицях із відповідними висновками.

Таблиця 2.1

Динаміка активів ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» за 2021-2023 рр., тис. грн.

Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Динаміка 2021-2023, %
Необоротні активи, всього	5 198,7	5 084,7	382,3	-92,6
- Нематеріальні активи	22,4	24,3	18,3	-18,3
- Основні засоби	113,1	104,1	61,3	-45,8
- Довгострокові фінансові інвестиції	5 063,2	4 956,3	88,0	-98,3
Оборотні активи, всього	29 930,8	27 690,7	29 897,0	-0,1
- Запаси	13 159,8	17 296,3	8 917,5	-32,3
- Дебіторська заборгованість	16 333,7	5 735,2	9 718,0	-40,5
- Грошові кошти	432,8	3 543,0	10 930,0	+2424,5
Баланс, всього	35 129,5	32 775,4	30 279,3	-13,8

Джерело: сформовано автором на підставі фінансової звітності ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС»

Протягом аналізованого періоду 2021–2023 років активи ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» зазнали суттєвих змін. Зокрема, відзначається значне скорочення необоротних активів, яке становило 92,6%. Така тенденція була зумовлена майже повним зменшенням довгострокових фінансових інвестицій (на 98,3%) та скороченням основних засобів на 45,8%. Подібне зменшення вказує на відсутні зміни у довгостроковій стратегії управління активами, що може бути пов'язане із реалізацією активів, амортизацією або втратою їх ефективності. Нематеріальні активи також зменшилися на 18,3%, що свідчить про перегляд чи амортизацію таких ресурсів.

Попри незначне загальне скорочення оборотних активів (-0,1%), їх структура зазнала кардинальних змін. Запаси знизилися на 32,3%, що може бути результатом більш раціонального управління складськими залишками чи зниженням виробничої активності. У свою чергу, дебіторська заборгованість скоротилася на 40,5%, що можна пояснити поліпшенням платіжної дисципліни клієнтів або скороченням кредитних продажів. Водночас обсяг грошових коштів зріс у 24 рази (на 2424,5%), що є найбільш позитивною зміною в активі підприємства, демонструючи суттєве покращення його ліквідності.

Загальний обсяг активів підприємства (баланс) скоротився на 13,8%, що може свідчити про зменшення масштабів діяльності або адаптацію до змін у ринкових умовах. Суттєві зміни у структурі активів вказують на перехід підприємства до більш ліквідної моделі управління, що дозволяє швидше реагувати на виклики зовнішнього середовища. Збільшення грошових коштів підвищує фінансову стійкість і платоспроможність компанії, але водночас вимагає подальшого ефективного використання наявних ресурсів.

Загалом підприємству доцільно приділити увагу розширенню оборотних активів за рахунок оптимізації запасів та контролю дебіторської заборгованості. Збереження високого рівня грошових коштів є позитивним, однак це також створює можливості для їх інвестування з метою підвищення прибутковості. Питання відновлення необоротних активів, зокрема основних засобів, може стати важливим напрямком у стратегії середньострокового розвитку компанії.

В табл. 2.2 наведені показники структури активів балансу підприємства.

Таблиця 2.2

Динаміка структури активів ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» за 2021-2023 рр., %

Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Зміна структури 2021-2023, в.п.
Необоротні активи, всього	14,9	15,5	1,3	-13,6
- Нематеріальні активи	0,1	0,1	0,1	0,0
- Основні засоби	0,3	0,3	0,2	-0,1
- Довгострокові фінансові інвестиції	14,5	15,1	0,3	-14,2
Оборотні активи, всього	85,1	84,5	98,7	+13,6
- Запаси	37,6	52,8	29,5	-8,1
- Дебіторська заборгованість	47,0	17,5	32,1	-14,9
- Грошові кошти	1,2	10,8	36,1	+34,9
Баланс, всього	100	100	100	-

Джерело: сформовано автором на підставі фінансової звітності ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС»

Динаміка структури активів ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» за 2021–2023 роки демонструє суттєві зміни, що вказує на перебудову пріоритетів у використанні ресурсів підприємства. Перш за все, значне скорочення частки необоротних активів у структурі балансу (з 14,9% у 2021 році до 1,3% у 2023 році) вказує на стратегічний зсув у бік більшої гнучкості у фінансовому управлінні. Зниження частки

довгострокових фінансових інвестицій на 14,2 в.п. є ключовим фактором цього скорочення, що може бути пов'язано із продажем або переоцінкою інвестицій. Основні засоби втратили лише 0,1 в.п., що свідчить про незначний вплив цього сегмента на загальну структуру.

Водночас частка оборотних активів зросла на 13,6 в.п., досягнувши у 2023 році 98,7%. Ця тенденція вказує на зростання ліквідності активів та здатність підприємства оперативно реагувати на зміни у зовнішньому середовищі. Однак структура оборотних активів зазнала суттєвих змін. Частка запасів зменшилася на 8,1 в.п., що може свідчити про більш ефективне управління товарними залишками або зниження обсягів виробництва. Водночас дебіторська заборгованість, яка скоротилася на 14,9 в.п., вказує на покращення платіжної дисципліни контрагентів або зменшення продажів у кредит.

Особливо варто відзначити стрімке зростання частки грошових коштів у структурі активів – з 1,2% у 2021 році до 36,1% у 2023 році, що становить приріст на 34,9 в.п. Це свідчить про суттєве покращення ліквідності підприємства та його здатність оперативно виконувати фінансові зобов'язання. Такий високий рівень грошових коштів може бути результатом як зростання доходів, так і оптимізації витратної частини.

Загалом динаміка структури активів демонструє значні зрушення у бік підвищення ліквідності та зниження залежності від необоротних активів. Ці зміни можуть вказувати на підвищення адаптивності підприємства до умов ринку. Проте надмірна залежність від грошових коштів може свідчити про недостатню ефективність їх використання, тому підприємству доцільно розглянути можливості для інвестування з метою підвищення довгострокової прибутковості.

Охарактеризуємо пасив балансу підприємства (табл. 2.3). Протягом аналізованого періоду з 2021 по 2023 рік склад пасивів ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» зазнав значних змін, що вказує на переосмислення підприємством фінансової політики. Загальний обсяг власного капіталу зріс на 27,7%, що є позитивним сигналом для інвесторів і свідчить про покращення фінансової стабільності. Основним рушієм цього зростання стало збільшення нерозподіленого

прибутку на 67,1%. Це підтверджує, що підприємство успішно використовує частину прибутку для зміцнення власного капіталу, уникаючи залежності від зовнішніх джерел фінансування. Водночас зареєстрований капітал залишався незмінним, що свідчить про відсутність потреби в додаткових внесках з боку засновників.

Таблиця 2.3

Динаміка пасивів ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» за 2021-2023 рр., тис. грн.

Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Динаміка 2021-2023, %
Власний капітал, всього	19 545,9	15 095,9	24 960,5	+27,7
- Зареєстрований капітал	9 860,0	9 860,0	9 860,0	0,0
- Нерозподілений прибуток	8 065,2	3 615,2	13 479,8	+67,1
Поточні зобов'язання, всього	15 583,6	17 679,5	5 318,8	-65,9
- Кредиторська заборгованість	7 499,8	4 095,8	2 377,9	-68,3
- Інші зобов'язання	7 751,0	13 583,7	2 432,6	-68,6
Баланс, всього	35 129,5	32 775,4	30 279,3	-13,8

Джерело: сформовано автором на підставі фінансової звітності ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС»

Суттєвою зміною є скорочення поточних зобов'язань на 65,9%, що може вказувати на зменшення кредитного навантаження та підвищення платоспроможності підприємства. Зокрема, кредиторська заборгованість знизилася на 68,3%, що свідчить про ефективніше управління боргами перед постачальниками. Скорочення інших зобов'язань на 68,6% вказує на вирішення тимчасових фінансових труднощів або зменшення потреби у короткострокових фінансових ресурсах.

Загальний обсяг балансу знизився на 13,8%, що свідчить про зменшення загального обсягу фінансових ресурсів підприємства. Однак, збільшення частки власного капіталу в структурі пасивів є позитивним трендом, який підвищує фінансову незалежність підприємства та знижує ризики, пов'язані з кредитним навантаженням.

Загальна динаміка пасивів вказує на суттєве покращення фінансової стійкості підприємства за рахунок зростання власного капіталу та зниження короткострокових зобов'язань. Це свідчить про ефективне управління фінансами, що дозволяє підприємству залишатися конкурентоспроможним навіть у складних

економічних умовах. Водночас доцільно продовжувати роботу над зміцненням власного капіталу та забезпеченням стабільності фінансових потоків.

В табл. 2.4 наведені показники структури пасивів балансу підприємства.

Таблиця 2.4

Динаміка структури пасивів ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» за 2021-2023 рр., %

Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Зміна структури 2021-2023, в.п.
Власний капітал, всього	55,6	46,1	82,4	+26,8
- Зареєстрований капітал	28,3	30,1	32,6	+4,3
- Нерозподілений прибуток	23,0	11,0	44,5	+21,5
Поточні зобов'язання, всього	44,4	53,9	17,6	-26,8
- Кредиторська заборгованість	21,3	12,5	7,8	-13,5
- Інші зобов'язання	22,1	41,4	9,8	-12,3
Баланс, всього	100	100	100	-

Джерело: сформовано автором на підставі фінансової звітності ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС»

За період 2021–2023 років структура пасивів ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» демонструє суттєві позитивні зміни, які свідчать про покращення фінансової стійкості підприємства. Частка власного капіталу зросла на 26,8 в.п., досягнувши 82,4% у 2023 році. Це є надзвичайно позитивним сигналом, адже підвищення рівня власного капіталу свідчить про посилення фінансової незалежності підприємства та зниження ризиків, пов'язаних із зовнішнім фінансуванням. Найбільший внесок у зростання зробив нерозподілений прибуток, частка якого збільшилася на 21,5 в.п. і становила 44,5% у 2023 році. Зареєстрований капітал також зріс, хоч і менш суттєво, на 4,3 в.п., що підкреслює стабільність основного капіталу компанії.

Поточні зобов'язання, навпаки, зменшилися на 26,8 в.п., що вказує на ефективне управління борговими ресурсами. Частка кредиторської заборгованості скоротилася на 13,5 в.п., досягнувши 7,8% у 2023 році, що свідчить про покращення платіжної дисципліни та зменшення фінансових ризиків. Інші зобов'язання також зазнали зниження на 12,3 в.п., що може бути наслідком зменшення короткострокових фінансових потреб підприємства або вирішення тимчасових фінансових труднощів.

Такі структурні зміни є свідченням стратегічного переорієнтування

підприємства на зміцнення власного капіталу та зниження залежності від позикових коштів. У підсумку, підприємство демонструє позитивну динаміку в напрямку підвищення своєї фінансової стійкості, що створює сприятливі умови для подальшого розвитку.

Ця ситуація, однак, вимагає ретельного аналізу подальших перспектив використання власного капіталу, оскільки надмірна залежність від внутрішніх джерел може обмежити можливості зростання за рахунок позикових ресурсів. Загалом, зміна структури пасивів вказує на здорову фінансову політику та ефективне управління зобов'язаннями.

Структура балансу ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» демонструє позитивну динаміку: підприємство зміцнило власний капітал, зменшило фінансові ризики, збільшило ліквідність і посилило фінансову гнучкість завдяки значному приросту грошових коштів. Однак, варто звернути увагу на зниження частки інвестицій у необоротні активи, що може обмежити довгостроковий розвиток підприємства.

В табл. 2.5 наведені показники фінансових результатів підприємства.

Таблиця 2.5

Динаміка показників фінансових результатів ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС»
за 2021-2023 рр., тис.грн.

Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік
Чистий дохід від реалізації продукції	129 735,0	147 071,6	185 541,1
Інші операційні доходи	4 032,6	1 559,1	7 636,7
Інші доходи	-	-	4 832,9
Разом доходи	133 767,6	148 630,7	198 010,7
Собівартість реалізованої продукції	(120 655,7)	(136 372,0)	(167 490,9)
Інші операційні витрати	(11 261,1)	(16 032,7)	(14 095,8)
Інші витрати	(453,5)	(106,9)	(4 919,0)
Разом витрати	(132 370,3)	(152 511,6)	(186 505,7)
Фінансовий результат до оподаткування	1 397,3	(3 880,9)	11 505,0
Податок на прибуток	(695,6)	(569,0)	(1 940,5)
Чистий прибуток (збиток)	701,7	(4 449,9)	9 564,5

Джерело: сформовано автором на підставі фінансової звітності ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС»

За період 2021-2023 років фінансові результати ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» демонструють суттєві зміни, які відображають вплив зовнішніх та внутрішніх факторів на операційну діяльність підприємства. Чистий дохід від

реалізації продукції зростав протягом аналізованого періоду: у 2023 році він збільшився до 185 541,1 тис. грн, що на 42,9% більше, ніж у 2021 році. Це свідчить про ефективну роботу підприємства на ринку, а також про збільшення попиту на його продукцію чи послуги.

Водночас інші операційні доходи зазнали значних коливань. У 2022 році вони знизилися майже у три рази, проте у 2023 році відновилися до 7 636,7 тис. грн, що свідчить про покращення управління іншими джерелами доходів. Вперше за аналізований період у 2023 році з'явилися інші доходи у розмірі 4 832,9 тис. грн, що позитивно вплинуло на загальний дохід підприємства.

Собівартість реалізованої продукції також зростала, досягнувши у 2023 році 167 490,9 тис. грн, що на 38,8% більше порівняно з 2021 роком. Проте це зростання було пропорційним до зростання доходів, що свідчить про стабільність витратної структури. Інші операційні витрати мали нестабільну динаміку, досягнувши піку у 2022 році (16 032,7 тис. грн), але у 2023 році знизилися до 14 095,8 тис. грн, що може бути результатом оптимізації витрат. Разом із цим інші витрати суттєво зросли у 2023 році, досягнувши 4 919,0 тис. грн, що вказує на появу додаткових витратних статей.

Найбільш показовими є зміни у фінансовому результаті до оподаткування. У 2021 році він був позитивним і становив 1 397,3 тис. грн, однак у 2022 році підприємство зазнало збитків у розмірі 3 880,9 тис. грн. Це могло бути пов'язано зі збільшенням операційних витрат та зовнішніми економічними факторами. У 2023 році ситуація кардинально змінилася, і фінансовий результат до оподаткування зріс до 11 505,0 тис. грн, що свідчить про ефективне управління підприємством у складних умовах.

Чистий прибуток у 2023 році також значно зріс, досягнувши 9 564,5 тис. грн, що є найкращим показником за аналізований період. У 2022 році підприємство зазнало чистих збитків у розмірі 4 449,9 тис. грн, але відновлення прибутковості у 2023 році вказує на вдалі управлінські рішення та адаптацію до ринкових умов.

Загалом, аналіз фінансових результатів свідчить про позитивну динаміку у 2023 році після кризового 2022 року. Основними напрямками для подальшого

розвитку можуть стати оптимізація витрат, утримання стабільного рівня доходів та подальше розширення інших джерел доходів. Це дозволить підприємству не лише зберегти прибутковість, а й забезпечити стійке зростання у майбутньому.

Аналіз фінансової звітності ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» за період 2021–2023 років дозволив виявити ключові тенденції у фінансовому стані підприємства та оцінити його динаміку. Основні результати дослідження свідчать про здатність компанії адаптуватися до змін у ринкових умовах та ефективно управляти своїми ресурсами.

Активи підприємства зазнали суттєвих змін у структурі. Значне скорочення необоротних активів свідчить про зміну стратегічних пріоритетів, спрямованих на підвищення ліквідності. Водночас збільшення частки грошових коштів є позитивним сигналом для підвищення платоспроможності підприємства, хоча зниження частки інвестицій у довгострокові активи може вплинути на його довгостроковий розвиток.

Динаміка пасивів підприємства демонструє зростання частки власного капіталу, що є свідченням посилення фінансової незалежності. Зниження обсягу короткострокових зобов'язань, зокрема кредиторської заборгованості, покращує фінансову стабільність підприємства. Зростання нерозподіленого прибутку підтверджує здатність підприємства генерувати доходи навіть у складних умовах.

Фінансові результати підприємства виявили значні коливання протягом аналізованого періоду. Попри збитковий 2022 рік, у 2023 році спостерігається суттєве покращення, включно зі зростанням чистого прибутку та доходів. Це вказує на ефективні управлінські рішення та оптимізацію витрат.

Загалом, ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» демонструє високий рівень адаптивності, що дозволяє забезпечувати фінансову стійкість і конкурентоспроможність. Проте компанії необхідно продовжувати роботу над підвищенням ефективності використання ресурсів, зокрема шляхом інвестицій у довгострокові активи, оптимізації структури витрат і диверсифікації джерел доходів. Це створить міцну основу для подальшого розвитку і зміцнення позицій на ринку.

2.2. Методика формування фінансової звітності ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС»

Першою формою фінансової звітності є Баланс (Звіт про фінансовий стан). Термін «баланс» зазвичай асоціюється з рівновагою, тому назва згідно з НП(С)БО підкреслює основний принцип структурування Балансу – Активу та Пасиву, сума яких завжди дорівнює одна одній. Варто зазначити, що за МСБО цей звіт називається «Звіт про фінансовий стан», а термін «Баланс» не використовується.

Розділ Активи містить інформацію про ресурси, якими володіє підприємство і які планується використовувати для отримання майбутніх економічних вигод. У розділі Пасиви відображаються джерела фінансування цих ресурсів.

Обидві частини Балансу фіксують вартість ресурсів підприємства на визначену дату, проте критерії групування різняться: в Активі ресурси групуються за їхнім видом і розміщенням, а в Пасиві – за джерелами їхнього фінансування.

Активи підприємства можуть формуватися як за рахунок власних, так і залучених коштів. Це можна наочно відобразити у вигляді балансового рівняння (рис. 2.1).

Рис. 2.1. Балансове рівняння

Джерело: побудовано автором за інформацією [23, с. 138]

ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» готує Баланс відповідно до форми для малих підприємств (Форма № 1-м), визначеної НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність».

Баланс складається з окремих компонентів, які називаються статтями. Кожна стаття має своє найменування, цифровий код у діапазоні від 1000 до 1900 та відображає грошову вартість на початок звітного року і на дату складання звіту. При підготовці проміжних Балансів протягом року значення в колонці «на початок року» залишаються незмінними, тоді як у колонці «на звітну дату» відображаються

накопичувані підсумки з початку року. У наступному році показники статей, що були звітними в попередньому річному Балансі, переносяться до колонки «на початок року».

Статті Балансу групуються за змістом у різні розділи, які підсумовуються окремо за певними виключеннями. У Балансі присутні також неосновні статті, які не враховуються у підсумках розділів та Балансу загалом. Наприклад, в розділі Активи до неосновних статей відносяться первісна вартість та накопичена амортизація нематеріальних активів, первісна вартість та знос основних засобів, готова продукція у складі запасів, а також дебіторська заборгованість за податком на прибуток. У розділі Пасиви до неосновних статей відноситься поточна кредиторська заборгованість за податком на прибуток.

Схематичну структуру Активу Формі № 1-м можна побачити на рис. 2.2.

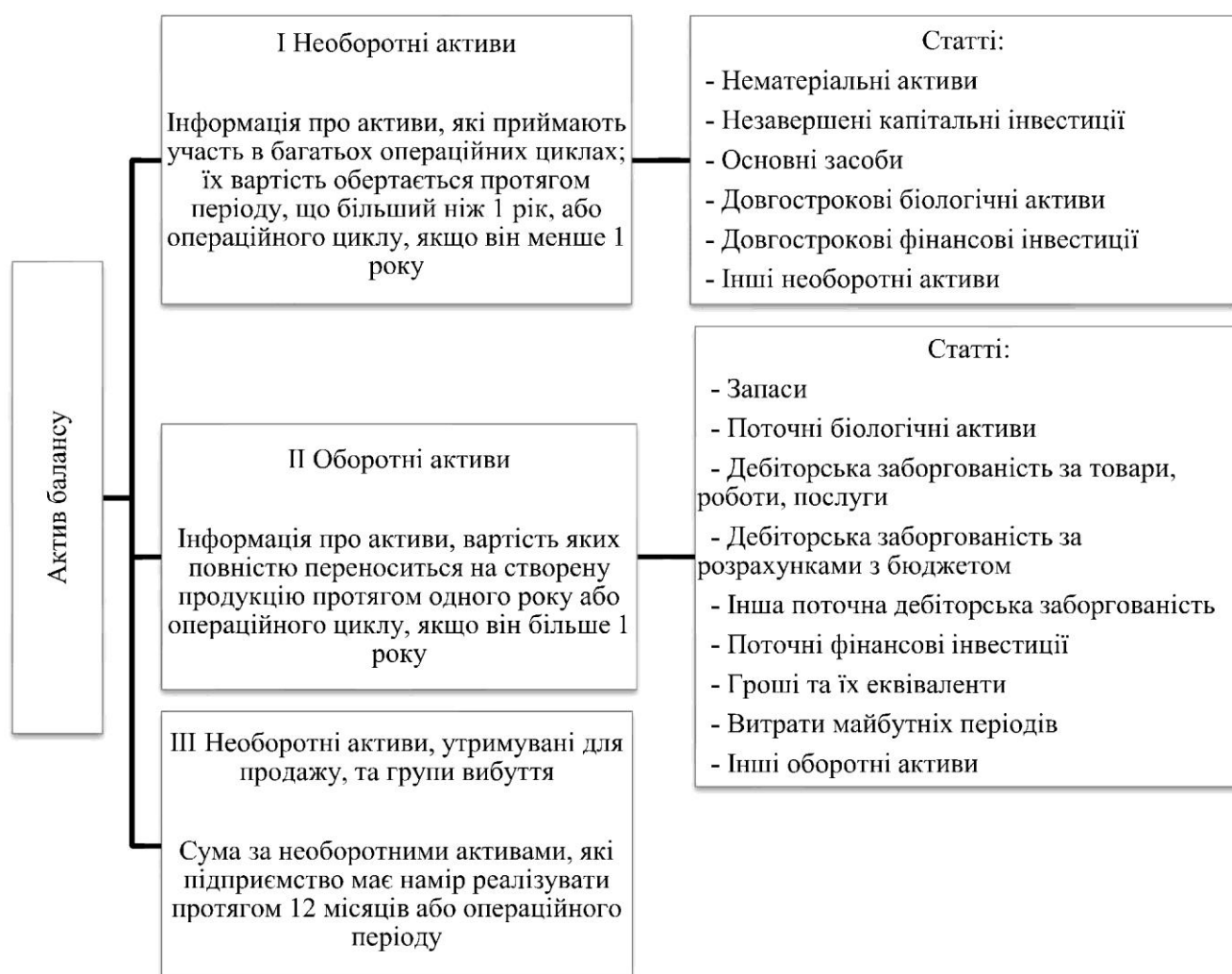

Рис.2.2. Розділи та статті Активу Форми № 1-м
Джерело: складено за даними [7]

У порівнянні зі стандартним Активом форми №1, який готують малі підприємства, розділ Актив Балансу у формі №1-м має дещо спрощену структуру. У ньому відсутні такі позиції, як «Інвестиційна нерухомість», «Інші фінансові інвестиції», «Довгострокова дебіторська заборгованість» та «Відстрочені податкові активи». Структуру Пасиву форми №1-м можна подивитися на рисунку 2.3.

Рис. 2.3. Розділи та статті Пасиву Форми № 1-м

Джерело: складено за даними [7]

Розділ Пасив у Формі №1-м, подібно до Активу, має спрощену структуру порівняно зі стандартним Пасивом Форми №1. У затвердженій формі відсутні такі рядки, як «Капітал у дооцінках», «Вилучений капітал», «Поточні забезпечення», а також не деталізовано статтю «Довгострокові зобов'язання та забезпечення».

Загальні підсумки розділів Активу та Пасиву у Балансі повинні дорівнювати один одному, що слугує перевіркою правильності складання Балансу. Однак лише ця умова не гарантує повної точності відображення інформації. Важливо забезпечити коректне та своєчасне відображення господарських операцій відповідно до їхнього економічного змісту.

У Балансі активи впорядковані за ступенем їхньої ліквідності – від малоліквідних (необоротні активи) до більш ліквідних (запаси, грошові кошти). Такий підхід відповідає Міжнародним стандартам фінансової звітності, які підтримують такі країни, як Німеччина та Франція. У свою чергу, країни англо-американської облікової системи (США, Велика Британія, Австралія, Канада) використовують зворотний порядок розміщення активів (рис. 2.4).

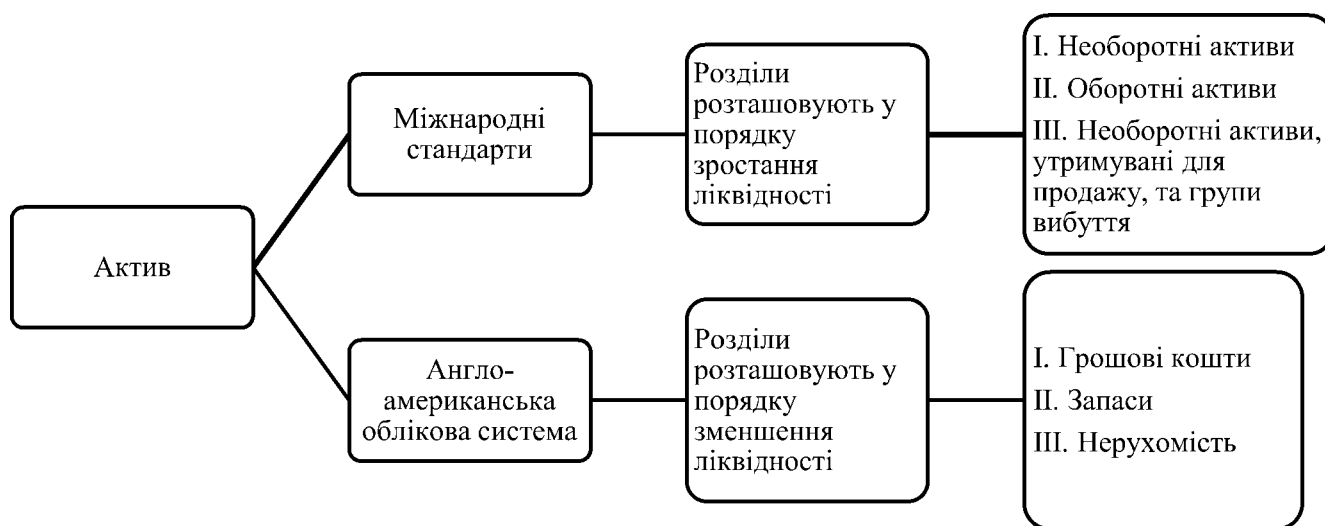

Рис. 2.4. Порівняльна характеристика розміщення розділів в Активі Балансу за Міжнародними стандартами фінансової звітності та англо-американською обліковою системою

Джерело: побудовано автором за інформацією [24, с. 186]

У пасивній частині Балансу, затвердженого в Україні, статті розташовані відповідно до часу, необхідного для їхнього перетворення в грошові кошти та

погашення боргів — від найдовгостроковіших елементів (власний капітал) до найбільш короткострокових зобов'язань. Натомість у країнах англо-американської облікової системи характерне зворотнє розміщення статей (рис. 2.5).

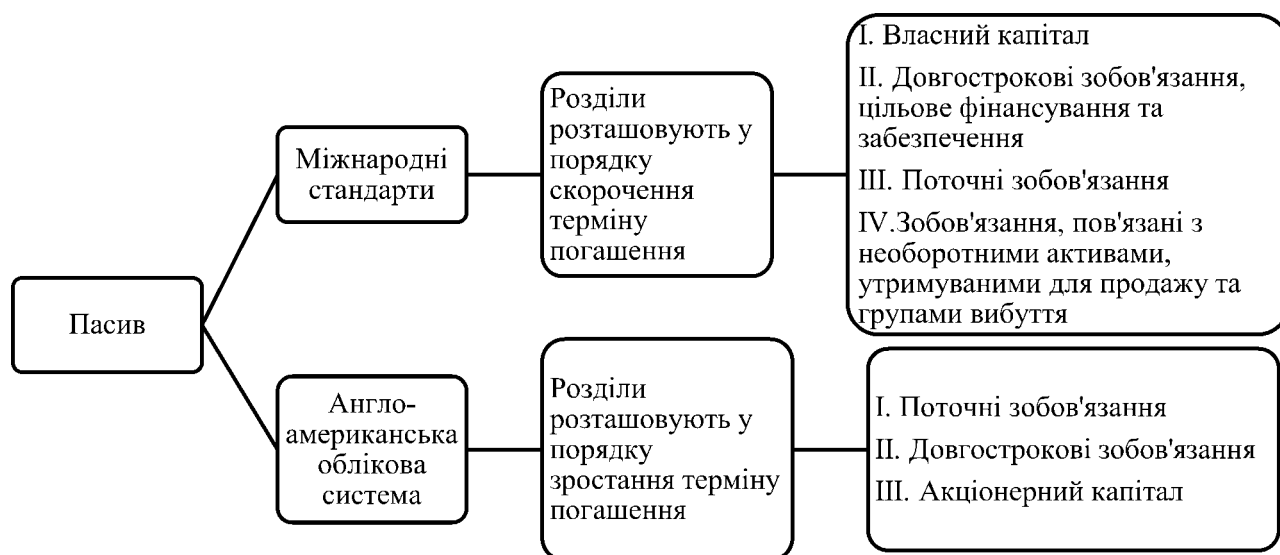

Рис. 2.5. Порівняльна характеристика розміщення розділів в Пасиві Балансу за Міжнародними стандартами фінансової звітності та англо-американською обліковою системою

Джерело: побудовано автором за інформацією [24, с. 186]

Під час складання Балансу ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» використовує дані бухгалтерського обліку, зокрема залишки на рахунках і субрахунках. До розділу Активу включаються дебетові залишки рахунків класів 1, 2 та 3, а до Пасиву — кредитові залишки рахунків класів 4, 5 та 6 згідно з Планом рахунків бухгалтерського обліку підприємств та організацій [25].

Для точного відображення статей Балансу необхідно дотримуватись Методичних рекомендацій щодо заповнення фінансової звітності, які встановлюють такі правила включення даних до Балансу [26]:

- Активи включаються до Балансу лише тоді, коли їх можна оцінити, і очікується економічна вигода від їх використання у майбутньому.
- Інформація про зобов'язання вноситься до Балансу, якщо їх можна оцінити, і передбачається зменшення економічної вигоди після їх погашення.
- До витрат звітного періоду відносяться витрати на придбання та створення

активів, які за своїми характеристиками не можуть бути відображені в Балансі.

- При включенні даних про власний капітал до Балансу необхідно одночасно відображати інформацію про активи та зобов'язання, що призводять до його змін.

Інформація у Балансі повинна бути повною та об'єктивною, що дозволяє користувачам отримати достовірні дані про структуру та склад майна підприємства, обсяг вкладеного власником капіталу та залучених ресурсів (рис. 2.6).

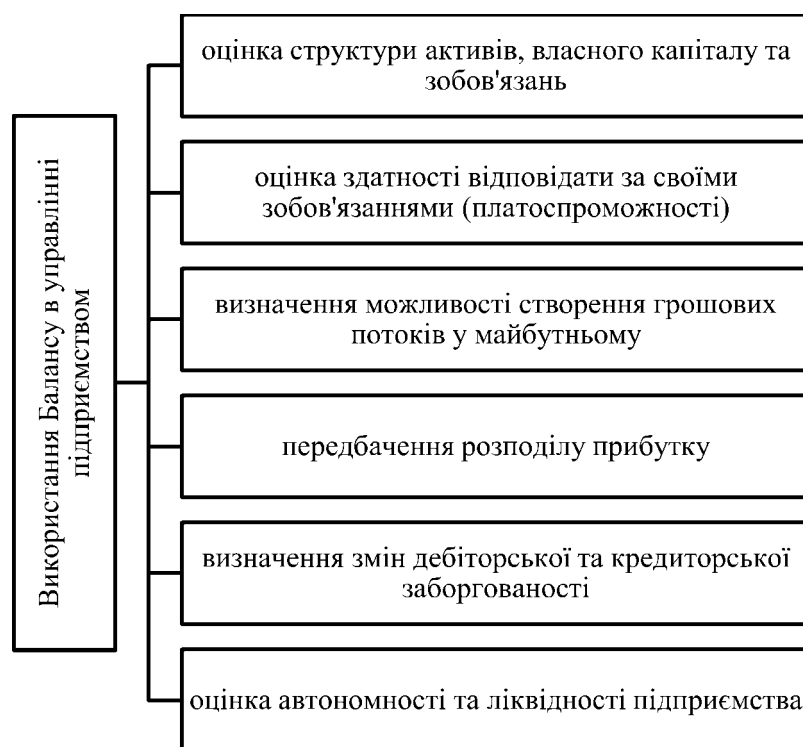

Рис. 2.6. Використання інформації з Балансу в управлінні підприємством
Джерело: побудовано автором за інформацією [1, с. 32]

Баланс є компактним документом за своєю структурою, проте містить повну інформацію, необхідну для аналізу та прийняття управлінських рішень щодо подальшої діяльності підприємства. У Звіті про фінансовий стан представлені дані про склад і структуру ресурсів підприємства, обсяг власних джерел фінансування та взяті зобов'язання.

Аналізуючи Звіт про фінансовий стан ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» за 2023 рік, можна зазначити високу ліквідність активів підприємства, невелику частку основних засобів у загальних активах та значний ступінь їх амортизації.

Крім того, підприємство не має довгострокових зобов'язань, а частка власного капіталу перевищує поточні зобов'язання.

Звіт про фінансові результати (також відомий як Звіт про сукупний дохід) містить інформацію про доходи, отримані підприємством, та витрати, понесені ним, а також про фінансовий результат діяльності – прибуток або збиток. Це друга форма фінансової звітності. Схематичне відображення структури Звіту про фінансові результати наведено на рисунку 2.7.

Рис. 2.7. Схематичний опис сутності Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід)

Джерело: [4]

Ключовими компонентами бухгалтерського обліку, представленими в цьому звіті, є доходи, витрати та фінансовий результат, який може проявлятися у вигляді прибутку або збитку.

Для обліку витрат підприємство використовує рахунки 9-го класу. Крім того, для більш детальної аналітики та розбивки витрат можливо застосовувати 8-й клас. Проте це не є обов'язковим, і часто облікова політика підприємства передбачає відмову від використання цього класу, оскільки це призводить до збільшення кількості кореспонденцій рахунків [25].

Відповідність рахунків для обліку витрат у ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» представлена в таблиці 2.6.

Таблиця 2.6

Кореспонденція рахунків з обліку витрат ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС»

№ з/п	Зміст господарської операції	Д-т	К-т
1	Нараховано амортизацію обладнання адміністративного персоналу	92	131
2	Нараховано заробітну плату адміністративному персоналу	92	661
3	Зроблені нарахування на заробітну плату адміністративному персоналу	92	65
4	При створенні кінцевого продукту отримано послуги від підрядників	23	685
5	Відпущенні МШП на адміністративні потреби	92	22
6	Нараховано витрати на комунальні послуги з будівлі офісу	92	685
7	Відображення собівартості продукції в момент її реалізації	90	26
8	Списання витрат на фінансовий результат	79 79	90 92

Джерело: побудовано автором

Доходи виникають у відповідь на витрати, здійснені для їхнього отримання. Для реєстрації доходів використовуються рахунки 7-го класу [25].

Розглянемо, як ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» формує свої доходи та відображає їх у бухгалтерському обліку (див. таблицю 2.7).

Фінансовий результат відображається на рахунку 79 «Фінансові результати». На кредитову сторону цього рахунку записуються суми доходів, а на дебетовій стороні — витрати та нарахування податку на прибуток.

Таблиця 2.7

Кореспонденція рахунків з обліку доходів ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС»

№ з/п	Зміст господарської операції	Д-т	К-т
1	Отримано передоплату від замовника: - на суму вартості продукту (з ПДВ); - на суму ПДВ.	311 643	361 641
2	Передано права власності на кінцевий продукт замовнику	361	701
3	Відображено податкові зобов'язання з ПДВ	701	643
4	Списання доходів на фінансовий результат	701	79

Джерело: побудовано автором

Якщо сума на кредитній стороні рахунку 79 перевищує дебетову, це означає, що підприємство за звітний період отримало прибуток. Отриманий прибуток може бути використаний для формування резервного капіталу, виплати дивідендів або збільшення статутного капіталу (див. табл. 2.8).

Таблиця 2.8

Кореспонденція рахунків з використання прибутку

№ з/п	Зміст господарської операції	Д-т	К-т
1	Нараховано дивіденди	443	671
2	Погашено збитків за рахунок нерозподіленого прибутку	441	442
3	Списано використаного прибутку на виплату дивідендів	441	443
4	Використано нерозподілений прибуток на створення резервного капіталу	441	43
5	Використано нерозподілений прибуток на збільшення статутного капіталу	441	40

Джерело: побудовано автором

Звіт про фінансові результати є важливим інструментом для оцінки ефективності діяльності підприємства та визначення його прибутковості. Прибуток є ключовою метою підприємницької діяльності, оскільки саме він забезпечує можливість розвитку виробництва, залучення нових ресурсів та зменшення впливу фінансових ризиків [27].

Інформація, представлена у Звіті про фінансові результати, має такі практичні застосування:

- аналіз діяльності підприємства за результативністю і активністю в різні звітні періоди;
- оцінка структури та обсягу витрат;
- визначення фінансового результату (прибуток чи збиток);
- планування стратегічного розвитку на майбутні періоди.

На відміну від Балансу, який фіксує залишки активів, зобов'язань та власного капіталу на певну дату, Звіт про фінансові результати містить дані про обсяги дебетових та кредитових операцій, а також джерела формування фінансового

результату за період. Така інформація допомагає проаналізувати використання ресурсів підприємства та оцінити фінансові ризики його діяльності в майбутньому [1, с. 62].

ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» готує звітність для малих підприємств відповідно до вимог НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність» [7]. Фінансова звітність малих підприємств (Форма № 2-м) заповнюється у тисячах гривень із зазначенням одного десяткового знака. Ця форма спрощена у порівнянні зі стандартною Формою № 2: відсутній поділ на розділи, статті доходів (коди рядків: 2000, 2120, 2240) та витрат (коди рядків: 2050, 2180, 2270) розташовані послідовно. Фінансовий результат до оподаткування (код рядка 2290) визначається як різниця між загальними доходами (код рядка 2280) і витратами (код рядка 2285). У рядку 2300 вказується сума податку на прибуток, а чистий фінансовий результат після оподаткування відображається у рядку 2350 «Чистий прибуток (збиток)».

Звітними періодами для Форми № 2-м є перший квартал, перше півріччя, дев'ять місяців та рік. Дані за поточний період вносяться у третій стовпчик, а для порівняння — дані за аналогічний період попереднього року у четвертий. Показники формуються на основі оборотів рахунків доходів і витрат (Додаток Д).

До основних статей доходів належать чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), інші операційні доходи та інші доходи (рис. 2.8).

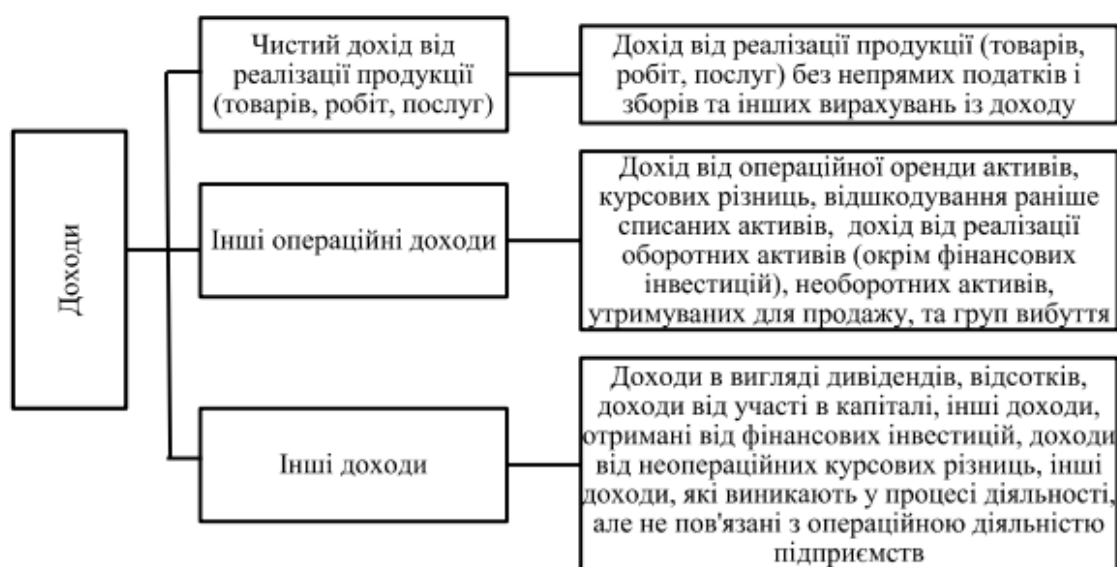

Рис. 2.8. Структура доходів у Формі № 2-м

Джерело: побудовано автором за інформацією [28]

На рисунку 2.9 представлено статті витрат, які класифікуються на такі категорії: собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), інші операційні витрати та інші витрати. При цьому показники витрат, податку на прибуток та збитків зазначаються у дужках і враховуються зі знаком «мінус» при розрахунках.

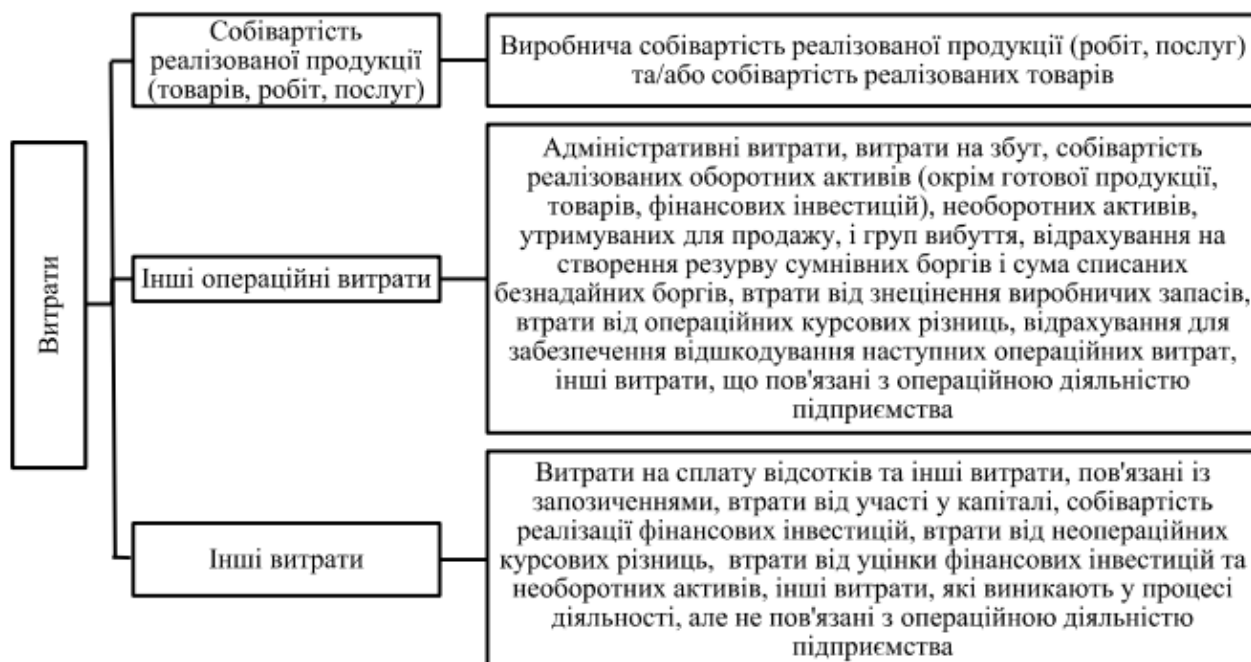

Рис. 2.9. Структура витрат у Формі № 2-м
Джерело: побудовано автором за інформацією [28]

Звіт про фінансові результати (або Звіт про сукупний дохід) ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» за 2023 рік розміщений у Додатку В.

За підсумками 2023 року фінансовий результат до оподаткування становив 11 505 тис. грн. На основі встановленої ставки податку на прибуток у розмірі 18%, сума податкового зобов'язання склала 1 940,5 тис. грн. Після сплати податку підприємство отримало чистий прибуток у розмірі 9 564,5 тис. грн. Цей прибуток залишається у розпорядженні підприємства та може бути використаний відповідно до його стратегічних цілей та поточних завдань.

Такий підхід до аналізу фінансових результатів дозволяє оцінити ефективність управління витратами та використанням ресурсів, а також формує основу для подальшого планування діяльності товариства.

У цілому, аналіз фінансових показників демонструє позитивну тенденцію

розвитку підприємства у 2023 році, що стало можливим після подолання викликів кризового 2022 року. Серед ключових пріоритетів для подальшого прогресу можна виокремити оптимізацію витрат, підтримання стабільного рівня доходів та активне залучення додаткових джерел прибутку. Реалізація цих напрямків сприятиме не лише збереженню рентабельності підприємства, але й забезпечить його стійкий розвиток і конкурентоспроможність у майбутньому.

2.3. Формування фінансової звітності в прикладних програмах

Сучасні інформаційні технології проникли в усі сфери нашого життя, і бухгалтерський облік не став винятком. Сьогодні широко використовуються спеціалізовані бухгалтерські програми, які значно спрощують процес формування фінансової звітності та її подання у відповідні органи. Основою функціонування таких програм є впровадження сучасних технологій збору, аналізу та обробки бухгалтерської інформації.

Застосування прикладних програм у бухгалтерському обліку забезпечує низку переваг як для бухгалтерської служби, так і для керівництва підприємства (рис. 2.10).

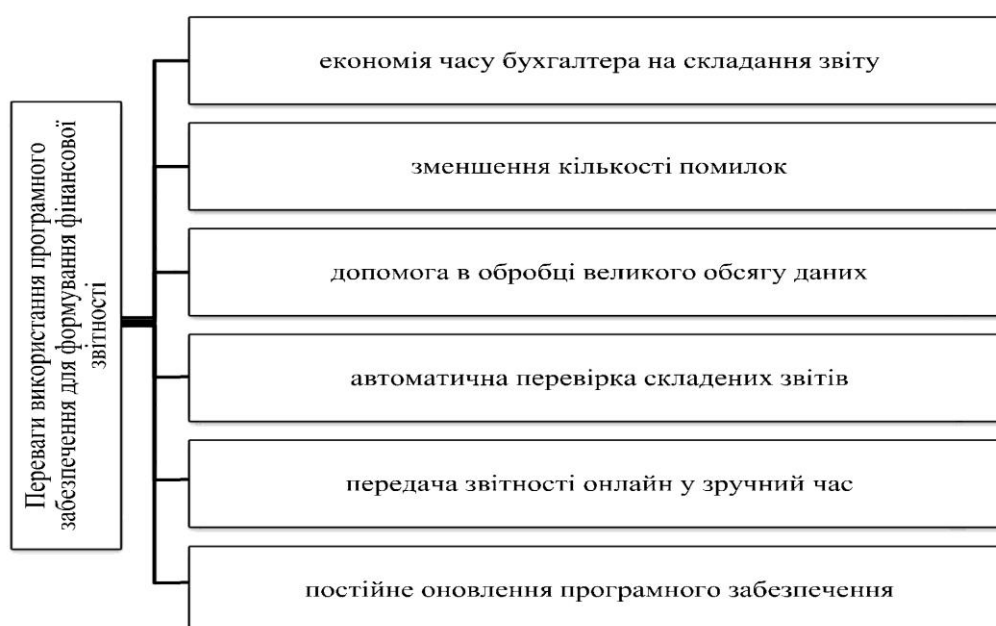

Рис. 2.10. Переваги використання програмного забезпечення для формування фінансової звітності

Джерело: побудовано автором за інформацією [29]

В сучасних умовах в Україні спостерігається стійка тенденція до зростання вимог щодо автоматизації бухгалтерського обліку та розширення функціональних можливостей програмних продуктів. Сьогодні на вітчизняному ринку програмного забезпечення представлений широкий спектр облікових програм, які здатні задовольнити потреби різних категорій користувачів. Такі програми дозволяють ефективно обробляти бухгалтерську інформацію як у масштабах всього підприємства (незалежно від складності його структури та обсягів даних), так і для окремих сегментів обліку [30].

Класифікація програмного забезпечення для автоматизації бухгалтерського обліку за різними критеріями наведена у Додатку Ж.

Вибір відповідного програмного забезпечення вимагає врахування кількох важливих факторів, зокрема розміру та організаційної структури підприємства, технічних можливостей, обсягу функцій, що виконуються, та специфіки технічної підтримки.

Детальна інформація про найпоширеніші програми, які використовуються в Україні, представлена у таблиці 2.9.

Окремо варто звернути увагу на програму «Єдине вікно подання електронної звітності», розроблену Державною податковою службою України. Цей програмний продукт не призначений для ведення бухгалтерського обліку, а використовується виключно для формування та подання електронної звітності до податкових органів і органів статистики. Програма є безкоштовною, однак через регулярне впровадження нових форм звітності, виправлення помилок і вдосконалення функціоналу важливо своєчасно оновлювати її.

Крім того, Державна податкова служба пропонує «Електронний кабінет платника податків», який також забезпечує подання звітності в електронному форматі. Попри те, що цей спосіб може бути менш зручним, він є безкоштовним. Для користування кабінетом необхідно авторизуватися за допомогою електронного цифрового підпису (ЕЦП), обрати звітний період і форму, заповнити документ, підписати його ЕЦП та відправити до податкової служби.

Таблиця 2.9

Найпоширеніші бухгалтерські програмні продукти

№ з/п	Назва	Користувачі	Можливості
1	2	3	4
1	M.E.Doc	підходить для невеликих організацій, ФОП, бюджетних установ, великих корпорацій	актуальні шаблони бланків для податкової звітності; можливість електронного документообігу з контрагентами; швидка реєстрація та відправлення податкових накладних; - оновлення відповідно до змін законодавства; оперативні консультації кваліфікованих спеціалістів.
2	SMARTFIN.UA	підходить для малого та середнього бізнесу	все необхідне для ведення ФОП: заробітна плата, кадрові, облік, подання звітності; необмежена кількість організацій в одному акаунті.
3	BOOKKEEPER	підходить для ФОП, малого та середнього бізнесу, бухгалтерів аутсорсерів, некомерційних підприємств	дозволяє вести облік діяльності, складати та подавати звітність; можливість ведення обліку декількох юридичних осіб в одній базі; самостійне ведення бухгалтерії онлайн користувачами без професійних знань в сферах обліку та ІТ; реалізована інтеграція з програмою подання звітів «Соната».
4	Dilovod	підходить для ФОП, юридичних осіб на єдиному податку і загальній системі	- поєднує в собі функціонал бухгалтерського та управлінського обліку, відстеження товарного обороту, використання програмних реєстраторів розрахункових операцій та можливість надання електронної звітності; - автоматична перевірка на помилки; два інтерфейси: для підприємця і бухгалтера.
5	Online-бухгалтерія MASTER	підходить для малих і середніх підприємств, комунальних організацій	- одночасне встановлення кількох продуктів (для документообігу, управління заробітною платою та кадровим обліком, а також бюджетних підприємств); інтеграція бухгалтерської системи з клієнт-банком; автоматичне формування фінансових звітів.

Джерело: побудовано автором за інформацією [31]

Бухгалтерія ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» використовує кілька програмних продуктів, зокрема M.E.Doc, «Електронний кабінет платника податків», «Єдине вікно подання електронної звітності» та FICCS.

Програма М.Е.Дос переважно застосовується для електронного документообігу з контрагентами та ведення розрахунків із заробітної плати. Вона вирізняється простотою у використанні, а за потреби можна отримати консультацію спеціалістів від компанії-розробника, яка має розгалужену мережу представництв по всій Україні.

Подання звітності в електронному форматі здійснюється за допомогою електронно-цифрових підписів (ЕЦП). В Україні функціонує достатня кількість акредитованих центрів сертифікації ключів, які надають послуги зі створення та обслуговування електронних ключів. Перед вибором програмного забезпечення необхідно впевнитися, що воно підтримує ключі конкретного акредитованого центру. Наприклад, для роботи з М.Е.Дос ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» використовує ключі, видані Центром сертифікації ключів «Україна».

Окрему увагу слід приділити зберіганню архіву електронної документації. Такий архів необхідний не лише для внутрішніх потреб підприємства, але й для задоволення зовнішніх запитів, зокрема від податкових органів. У ньому зберігаються всі документи, передані через електронний обмін, звітність та квитанції про прийняття звітів. Це забезпечує доступність необхідної інформації у разі потреби.

Одним із ключових факторів при виборі програмного забезпечення є його вартість. Використання бухгалтерських програм з розширеним функціоналом в Україні зазвичай платне. Однак деякі компанії пропонують демо-версії своїх продуктів з обмеженими можливостями, які можна тестувати протягом певного періоду, найчастіше — одного місяця.

Зі зростанням ролі ІТ-технологій у світі актуальність інформаційної безпеки також постійно зростає. У контексті зростаючої кіберзлочинності користувачі бухгалтерських програм мають приділяти особливу увагу захисту інформації. Це включає застосування сучасних систем безпеки, зниження ризиків несанкціонованого доступу до баз даних і запобігання витоку конфіденційної інформації про господарську діяльність підприємств. Забезпечення інформаційної безпеки програмного забезпечення складається з двох основних аспектів:

1. Технічна складова: надійність обладнання та програмного забезпечення.
2. Професійні заходи від розробників: захист від вірусних атак, посилення безпеки даних, впровадження сучасних технологій захисту.

Розробники програми М.Е.Дос приділяють значну увагу безпеці. Після серії хакерських атак у 2017 році, коли шкідливий вірус завдав шкоди користувачам програми, компанія провела серйозну модернізацію своїх систем захисту. Наразі М.Е.Дос гарантує високий рівень безпеки та надійності для своїх користувачів.

Сучасні умови висувають нові вимоги до компетенцій бухгалтерів, серед яких особливу роль відіграють цифрові навички. Зокрема, бухгалтер має:

- розуміти загрози та ризики, пов'язані з безпекою облікових даних;
- ідентифікувати та протидіяти кіберзагрозам;
- забезпечувати захист пристроїв, контенту та впроваджувати заходи інформаційної безпеки;
- використовувати багаторівневі системи захисту, зокрема на основі блокчейн-технологій;
- гарантувати збереження персональних даних.

Для ведення управлінського обліку в компанії використовується внутрішня розробка — портал РІССЗ. Ця система створена з урахуванням специфічних потреб підприємства і забезпечує автоматизацію процесів управлінського обліку, значно підвищуючи ефективність роботи.

Після авторизації користувач потрапляє на головну сторінку сервісу, де відображається основна інформація про бухгалтера як користувача програми. У вкладці «Довідники» розміщено бази даних, такі як «Проекти», «Підрядники» та «Замовники», які містять усю необхідну інформацію. Програма надає можливість фіксувати відпрацьований час підрядниками у вкладці «Операційна інформація» через розділ «Записи часу». На вкладці «Звіти» користувач може формувати звіти, які відображають кількість годин, відпрацьованих кожним підрядником компанії. Крім того, програма дозволяє фільтрувати дані за роком, місяцем та конкретним підрядником, а також містить інформацію про вартість години роботи кожного підрядника. Це забезпечує зручний контроль витрат за проектами.

Розробка порталу продовжується: впроваджуються нові функції, такі як автоматичне формування інвойсів, а також покращується інтерфейс для підвищення зручності та інтуїтивності у використанні.

Попри використання бухгалтерського програмного забезпечення, облік у ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» поки що не є повністю автоматизованим. Дані обробляються не в єдиній програмі, а фінансова звітність формується вручну головним бухгалтером шляхом зведення інформації про фінансово-господарську діяльність.

Перехід до єдиного програмного рішення, яке відповідає специфіці підприємства та забезпечує повну автоматизацію облікових процесів і обробки даних, міг би принести ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» значні переваги (рис. 2.11).

Рис. 2.11. Переваги, що надає правильний вибір програмного продукту

Джерело: побудовано автором за інформацією [33]

Використання автоматизованої системи обліку та обробки бухгалтерських даних, адаптованої до специфічних потреб підприємства, відкриває широкі можливості не лише для ведення обліку, але й для проведення глибокого аналізу, аудиту, прогнозування та моделювання майбутнього фінансового стану організації.

З огляду на сучасні тенденції та виклики бізнес-середовища, впровадження інноваційних програмних рішень для оптимізації процесів бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності є надзвичайно актуальним. Такі рішення дозволяють підприємствам адаптуватися до змін, підвищувати ефективність та забезпечувати прозорість фінансових процесів.

Аналізуючи методику формування фінансової звітності та її окремих елементів, варто підкреслити її фундаментальну роль у забезпеченні стабільного та ефективного функціонування підприємства.

Фінансова звітність, підготовлена відповідно до встановлених стандартів, надає користувачам цінну інформацію про наявні ресурси, рівень забезпечення власними джерелами фінансування, обсяги запозичених коштів, структуру витрат, отримані доходи та підсумковий фінансовий результат — прибуток або збиток. Це робить її незамінним інструментом для прийняття обґрунтованих управлінських рішень та стратегічного планування.

РОЗДІЛ 3

АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Методичні прийоми аналізу фінансового стану підприємства

Збільшення прибутку, зниження собівартості продукції та забезпечення стабільного економічного зростання в умовах високої конкуренції є ключовими завданнями для підприємств усіх галузей і масштабів. Для досягнення цих цілей необхідним є регулярний аналіз фінансового стану підприємства, який дозволяє оцінити ефективність використання ресурсів і виявити слабкі місця, що перешкоджають покращенню фінансово-господарської діяльності.

У цьому контексті велике значення має правильний вибір підходів і методів фінансового аналізу. Більшість методів базується на чітких взаємозв'язках і залежностях між показниками фінансової звітності, що дає змогу використовувати аналітичні інструменти для отримання обґрунтованих висновків. Основні методи фінансового аналізу, що застосовуються у практиці, представлені на рис. 3.1.

Ефективне використання цих методів сприяє не лише визначенню актуального фінансового стану підприємства, але й допомагає формувати стратегії для підвищення його конкурентоспроможності та довгострокового успіху.

Неформалізовані методи	метод експертних оцінок та сценаріїв
	порівняльний метод
	метод побудови системи показників
	метод створення системи аналітичних таблиць
Формалізовані методи	балансовий метод
	метод арифметичної різниці
	інтегральний метод
	метод ланцюгових підстановок
Економічно-статистичні методи	метод угруповання
	індексний метод
	метод середніх величин
	метод обробки рядів динаміки
Математично-статистичні методи	кореляційний метод
	факторний метод
	дисперсний метод
	метод головних компонентів

Рис. 3.1. Методи фінансового аналізу

Джерело: побудовано автором за інформацією [34]

Під час аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства часто використовується метод моделювання, який базується як на фактичних даних фінансової звітності, так і на прогнозних показниках.

Для вирішення конкретних завдань фінансового аналізу обираються найбільш відповідні методи та оптимальний набір індикаторів, які дозволяють найбільш повно оцінити стан та перспективи розвитку досліджуваного підприємства.

Кожен метод має свої сильні та слабкі сторони, а також специфічні сфери застосування. Від правильного вибору методології залежить точність та обґрунтованість отриманих результатів.

У табл. 3.1 представлено інформацію про основні науково-методичні прийоми, які використовуються для аналізу фінансового стану підприємства, що дозволяє систематизувати підходи до дослідження та обрати найефективніші з них для досягнення поставлених цілей.

Таблиця 3.1

Основні прийоми аналізу фінансового стану підприємства

№ з/п	Назва	Сутність	Переваги	Недоліки
1	2	3	4	5
1	Горизонтальний	Порівняння кожної позиції з минулими періодами	Дає можливість відстежувати динаміку змін показників, прогнозувати їх зміни на найближчий період	Не враховує вплив інфляції, немає змоги порівняння окремих варіантів економічних рішень
2	Вертикальний	Визначення структури фінансових показників з оцінкою їх впливу на кінцевий результат	Дає можливість порівняння різних за об'ємом ресурсів підприємств, дає змогу виявити найвагоміші показники	Не дає можливості вивчення та вибору оптимального варіанту розвитку економічної системи
3	Фінансових коефіцієнтів	Розрахунок числових відношень між різними показниками, виявлення взаємозв'язку між ними	Простота обчислення, можливість проведення експрес-аналізу	Відсутність нормативних значень ряду коефіцієнтів

Продовження таблиці 3.1

1	2	3	4	5
4	Порівняльний	Порівняння показників підприємства з показниками інших підприємств	Гнучкість, основа комплексної оцінки	Складність через неоднорідність показників та використання різних методів оцінки
5	Трендовий	Порівняння кожної позиції з минулими періодами та виявлення тренду (основної тенденції, на яку не впливають особливості окремих періодів)	Дозволяє спостерігати за показниками, розробляти прогнози на майбутнє	Складність вибору моделі, неточність даних через нестабільність ринкового середовища
6	Факторний	Виявлення впливу окремих факторів на результативний показник	Надає змогу простежити тенденцію змін фінансового стану через ключові фактори впливу.	Трудомісткість, залежно від обраної моделі результати можуть відрізнятись

Джерело: побудовано автором за інформацією [35, с.48-49]

Більшість методик, перелічених у таблиці 3.1, було використано для аналізу фінансового стану та ефективності управління ресурсами ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» за період 2021–2023 років.

Варто зазначити, що в Україні відсутній офіційно затверджений порядок проведення аналізу фінансового стану підприємств. Хоча в економічній літературі існують певні розбіжності у підходах до цього питання, спільною є тенденція до виділення та інтеграції окремих напрямів дослідження у комплексний аналіз (рис. 3.2).

Такий підхід дозволяє глибше оцінити стан підприємства, виявити слабкі сторони його діяльності та визначити ключові аспекти, що потребують покращення.

Схема аналізу підприємства, представлена на рис. 3.2, забезпечує всебічне висвітлення фінансового стану організації, охоплюючи його ключові аспекти. Узагальнені результати аналізу стають цінним інструментом для керівництва, допомагаючи у формуванні ефективної стратегії подальшого розвитку.

Рис. 3.2. Основні завдання аналізу фінансового стану підприємства

Джерело: побудовано автором за інформацією [36]

Форма представлення результатів аналізу може варіюватися залежно від їхнього змісту та потреб цільового користувача, для якого підготовлено інформацію (рис. 3.3).

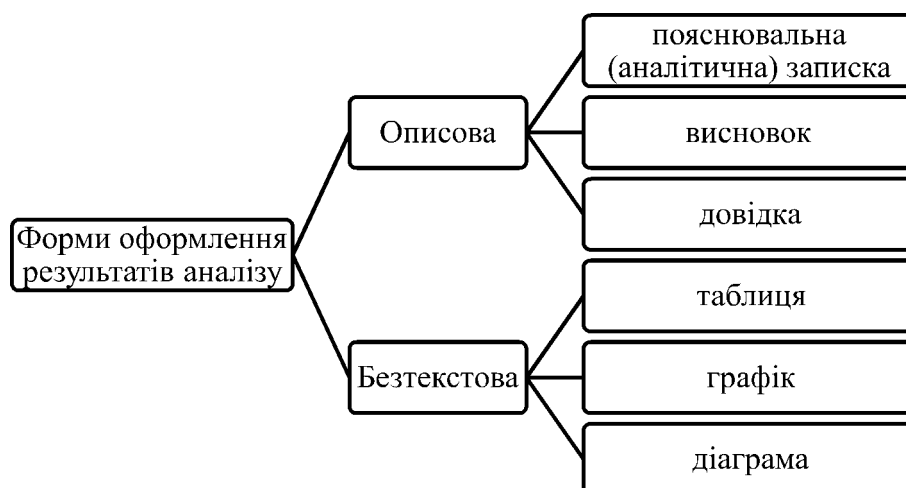

Рис. 3.3. Оформлення результатів аналізу фінансового стану підприємства

Джерело: побудовано автором за інформацією [37]

Одним із прикладів ефективного застосування різних форматів представлення результатів аналізу є таблиці. Вони дозволяють компактно структурувати велику кількість інформації, що робить їх зручними для використання в різних методах аналізу, зокрема в експрес-аналізі фінансового стану підприємства.

На основі міжнародного досвіду аналізу фінансової звітності професорка Калабухова С.В. розробила методику проведення експрес-аналізу балансу підприємства. Цей підхід спрямований на надання інвесторам, власникам та кредиторам ключової інформації про ефективність діяльності підприємства.

Експрес-аналіз ґрунтується на перевірці відповідності фінансових показників підприємства так званим «золотим правилам», які слугують критеріями оцінки стабільного фінансового стану суб'єкта господарювання [38, с. 145].

Основною перевагою цього методу є можливість на основі даних балансу за звітну дату виявляти тенденції безперервності діяльності підприємства, а також оцінювати збалансованість фінансових статей.

Оптимальною структурою балансу вважається та, яка відповідає ряду важливих умов, представлених на рис. 3.4. Така структура є орієнтиром для забезпечення стійкості та фінансової стабільності підприємства.

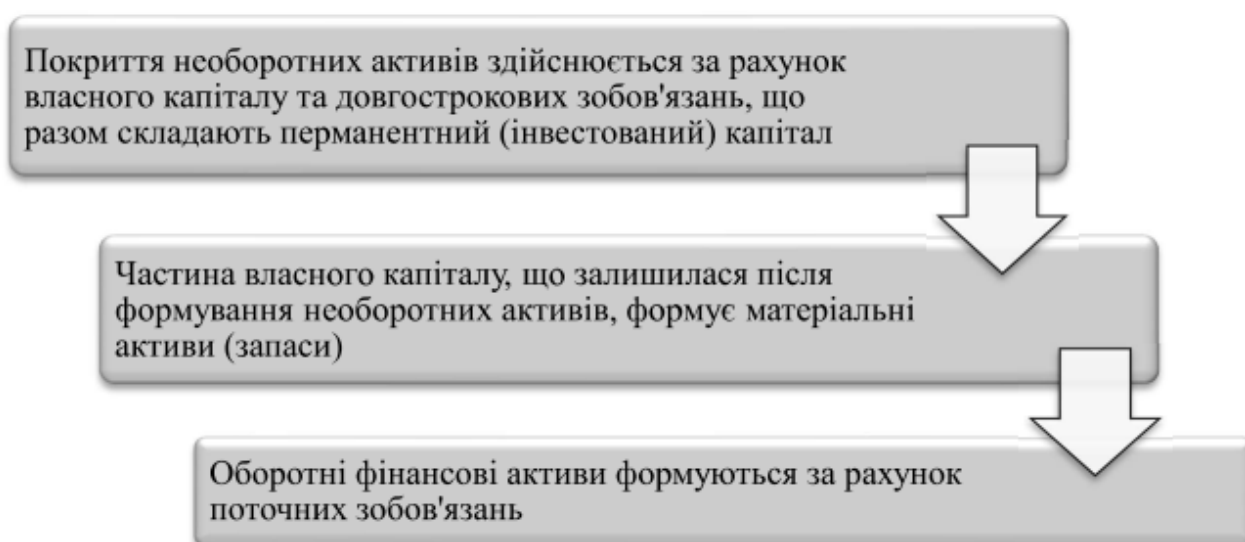

Рис. 3.4. «Золоті» правила балансу

Джерело: побудовано автором за інформацією [38, с. 145]

Одним із ключових елементів експрес-аналізу є оцінка дотримання «золотого правила» ліквідності, яке передбачає фінансування активів підприємства пасивами з відповідним строком оборотності.

Ліквідність відіграє вирішальну роль у фінансовому стані підприємства, оскільки визначає його здатність своєчасно виконувати платіжні зобов'язання. Цей показник є важливим індикатором стабільності та ефективності діяльності компанії.

Недостатній рівень ліквідності може призвести до неспроможності виконувати фінансові зобов'язання, втрати довіри з боку партнерів та кредиторів, а також до упущених можливостей для розвитку. Водночас надмірно високий рівень ліквідності може вказувати на нераціональне управління активами, що призводить до недоотриманих доходів від інвестицій.

Підтримання оптимального рівня ліквідності є важливим завданням у фінансовому управлінні підприємством. Збалансований підхід дозволяє забезпечити як платоспроможність, так і ефективне використання ресурсів для досягнення стратегічних цілей.

3.2. Аналітичне дослідження рівня та динаміки показників фінансової звітності ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС»

Фінансовий стан підприємства є ключовим індикатором його стійкості, здатності забезпечувати ефективну операційну діяльність, виконувати фінансові зобов'язання перед контрагентами, інвесторами та працівниками. Для оцінки фінансового стану підприємства проводиться аналіз основних фінансових показників, таких як ліквідність, платоспроможність, фінансова стійкість, рентабельність та ділова активність.

Аналіз фінансового стану є важливим етапом оцінки діяльності підприємства, що дозволяє визначити ефективність використання його ресурсів, фінансову стійкість і платоспроможність. На основі фінансових показників підприємства можна зробити висновки про його здатність виконувати поточні

зобов'язання, забезпечувати довгостроковий розвиток і генерувати прибуток. ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» є підприємством, яке спеціалізується на виконанні будівельно-монтажних робіт. Основними напрямками діяльності є реалізація будівельних проєктів різної складності, ремонт та модернізація об'єктів інфраструктури. У звітному періоді діяльність компанії відзначалася значним впливом зовнішніх економічних чинників, що зумовлює необхідність детального аналізу фінансових показників.

У цьому підрозділі проведено аналіз основних фінансових коефіцієнтів та показників діяльності ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» за період 2021–2023 років.

Ліквідність підприємства відображає його здатність оперативно виконувати короткострокові фінансові зобов'язання за рахунок оборотних активів. Аналіз ліквідності проводився на основі трьох основних показників: коефіцієнта поточної ліквідності, коефіцієнта швидкої ліквідності та коефіцієнта абсолютної ліквідності.

Коефіцієнт поточної ліквідності відображає здатність підприємства погашати короткострокові зобов'язання за рахунок оборотних активів. Показник швидкої ліквідності характеризує здатності компанії погашати зобов'язання без необхідності реалізації запасів. Коефіцієнт абсолютної ліквідності характеризує платоспроможність компанії (рис. 3.5).

На основі графіку (Рис. 3.5), який демонструє динаміку показників ліквідності ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» за 2021–2023 роки, можна зробити наступні висновки.

Показник поточної ліквідності (коефіцієнт покриття) демонструє загальну тенденцію до зростання. У 2021 році значення становило 1,921, але в 2022 році відбулося помітне зниження до 1,566. Проте в 2023 році цей коефіцієнт суттєво збільшився, досягнувши значення 5,621. Це свідчить про значне покращення здатності підприємства покривати свої короткострокові зобов'язання оборотними активами, що, є наслідком покращення операційної діяльності та оптимізації фінансових ресурсів.

Коефіцієнт швидкої ліквідності також демонструє позитивну динаміку. З початкового значення 1,076 у 2021 році він знизився до 0,588 у 2022 році, що може

свідчити про тимчасові труднощі з забезпеченням ліквідності. Проте у 2023 році відбулося різке підвищення цього показника до 3,944. Такий значний приріст пов'язаний із зменшення обсягу поточних пасивів.

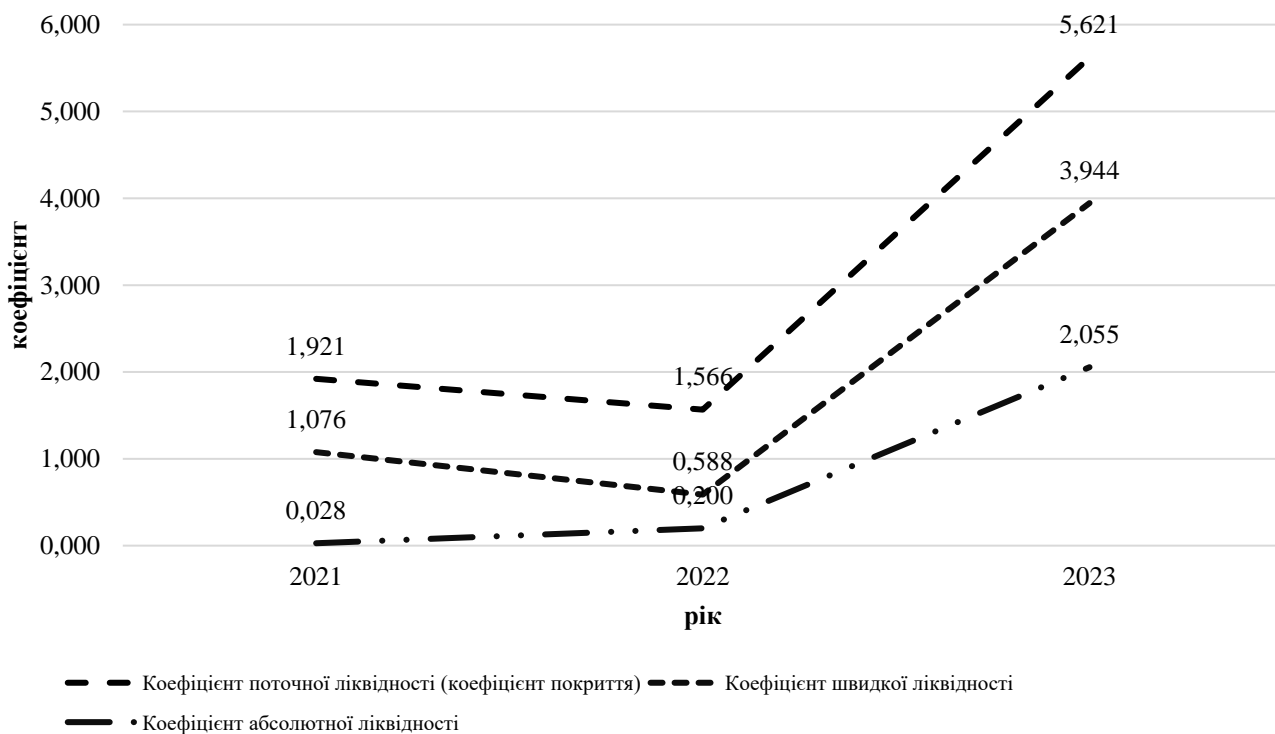

Рис. 3.5. Динаміка показників ліквідності ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС»

Джерело: сформовано автором на підставі фінансової звітності ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС»

Коефіцієнт абсолютної ліквідності демонструє найдинамічнішу зміну серед трьох показників. У 2021 році значення було майже нульовим (0,028), що вказувало на мінімальну кількість високоліквідних активів. У 2022 році цей коефіцієнт збільшився до 0,200, а в 2023 році досяг 2,055. Це свідчить про різке збільшення обсягу грошових коштів або їх еквівалентів при одночасному зменшенні поточних пасивів, що значно зміцнило позиції компанії у короткостроковій перспективі.

Загалом, можна відзначити позитивну динаміку усіх трьох показників ліквідності у 2023 році. Особливо варто підкреслити значне покращення коефіцієнта абсолютної ліквідності, що свідчить про високу здатність компанії оперативно виконувати свої фінансові зобов'язання.

Зниження усіх показників ліквідності у 2022 році може бути пов'язане з економічними викликами, зокрема, кризовими явищами, зміною структури активів чи підвищенням короткострокових зобов'язань компанії. Однак суттєве зростання показників у 2023 році свідчить про відновлення фінансової стабільності компанії та її адаптацію до зовнішніх умов.

Різниця між динамікою коефіцієнта поточної та швидкої ліквідності, а також коефіцієнта абсолютної ліквідності вказує на структурні зміни в складі оборотних активів, що, можливо, пов'язані з переглядом політики управління запасами, дебіторською заборгованістю та грошовими коштами.

Таким чином, аналіз графіку дозволяє зробити висновок, що ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» значно покращило свої фінансові показники у 2023 році, забезпечивши високу ліквідність, що позитивно вплине на загальну стійкість компанії у майбутньому.

Фінансова стійкість підприємства визначається співвідношенням власного і позикового капіталу, а також здатністю забезпечувати стабільність діяльності у довгостроковій перспективі. Для оцінки фінансової стійкості було проведено аналіз таких показників – табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Динаміка показників фінансової стійкості ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС»

Показник	2021	2022	2023	Відхилення 2023 від 2021
Власні обігові кошти (робочий, функціонуючий капітал)	14 347	10 011	24 578	10 231
Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами	0,4793	0,3615	0,8221	0,3428
Маневреність робочого капіталу	0,92	1,73	0,36	-0,55
Маневреність власних обігових коштів	0,03	0,35	0,44	0,41
Коефіцієнт забезпечення власними обіговими коштами запасів	1,09	0,58	2,76	1,67
Коефіцієнт покриття запасів	1,66	0,82	3,02	1,36
Коефіцієнт фінансової незалежності	0,56	0,46	0,82	0,27
Коефіцієнт фінансової залежності	1,80	2,17	1,21	-0,58
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	1,53	1,83	1,20	-0,33
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,44	0,54	0,18	-0,27
Коефіцієнт фінансової стабільності (коефіцієнт фінансування)	1,254	0,854	4,693	3,439
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,556	0,461	0,824	0,268

Джерело: сформовано автором на підставі фінансової звітності ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС»

На основі даних таблиці 3.2, що відображає динаміку показників фінансової стійкості ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» за 2021–2023 роки, можна зробити такі розширені висновки:

Власні обігові кошти продемонстрували суттєве зростання: з 14 347 тис. грн у 2021 році до 24 578 тис. грн у 2023 році. Зростання на 10 231 тис. грн свідчить про значне покращення фінансової бази підприємства, що є наслідком оптимізації структури капіталу та покращення операційної діяльності.

Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами зріс з 0,4793 у 2021 році до 0,8221 у 2023 році, що вказує на суттєве збільшення частки власних коштів, за рахунок яких формуються оборотні активи. Це є позитивним сигналом щодо фінансової стійкості підприємства.

Маневреність робочого капіталу, яка відображає частку оборотних коштів, що залишаються в готівці та її еквівалентах, знизилася з 0,92 у 2021 році до 0,36 у 2023 році. Це свідчить про те, що більша частина робочого капіталу залучена в оборот, що може знижувати гнучкість управління фінансами.

Маневреність власних обігових коштів значно зросла: з 0,03 у 2021 році до 0,44 у 2023 році (+0,41). Це показує, що підприємство збільшило обсяг власних ресурсів, які можуть бути оперативно мобілізовані для фінансування короткострокових потреб. Коефіцієнт забезпечення власними обіговими коштами запасів зріс з 1,09 у 2021 році до 2,76 у 2023 році. Такий приріст (+1,67) свідчить про підвищення рівня забезпечення запасів власними ресурсами, що зменшує залежність підприємства від позикового капіталу.

Коефіцієнт покриття запасів також покращився, збільшившись з 1,66 у 2021 році до 3,02 у 2023 році (+1,36). Це свідчить про те, що підприємство здатне покривати свої запаси за рахунок оборотних коштів, що позитивно впливає на стабільність фінансування.

Коефіцієнт фінансової незалежності збільшився з 0,56 у 2021 році до 0,82 у 2023 році, що свідчить про зміцнення фінансової незалежності підприємства. Підвищення цього показника означає зменшення залежності від позикового

капіталу. Коефіцієнт фінансової залежності демонструє зворотну тенденцію: зменшення з 1,80 у 2021 році до 1,21 у 2023 році (-0,58). Це підтверджує покращення структури капіталу підприємства і зниження обсягу використання позикових ресурсів.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу знизився з 1,53 у 2021 році до 1,20 у 2023 році (-0,33), що вказує на зменшення частки власного капіталу, який використовується для фінансування оборотних активів. Коефіцієнт концентрації позикового капіталу зменшився з 0,44 у 2021 році до 0,18 у 2023 році, що є позитивною тенденцією. Це свідчить про те, що підприємство зменшило залежність від позикового капіталу. Коефіцієнт фінансової стабільності (коефіцієнт фінансування) зазнав значного зростання: з 1,254 у 2021 році до 4,693 у 2023 році (+3,439). Це демонструє суттєве покращення здатності підприємства покривати свої зобов'язання за рахунок власних ресурсів.

Коефіцієнт фінансової стійкості зріс з 0,556 у 2021 році до 0,824 у 2023 році (+0,268). Це вказує на зміцнення фінансових позицій підприємства і підвищення його стійкості до фінансових ризиків.

Таким чином, результати аналізу показників фінансової стійкості ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» свідчать про суттєве покращення фінансового стану підприємства у 2023 році порівняно з 2021 роком. Найбільш позитивними змінами є зростання власних обігових коштів, коефіцієнтів забезпечення запасів та фінансової незалежності, що забезпечує підвищення стійкості підприємства та його здатності ефективно функціонувати у довгостроковій перспективі. Водночас зниження маневреності робочого капіталу вимагає додаткового контролю за ефективністю використання оборотних активів.

Ділова активність підприємства визначається швидкістю обороту активів, запасів та дебіторської заборгованості (табл. 3.3).

На основі даних таблиці 3.3, яка відображає динаміку показників ділової активності ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» за 2021–2023 роки, можна зробити наступні висновки.

Коефіцієнт оборотності обігових коштів зріс з 4,33 у 2021 році до 6,21 у 2023

році, що означає приріст на 1,87 або 30,2%. Це демонструє підвищення швидкості обороту обігових коштів, що свідчить про більш ефективне використання ресурсів. Період одного обороту обігових коштів скоротився з 83,05 днів у 2021 році до 58,01 днів у 2023 році (-25,05 днів або -43,2%). Це позитивна динаміка, яка вказує на прискорення обороту коштів у бізнесі.

Таблиця 3.3

Динаміка показників ділової активності
ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» за 2021-2023 рр.

Показник	Роки			Відхилення 2023 від 2021	
	2021	2022	2023	Абс.	Відн.
	Коефіцієнт оборотності обігових коштів	4,33	5,31	6,21	1,87
Період одного обороту обігових коштів	83,05	67,78	58,01	-25,05	-43,2
Коефіцієнт оборотності запасів (обороті)	9,17	7,88	18,78	9,61	51,2
Період одного обороту запасів (днів)	39,26	45,66	19,17	-20,10	-104,9
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості (обороті)	100,54	66,09	27,48	-73,06	-265,9
Період погашення дебіторської заборгованості (днів)	3,58	5,45	13,10	9,52	72,7
Коефіцієнт оборотності готової продукції (оборотів)	9,86	8,50	20,81	10,95	52,6
Період погашення кредиторської заборгованості (днів)	23,37	10,81	6,20	-17,17	-276,7
Період операційного циклу (днів)	42,85	51,11	32,27	-10,58	-32,8
Період фінансового циклу (днів)	19,48	40,29	26,06	6,59	25,3
Коефіцієнт оборотності власного капіталу (оборотність)	6,64	9,74	7,43	0,80	10,7

Джерело: сформовано автором на підставі фінансової звітності ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС»

Коефіцієнт оборотності запасів зріс з 9,17 у 2021 році до 18,78 у 2023 році (+9,61 або 51,2%), що свідчить про покращення управління запасами і швидшого їх використання у виробничому процесі. Період одного обороту запасів зменшився з 39,26 днів у 2021 році до 19,17 днів у 2023 році (-20,10 днів або -104,9%). Це вказує на суттєве прискорення обороту запасів і зниження витрат на їх утримання.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості різко знизився з 100,54 оборотів у 2021 році до 27,48 у 2023 році (-73,06 оборотів або -265,9%). Це свідчить про збільшення періоду погашення дебіторської заборгованості, що може вказувати на проблеми зі збиранням боргів. Період погашення дебіторської заборгованості збільшився з 3,58 днів у 2021 році до 13,10 днів у 2023 році (+9,52 днів або 72,7%). Це негативна динаміка, яка може свідчити про погіршення платіжної дисципліни

контрагентів. Коефіцієнт оборотності готової продукції зріс з 9,86 оборотів у 2021 році до 20,81 у 2023 році (+10,95 або 52,6%). Це свідчить про більш ефективне управління готовою продукцією та швидший її продаж. Період погашення кредиторської заборгованості скоротився з 23,37 днів у 2021 році до 6,20 днів у 2023 році (-17,17 днів або -276,7%). Це свідчить про швидше виконання зобов'язань перед кредиторами.

Період операційного циклу скоротився з 42,85 днів у 2021 році до 32,27 днів у 2023 році (-10,58 днів або -32,8%), що свідчить про підвищення ефективності операційного процесу. Період фінансового циклу збільшився з 19,48 днів у 2021 році до 26,06 днів у 2023 році (+6,59 днів або 25,3%). Це вказує на незначне збільшення періоду, протягом якого підприємство фінансує свою діяльність власними ресурсами.

Коефіцієнт оборотності власного капіталу зріс з 6,64 у 2021 році до 7,43 у 2023 році (+0,80 або 10,7%). Це свідчить про незначне покращення ефективності використання власного капіталу для генерування доходу.

Аналіз показників ділової активності ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» демонструє загальне покращення ефективності діяльності підприємства за період 2021–2023 років. Значне зростання оборотності активів, обігових коштів, запасів та готової продукції свідчить про оптимізацію бізнес-процесів та раціональне використання ресурсів. Разом з тим, зростання періоду погашення дебіторської заборгованості вказує на необхідність посилення контролю за платіжною дисципліною контрагентів. Скорочення періоду операційного циклу та погашення кредиторської заборгованості позитивно впливає на ліквідність і загальний фінансовий стан підприємства.

Рентабельність є ключовим показником ефективності діяльності підприємства, що характеризує прибутковість використання ресурсів (табл. 3.4).

Рентабельність капіталу (активів) за чистим прибутком зросла з 0,020 у 2021 році до 0,316 у 2023 році (+0,296 або 1481,4%). Це свідчить про значне покращення ефективності використання активів для отримання прибутку. Негативне значення у 2022 році вказувало на кризовий період, однак у 2023 році підприємство досягло

значного прориву.

Таблиця 3.4

Динаміка показників рентабельності ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС»
за 2021-2023 рр.

Показник	Роки			Відхилення 2023 від 2021	
	2021	2022	2023	Абс.	Відн.
Рентабельність капіталу (активів) за чистим прибутком	0,020	-0,136	0,316	0,296	1481,4
Рентабельність власного капіталу	0,036	-0,295	0,383	0,347	967,4
Рентабельність виробничих засобів	6,204	-42,746	156,028	149,823	2414,9
Рентабельність реалізованої продукції за чистим прибутком	0,005	-0,030	0,052	0,046	853,1
Коефіцієнт реінвестування	11,508	-2,625	1,787	-9,721	-84,5
Коефіцієнт стійкості економічного зростання	0,413	0,774	0,685	0,272	65,8
Співвідношення сплачених відсотків і прибутку	0,331	0,443	0,268	-0,064	-19,2
Період окупності капіталу	50,06	-7,37	3,17	-46,90	-93,7
Період окупності власного капіталу	27,86	-3,39	2,61	-25,25	-90,6

Джерело: сформовано автором на підставі фінансової звітності ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» [43]

Рентабельність власного капіталу також зазнала суттєвого зростання: з 0,036 у 2021 році до 0,383 у 2023 році (+0,347 або 967,4%). Така динаміка вказує на те, що вкладення власників стали значно прибутковішими.

Рентабельність виробничих засобів продемонструвала надзвичайно високий приріст: з 6,204 у 2021 році до 156,028 у 2023 році (+149,823 або 2414,9%). Це свідчить про підвищення ефективності використання основних засобів у процесі виробництва. Та зумовлено значним зменшенням вартості основних засобів.

Рентабельність реалізованої продукції за чистим прибутком зросла з 0,005 у 2021 році до 0,052 у 2023 році (+0,046 або 853,1%). Це свідчить про зростання чистого прибутку на одиницю реалізованої продукції, що відображає підвищення операційної ефективності.

Коефіцієнт реінвестування знизився з 11,508 у 2021 році до 1,787 у 2023 році (-9,721 або -84,5%). Це свідчить про зменшення частки прибутку, яка спрямовується на розвиток підприємства, що може бути пов'язано із пріоритетом поточних фінансових потреб.

Коефіцієнт стійкості економічного зростання зріс з 0,413 у 2021 році до 0,685 у 2023 році (+0,272 або 65,8%). Це позитивний показник, який вказує на можливість підприємства зростати за рахунок власних ресурсів без залучення додаткового капіталу.

Період окупності капіталу значно скоротився: з 50,06 років у 2021 році до 3,17 років у 2023 році (-46,90 років або -93,7%). Це вказує на суттєве зростання прибутковості активів і швидкість повернення вкладених коштів. Період окупності власного капіталу також демонструє значне скорочення: з 27,86 років у 2021 році до 2,61 років у 2023 році (-25,25 років або -90,6%). Це свідчить про швидку віддачу власного капіталу, що є показником високої ефективності його використання.

Аналіз показників рентабельності ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» демонструє суттєве покращення фінансових результатів у 2023 році порівняно з 2021 роком. Найбільш вражаючими є зростання рентабельності активів, власного капіталу та виробничих засобів, що вказує на підвищення ефективності управління ресурсами. Водночас скорочення періодів окупності капіталу свідчить про високий рівень прибутковості бізнесу. Проте зниження коефіцієнта реінвестування може бути сигналом для перегляду стратегії розподілу прибутку з метою забезпечення сталого розвитку підприємства.

3.3. Шляхи підвищення фінансової стійкості підприємства та рекомендації щодо зменшення впливу негативних чинників на його діяльність

У сучасних реаліях військового стану та економічної кризи в Україні особливо важливим є питання забезпечення фінансової стабільності бізнесу. Кожне підприємство стикається з великою кількістю ризиків, які в першу чергу треба ідентифікувати.

Причини ризиків можна поділяють на зовнішні та внутрішні (рис. 3.6).

Вплинути на виникнення зовнішніх ризиків у підприємства немає можливості, можна лише виробити програму дій з мінімізації їх негативних наслідків. Внутрішні ризики зароджуються в системі самого підприємства.

Необхідно прораховувати ймовірність їх виникнення та за можливості попередити.

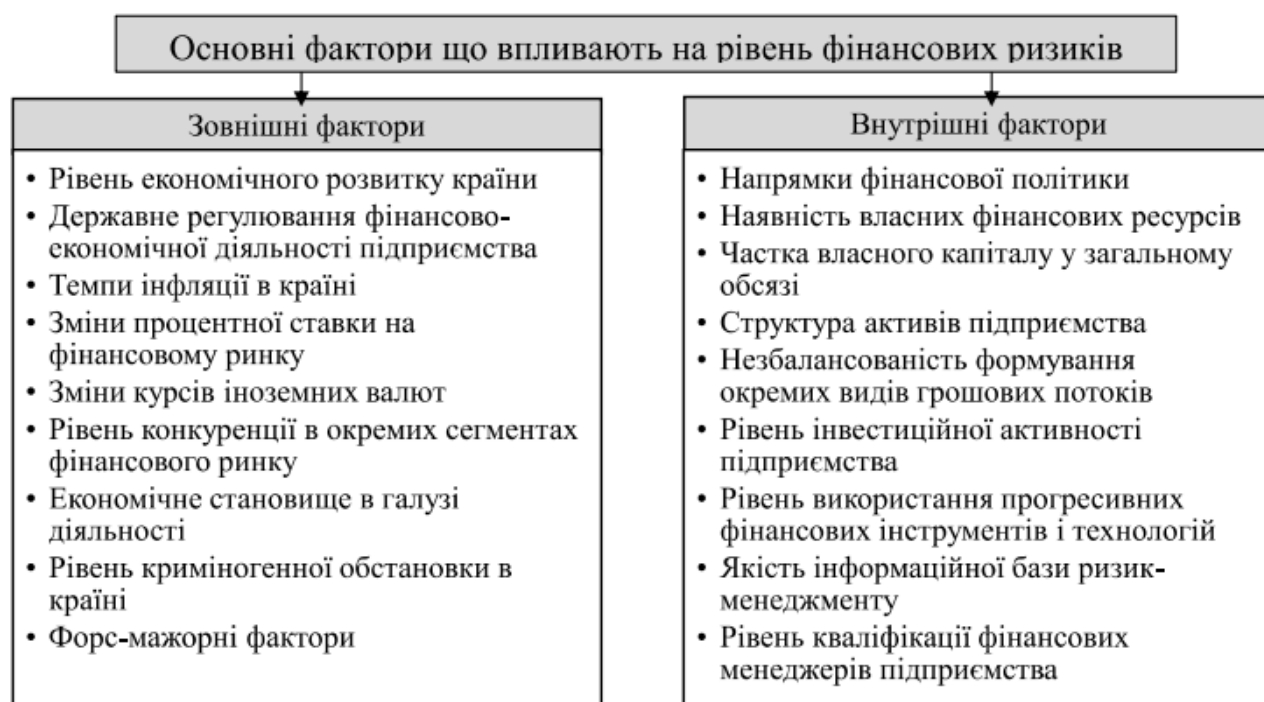

Рис. 3.6. Фактори, що впливають на виникнення фінансових ризиків підприємства
Джерело: сформовано автором за інформацією [42]

Ризики можуть бути підприємницькі, виробничо-господарські, управлінські та ін. В окрему групу можна виділити фінансові ризики, тобто ризики, які впливають на фінансові потоки та структуру фінансових активів підприємства (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

Типи фінансових ризиків

№ з/п	Тип ризику	Компоненти
1	2	3
1	Ринковий	- зміни валютних курсів - зміни відсоткової ставки - різкі зміни цін
2	Кредитний	- недотримання своїх фінансових зобов'язань
3	Ліквідності	- нестача власних активів для покриття зобов'язань
4	Операційний	- судові процеси - шахрайство - персональні проблеми менеджменту - прорахунки у створенні бізнес-моделі компанії

Джерело: сформовано автором за інформацією [43]

В сучасних умовах значну загрозу підприємствам становлять не тільки

фінансові ризики, а й нефінансові, такі як: кіберзлочинність, геополітична невизначеність, загроза епідемії, зміни клімату, підвищення цін на енергоносії, і звичайно - військово-політичні дії та все що з ними пов'язано [44, с. 217].

Для усіх підприємств України без виключення зараз складні умови ведення бізнесу. За результатами опитування представників бізнесу за серпень 2023 року, проведеного Центром розвитку інновацій спільно з Advanter Group, близько 50% підприємств скаржаться на зменшення замовлень від клієнтів, у третини замовлення залишилися на рівні попередніх місяців, та лише 17,3% збільшили об'єм замовлень [45].

Перелічені фактори загрожують стабільності фінансово-господарської діяльності підприємства, зменшують його прибутковість та навіть можуть привести до банкрутства. Для визначення ризику банкрутства підприємства широко використовують моделі дискримінантного аналізу Е. Альтмана, Дж. Тафлера, Г. Спрінгейта, Р. Ліса.

Американський економіст, професор фінансів Е. Альтман є автором дво-, чотирьох- та п'ятифакторної моделей аналізу. Для аналізу ТОВ «ВЕББІЛАБ» використаємо чотирьохфакторну модель, яка удосконалена для невиробничих підприємств [46].

Банкрутство є одним із найбільших ризиків, які можуть загрожувати підприємству. Своєчасна оцінка ймовірності банкрутства дозволяє керівникам та інвесторам приймати обґрунтовані рішення для уникнення фінансових втрат. Одним із найефективніших інструментів аналізу фінансового стану є чотирьохфакторна модель прогнозування банкрутства, розроблена Е. Альтманом. Ця модель дозволяє визначити фінансову стабільність підприємства на основі комплексного аналізу ключових показників.

Чотирьохфакторна модель є спрощеною версією п'ятифакторної моделі Альтмана, адаптованою для компаній, що не торгуються на фондових ринках. Модель використовує чотири основні фінансові показники, які інтегровані у єдину формулу для розрахунку Z-рахунку.

Формула моделі виглядає так:

$$Z = 6,56X_1 + 3,26X_2 + 6,72X_3 + 1,05X_4 \quad (3.1)$$

де: X_1 – частка оборотного капіталу у загальних активах;

X_2 – нерозподілений прибуток у відсотках до загальних активів;

X_3 – прибуток до сплати відсотків та податків (ЕВІТ) у відсотках до загальних активів;

X_4 – співвідношення власного та позикового капіталу.

Результати розрахунку за моделлю Альтмана інтерпретуються так:

$Z < 1,10$ - висока загроза банкрутства,

$1,10 < Z < 2,60$ - підприємство перебуває у «сірій зоні», ризик банкрутства середній,

$Z > 2,60$ - фінансова стабільність висока, ймовірність банкрутства мінімальна.

Чотирьохфакторна модель Альтмана має низку переваг:

- Простота розрахунків і можливість використання стандартних фінансових показників.

- Універсальність для аналізу підприємств, що не котируються на біржах.

Однак існують і обмеження:

- Модель заснована на ретроспективних даних, тому не враховує майбутні ринкові умови.

- Для підприємств, які працюють у нестабільному середовищі або у періоди економічних криз, точність прогнозу може бути зниженою.

Застосування чотирьохфакторної моделі дозволяє ідентифікувати потенційні проблеми в діяльності підприємства на ранніх стадіях. Це допомагає розробляти стратегії для підвищення фінансової стійкості; оцінювати ризики вкладень; приймати рішення про доцільність надання кредитів.

Чотирьохфакторна модель Е. Альтмана є потужним інструментом фінансового аналізу, який дозволяє оцінити ймовірність банкрутства підприємства. Її використання сприяє прийняттю обґрунтованих управлінських рішень, знижуючи ризик фінансових втрат. Водночас, для отримання більш повної картини фінансового стану підприємства, модель доцільно застосовувати у комплексі з

іншими методами аналізу.

Для аналізу змін фінансового стану та ймовірності банкрутства ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» протягом останніх трьох років порівняємо показники за даний період (табл. 3.6).

Таблиця 3.6

Розрахунок ймовірності банкрутства ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» за моделлю Е. Альтмана

Показник	Формула	2021	2022	2023
X ₁	Оборотні активи / Активи	0,8520	0,8449	0,9874
X ₂	Нерозподілений прибуток / Активи	0,2296	0,1103	0,4452
X ₃	Прибуток до оподаткування / Активи	0,0398	-0,1184	0,3800
X ₄	Власний капітал / Зобов'язання	1,2543	0,8539	4,6929
Z	$6,56X_1 + 3,26X_2 + 6,72X_3 + 1,05X_4$	7,922	6,003	15,409

Джерело: сформовано автором за інформацією фінансової звітності ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС»

Аналіз ймовірності банкрутства ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» за моделлю Е. Альтмана за період 2021–2023 років свідчить про суттєве покращення фінансового стану підприємства у 2023 році.

Показник X₁ (співвідношення оборотних активів до загальних активів) демонструє стабільне зростання протягом аналізованого періоду: з 0,8520 у 2021 році до 0,9874 у 2023 році. Це свідчить про збільшення частки ліквідних активів у загальній структурі активів підприємства, що підвищує його платоспроможність.

Показник X₂ (частка нерозподіленого прибутку у активах) зріс з 0,2296 у 2021 році до 0,4452 у 2023 році. Така динаміка свідчить про зростання накопиченого прибутку, що є позитивним сигналом для довгострокової фінансової стабільності.

Показник X₃ (прибуток до оподаткування у відношенні до активів) у 2022 році був негативним (-0,1184), що вказує на фінансові труднощі підприємства у цей період. Проте у 2023 році значення зросло до 0,3800, що свідчить про значне покращення операційної ефективності.

Показник X₄ (співвідношення власного капіталу до зобов'язань) зріс з 1,2543 у 2021 році до 4,6929 у 2023 році. Такий значний приріст свідчить про

суттєве зменшення боргового навантаження та зміцнення фінансової незалежності підприємства.

У 2021 році значення Z-рахунку становило 7,922, що вказувало на високу фінансову стабільність та низьку ймовірність банкрутства.

У 2022 році Z-рахунок знизився до 6,003, що свідчить про певне погіршення фінансового стану, але підприємство залишалося в зоні безпеки.

У 2023 році значення Z-рахунку стрімко зросло до 15,409, що демонструє надзвичайно високий рівень фінансової стійкості та мінімальну ймовірність банкрутства.

Результати аналізу свідчать про те, що ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» у 2023 році досягло значного покращення фінансового стану завдяки зростанню операційного прибутку, збільшенню частки ліквідних активів, накопиченню нерозподіленого прибутку та зниженню боргового навантаження.

Порівняно з 2021 роком підприємство стало фінансово більш стабільним, що дозволяє впевнено говорити про відсутність ризику банкрутства у найближчій перспективі. Незважаючи на тимчасове погіршення у 2022 році, швидке відновлення фінансових показників у 2023 році свідчить про ефективність управлінських рішень та адаптацію підприємства до змін у зовнішньому середовищі. Ця динаміка підтверджує, що ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» має високий рівень фінансової стійкості, що створює надійні умови для його подальшого розвитку.

Оцінка ймовірності банкрутства підприємства є ключовим елементом фінансового аналізу, особливо в умовах економічної нестабільності. Модель О. Терещенка є одним із ефективних інструментів прогнозування ймовірності банкрутства, адаптованих до реалій українського бізнес-середовища. Вона враховує особливості фінансової діяльності підприємств, акцентуючи увагу на ключових показниках їх фінансової стійкості та ефективності.

Модель О. Терещенка базується на інтеграції кількох фінансових показників, які найбільш об'єктивно відображають стан підприємства. Формула для розрахунку інтегрального показника виглядає наступним чином:

$$Z = 1,5X_1 + 0,08X_2 + 10X_3 + 5X_4 + 0,3X_5 + 0,1 X_6 \quad (3.2)$$

де: - X_1 – Cash Flow / зобов'язання.

- X_2 – валюта балансу/ зобов'язання.

- X_3 – чистий прибуток/ баланс.

- X_4 – чистий прибуток/ виручка.

- X_5 – виробничі запаси/ виручка.

- X_6 – виручка/основний капітал.

Модель О. Терещенка є цінним інструментом для українських підприємств, адже вона враховує особливості їхньої діяльності та економічного середовища. Вона допомагає: оцінювати фінансовий стан підприємства; визначати зони ризику у фінансовій структурі; розробляти стратегії запобігання банкрутству.

Модель О. Терещенка є ефективним методом оцінки ймовірності банкрутства, який базується на аналізі шести ключових показників фінансового стану. Її використання дозволяє підприємствам своєчасно ідентифікувати фінансові ризики та реалізувати заходи для їх мінімізації. Завдяки простоті розрахунків та адаптації до реалій української економіки, ця модель є корисною для керівників, інвесторів та кредиторів, сприяючи ухваленню обґрунтованих рішень для забезпечення фінансової стабільності.

За величиною показника Z оцінюють ймовірність банкрутства підприємства:

$Z < 0$ - підприємство є напівбанкрутом,

$0 < Z < 1$ - існує загроза банкрутства,

$1 < Z < 2$ - фінансова стійкість порушена,

$Z > 2$ - банкрутство не загрожує.

Розрахунок коефіцієнтів X_i та показника Z , що характеризує ймовірність банкрутства ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» за моделлю О. Терещенка, наведено у таблиці 3.7.

Таблиця 3.7

Розрахунок ймовірності банкрутства ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» за моделлю О. Терещенка

Показник	Формула	2021	2022	2023
X ₁	Гроші / Зобов'язання	0,0278	0,2004	2,0550
X ₂	Активи / Зобов'язання	2,2543	1,8539	5,6929
X ₃	Чистий прибуток / Активи	0,0200	-0,1358	0,3159
X ₄	Чистий прибуток / Чистий дохід	0,0054	-0,0303	0,0515
X ₅	Виробничі запаси / Чистий дохід	0,0000	0,0000	0,0000
X ₆	Чистий дохід / Власний капітал	6,6375	9,7425	7,4334
Z	$1,5X_1 + 0,08X_2 + 10X_3 + 5X_4 + 0,3X_5 + 0,1X_6$	1,1125	-0,0858	7,6977

Джерело: сформовано автором за інформацією фінансової звітності ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС»

Аналіз ймовірності банкрутства ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» за моделлю О. Терещенка за період 2021–2023 років показав суттєву динаміку ключових фінансових показників, що дозволяє оцінити фінансову стабільність підприємства.

- X₁ (співвідношення грошових коштів до зобов'язань) демонструє значне покращення: з 0,0278 у 2021 році до 2,0550 у 2023 році. Це свідчить про значне збільшення обсягу грошових коштів відносно короткострокових зобов'язань, що забезпечує високу ліквідність підприємства.

- X₂ (співвідношення активів до зобов'язань) також зріс з 2,2543 у 2021 році до 5,6929 у 2023 році, що вказує на зростання загального обсягу активів у порівнянні із зобов'язаннями. Це позитивний сигнал для фінансової стабільності.

- X₃ (чистий прибуток до активів) у 2022 році мав негативне значення (-0,1358), що свідчило про фінансові труднощі. Проте у 2023 році цей показник зріс до 0,3159, що демонструє значне покращення ефективності використання активів.

- X₄ (чистий прибуток до чистого доходу) відображає рентабельність продажів. Зростання цього показника з -0,0303 у 2022 році до 0,0515 у 2023 році свідчить про відновлення операційної прибутковості.

- X₅ (співвідношення виробничих запасів до чистого доходу) залишався нульовим у всі три роки, що вказує на відсутність запасів у структурі активів або їхнє мінімальне значення.

- X_6 (чистий дохід до власного капіталу) показав певне коливання: зріс з 6,6375 у 2021 році до 9,7425 у 2022 році, а потім знизився до 7,4334 у 2023 році. Це свідчить про стабільний, хоча й не рівномірний, рівень використання власного капіталу.

- У 2021 році Z-показник становив 1,1125, що вказувало на низьку ймовірність банкрутства.

- У 2022 році значення Z-показника знизилося до -0,0858, що сигналізувало про високу ймовірність банкрутства через погіршення фінансових показників.

- У 2023 році Z-показник зріс до 7,6977, що свідчить про значне покращення фінансового стану підприємства та практично виключає ризик банкрутства.

Отже, у 2021 році підприємство знаходилося у зоні фінансової безпеки. Однак у 2022 році спостерігалися фінансові труднощі, пов'язані з негативним значенням рентабельності активів та продажів, що привело до підвищеного ризику банкрутства. Значне покращення у 2023 році свідчить про ефективні управлінські рішення, зокрема збільшення обсягу ліквідних активів, підвищення рентабельності та зниження боргового навантаження.

Високий рівень ліквідності X_1 і співвідношення активів до зобов'язань X_2 забезпечують фінансову стійкість підприємства, а зростання рентабельності X_3 і X_4 вказує на відновлення прибутковості.

Ця динаміка свідчить про успішну адаптацію ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» до зовнішніх і внутрішніх викликів, що дозволяє впевнено говорити про стабільність його фінансового стану та відсутність ризику банкрутства у найближчій перспективі.

Наочно зміни показників ймовірності банкрутства, розрахованих за моделями Е. Альтмана та О. Терещенка, відображені на рис. 3.7.

Обидві моделі демонструють схожу динаміку: незначне погіршення фінансового стану у 2022 році і суттєве покращення у 2023 році. Модель Альтмана показує вищі абсолютні значення протягом всього аналізованого періоду, що може бути пов'язано з її методологією, орієнтованою на більш загальний фінансовий стан. Модель О. Терещенка чутливіша до негативних змін у фінансових

показниках, зокрема у 2022 році, коли вона зафіксувала негативний результат, підкресливши високий ризик банкрутства.

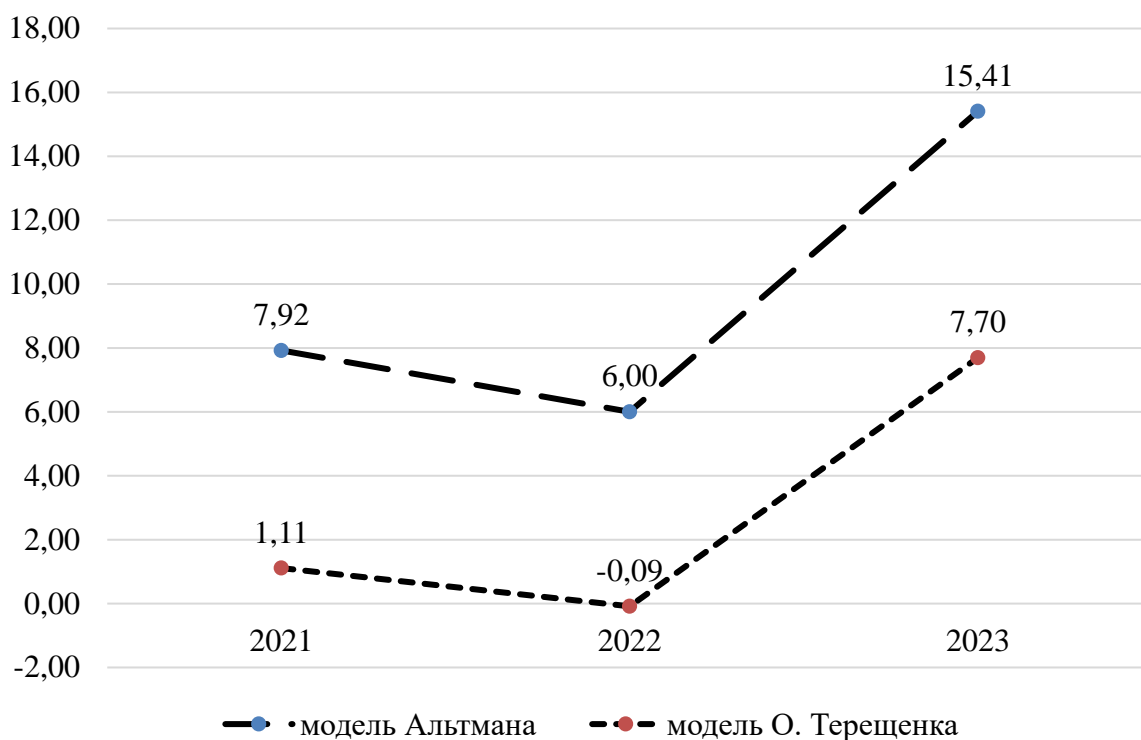

Рис. 3.7. Динаміка показників ймовірності банкрутства ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» за 2021–2023 роки

Джерело: сформовано автором

Дані обох моделей свідчать про стабільний фінансовий стан підприємства у 2021 році, його тимчасове погіршення у 2022 році та значне покращення у 2023 році. У 2023 році показники обох моделей підтверджують, що підприємство має високий рівень фінансової стійкості, а ризик банкрутства практично відсутній.

Спостерігаємо тенденцію втрати міцності щодо загрози банкрутства компанії в 2022 році, що викликана повномасштабним вторгненням збройних сил РФ на територію України. Загалом, рисунок 3.7 демонструє ефективну адаптацію ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» до зовнішніх викликів та відновлення його фінансової стійкості у 2023 році.

Ефект фінансового левериджу є ключовим показником, який дозволяє оцінити, як використання позикового капіталу впливає на рентабельність власного капіталу підприємства. Умови фінансового левериджу визначаються

співвідношенням власного та позикового капіталу, а також обсягом фінансових витрат, які підприємство зобов'язане сплачувати за користування позиковими ресурсами. Для аналізу ефекту фінансового левериджу в ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» було використано фінансові звіти за 2021–2023 роки.

Ефект фінансового левериджу розраховується за формулою:

$$EFL=(ROA-i)\times D/E \quad (3.3)$$

де: - ROA – рентабельність активів;

- i – середня ставка за позиковими коштами;

- D/E – співвідношення позикового та власного капіталу.

На основі даних фінансової звітності ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» результати розрахунків подано в таблиці 3.8.

Таблиця 3.8

Розрахунок ефекту фінансового левериджу в умовах ТОВ «АРМ-УКР
СТРОЙСЕРВІС»

Рік	ROA (рентабельність активів)	Середня ставка i , %	Позиковий капітал (D), тис. грн	Власний капітал (E), тис. грн	D/E	Ефект фінансового левериджу (EFL)
2021	2,00%	1,50%	15 951,6	18 845,0	0,847	0,42%
2022	-13,58%	1,80%	15 583,6	15 095,9	1,032	-15,85%
2023	31,59%	2,00%	5 318,8	24 960,5	0,213	6,28%

У 2021 році ефект фінансового левериджу був позитивним (0,42%), що свідчило про ефективне використання позикового капіталу. Висока рентабельність активів перевищувала середню ставку за позиковими коштами. У 2022 році ефект став негативним (-15,85%), що обумовлено значним зниженням рентабельності активів до -13,58%. Це свідчило про перевищення витрат на обслуговування боргу над доходністю активів. У 2023 році спостерігалось суттєве покращення - ефект фінансового левериджу досяг 6,28%. Це пояснюється високою рентабельністю активів (31,59%) та суттєвим зниженням частки позикового капіталу у структурі фінансування.

У 2021 та 2022 роках співвідношення позикового і власного капіталу (D/E)

було високим, що збільшувало залежність підприємства від позикових ресурсів. У 2023 році показник D/E зменшився до 0,213, що свідчило про значне зниження боргового навантаження. Зменшення позикового капіталу у 2023 році позитивно вплинуло на ефективність використання власного капіталу, знизивши ризик фінансової нестабільності.

Позитивна динаміка у 2023 році пояснюється зростанням рентабельності активів завдяки ефективному управлінню ресурсами та покращенню операційної діяльності. Негативний ефект у 2022 році є наслідком кризових явищ, зокрема зниження обсягів операційної діяльності та збиткових результатів.

Для підтримки позитивного ефекту фінансового левериджу підприємству слід уникати надмірного боргового навантаження. Підвищення рентабельності активів може бути досягнуто за рахунок оптимізації операційної діяльності та інвестицій у продуктивні активи. Використання позикового капіталу повинно бути ретельно спланованим, з урахуванням вартості боргових ресурсів та прогнозів щодо дохідності.

Таким чином, аналіз ефекту фінансового левериджу в ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» показав, що підприємство змогло ефективно адаптуватися до змін у фінансових умовах, знижуючи ризик фінансової нестабільності та забезпечуючи ріст рентабельності у 2023 році.

Ефективність використання капіталу є ключовим показником успішності підприємства, оскільки вона демонструє здатність компанії генерувати прибуток на основі наявних ресурсів. Для аналізу фінансової діяльності ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» застосовано модель Дюпона, яка дозволяє визначити фактори, що впливають на рентабельність власного капіталу (ROE). Модель включає взаємозв'язок між трьома ключовими компонентами: маржею чистого прибутку, оборотністю активів і фінансовим левериджем.

Модель Дюпона виражається через формулу:

$$ROE=PM\times AT\times EM \quad (3.4)$$

де: - PM (Profit Margin) - маржа чистого прибутку: Чистий прибуток / Чистий

дохід,

- АТ (Asset Turnover) - оборотність активів: Чистий дохід / Активи,

- ЕМ (Equity Multiplier) - коефіцієнт мультиплікатора власного капіталу:
Активи / Власний капітал.

На основі даних фінансової звітності розраховано значення ключових показників (табл. 3.9).

У 2021 році підприємство демонструвало низький рівень рентабельності власного капіталу (3,72%), зумовлений низькою маржею чистого прибутку (0,54%) та помірною оборотністю активів (3,73 рази). Високий коефіцієнт мультиплікатора власного капіталу (1,85) свідчив про значну частку позикового капіталу.

Таблиця 3.9

Розрахунок показників за моделлю Дюпона
в умовах ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС»

Показник	2021	2022	2023
Чистий прибуток, тис. грн	701,7	-4 399,2	9 564,5
Чистий дохід, тис. грн	129 735,0	147 071,6	185 541,1
Активи, тис. грн	34 796,6	35 129,5	30 279,3
Власний капітал, тис. грн	18 845,0	19 545,9	24 960,5
РМРМ, %	0,54	-2,99	5,15
АТАТ, разів	3,73	4,19	6,13
ЕМЕМ, разів	1,85	1,80	1,21
ROEROE, %	3,72	-22,61	38,22

У 2022 році спостерігалось погіршення показників через збитки у розмірі -4 399,2 тис. грн, що призвело до негативного значення $\backslash(ROE\backslash)$ (-22,61%). Основною причиною стали від'ємні значення маржі чистого прибутку (-2,99%), попри покращення оборотності активів (4,19 рази).

У 2023 році підприємство значно покращило свої фінансові результати, досягнувши рентабельності власного капіталу на рівні 38,22%. Це стало можливим завдяки зростанню маржі чистого прибутку (5,15%) та оборотності активів (6,13 разів). Зниження мультиплікатора власного капіталу до 1,21 свідчило про зменшення боргового навантаження. Зростання маржі чистого прибутку свідчить

про ефективне управління витратами та підвищення прибутковості операційної діяльності. Покращення оборотності активів вказує на оптимізацію використання ресурсів підприємства. Зменшення коефіцієнта мультиплікатора власного капіталу свідчить про посилення фінансової стійкості за рахунок зниження залежності від позикового капіталу.

Основні рекомендації для підвищення ефективності:

- Підвищення маржі чистого прибутку: підприємству слід продовжити оптимізацію витрат, впроваджувати заходи для підвищення операційної ефективності та реалізації високоприбуткових проєктів.

- Поліпшення оборотності активів: необхідно продовжити впровадження сучасних технологій управління ресурсами та активами, що дозволить забезпечити високу продуктивність операційної діяльності.

- Управління фінансовим левериджем: слід уникати надмірного боргового навантаження, забезпечуючи ефективне використання власного капіталу.

Модель Дюпона дозволила ідентифікувати ключові фактори, які впливають на ефективність використання капіталу підприємства. У 2023 році ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» показало суттєве покращення фінансових результатів завдяки комплексному підходу до управління витратами, оптимізації ресурсів та зниженню боргового навантаження. Застосування цієї стратегії в майбутньому сприятиме забезпеченню сталого зростання ефективності капіталу.

ВИСНОВКИ

Висновки за результатами дослідження діяльності ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС»:

1. У сучасних умовах високої конкуренції, нестабільності ринків та підвищених ризиків формування достовірної та своєчасної фінансової звітності є стратегічно важливим для ефективного управління підприємством. Ця звітність виступає базовим інструментом, який забезпечує прозорість діяльності та сприяє ухваленню обґрунтованих управлінських рішень.

2. Фінансова звітність являє собою систему взаємопов'язаних показників, сформованих на основі даних бухгалтерського обліку. Вона розкриває інформацію про фінансовий стан підприємства, результати його діяльності та використання ресурсів. Водночас вона є не лише засобом зовнішнього звітування перед зацікавленими сторонами, але й важливим елементом внутрішнього контролю та стратегічного планування. З її допомогою керівництво може аналізувати ключові показники, прогнозувати динаміку та оцінювати фінансову стійкість підприємства.

3. Оцінка фінансового стану включає визначення фінансової стійкості, аналіз ключових показників та їхньої динаміки. Комплексний підхід дозволяє не лише виявити поточний стан підприємства, а й прогнозувати майбутні фінансові результати. Це сприяє формуванню повної картини фінансового здоров'я компанії та виявленню слабких місць, які потребують покращення.

4. У роботі розглянуто формування Балансу та Звіту про фінансові результати за формами № 1-м та 2-м, розробленими для малих підприємств. Проведено аналіз фінансової звітності ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» та обґрунтовано важливість впровадження автоматизованих систем обліку й обробки даних. Підвищення ступеня автоматизації облікових процесів визначено як один із ключових чинників подальшого розвитку підприємства.

5. Аналіз фінансового стану ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» за період 2021–2023 років демонструє позитивну динаміку, що свідчить про ефективність управлінських рішень та здатність підприємства адаптуватися до змін зовнішнього

середовища. Особливо значущими є покращення в показниках ліквідності, фінансової стійкості, ділової активності та рентабельності.

6. Усі три показники ліквідності суттєво зросли у 2023 році, що свідчить про підвищену спроможність підприємства своєчасно виконувати короткострокові зобов'язання за рахунок оборотних активів. Зокрема, значне зростання коефіцієнта абсолютної ліквідності вказує на наявність достатнього обсягу грошових коштів і їх еквівалентів, що забезпечує оперативну платоспроможність підприємства.

7. Фінансова стійкість підприємства значно зміцнилася. Зростання власних обігових коштів, коефіцієнта фінансової незалежності та забезпечення оборотних активів власними ресурсами свідчить про посилення позицій компанії. Зниження коефіцієнта фінансової залежності демонструє зменшення використання позикового капіталу, що підвищує частку власних фінансових ресурсів у структурі капіталу.

8. Аналіз ділової активності показав позитивну динаміку більшості показників. Збільшення оборотності активів, запасів та обігових коштів свідчить про зростання ефективності використання ресурсів підприємства. Скорочення періоду обороту запасів і погашення кредиторської заборгованості вказує на оптимізацію операційних процесів. Проте збільшення строку погашення дебіторської заборгованості вимагає посилення контролю за платіжною дисципліною контрагентів, щоб уникнути ризиків неплатежів і втрати ліквідності.

9. Показники рентабельності продемонстрували значне зростання у 2023 році. Зокрема, рентабельність активів, власного капіталу та виробничих засобів значно перевищила рівень 2021 року, що свідчить про ефективне управління фінансовими та матеріальними ресурсами. Зменшення періодів окупності капіталу до мінімальних значень підтверджує високу прибутковість бізнесу. Однак зниження коефіцієнта реінвестування вказує на необхідність приділити більше уваги стратегії розподілу прибутку, щоб забезпечити стабільний розвиток підприємства.

10. Фінансовий стан ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» у 2023 році суттєво покращився порівняно з 2021 роком, що забезпечило компанії високу стійкість,

конкурентоспроможність та можливості для подальшого розвитку. Для підтримання позитивної динаміки необхідно оптимізувати управління дебіторською заборгованістю та спрямувати більше коштів на довгострокове інвестування у розвиток підприємства.

11. Рекомендації для покращення фінансового стану:

- Збільшення частки високоліквідних активів: Для цього пропонується розглянути можливість залучення позикових коштів, збільшення статутного капіталу або впровадження заходів для прискорення оплат від дебіторів.

- Підвищення ефективності діяльності: Рекомендується зосередитися на скороченні часу виконання проєктів і перегляді умов договорів із замовниками, які сприятимуть пришвидшенню оборотності активів.

12. Для підвищення контролю за фінансовим станом підприємства рекомендується доопрацювати власне програмне забезпечення БІССБ. Зокрема, слід додати функції автоматизованого розрахунку фінансових показників та візуалізації їх динаміки. Це дозволить керівництву швидше реагувати на зміни у фінансовому стані підприємства та оперативно ухвалювати обґрунтовані рішення, спрямовані на підвищення ефективності діяльності компанії.

Аналіз ймовірності банкрутства ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» за 2021–2023 роки за моделлю Е. Альтмана та О. Терещенка показав важливі тенденції щодо фінансової стабільності підприємства. Протягом аналізованого періоду спостерігалися як кризові явища у 2022 році, так і суттєве покращення у 2023 році, що стало результатом ефективних управлінських рішень та адаптації до змін у зовнішньому середовищі.

За моделлю Альтмана, значення Z-рахунку у 2023 році досягло 15,409, що вказує на високу фінансову стабільність і практично виключає ризик банкрутства. Основними причинами такого покращення стали зростання ліквідних активів, підвищення операційної ефективності, зменшення боргового навантаження та нарощування власного капіталу. Модель О. Терещенка, яка є більш чутливою до негативних змін, також зафіксувала значний приріст показника Z у 2023 році до 7,6977, що підтверджує стабільність фінансового стану.

Покращення ключових фінансових показників, таких як маржа чистого прибутку, оборотність активів, співвідношення ліквідних коштів до зобов'язань, демонструє ефективність реалізованих стратегій щодо підвищення операційної та фінансової ефективності. Водночас зниження боргового навантаження дозволило підприємству значно посилити фінансову незалежність.

Загалом, у 2023 році ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» відновило свої позиції після труднощів 2022 року, зміцнивши фінансову стійкість і ліквідність. Це свідчить про здатність компанії адаптуватися до змін та підвищувати ефективність своєї діяльності, мінімізуючи ризик банкрутства у найближчій перспективі. Високий рівень рентабельності капіталу і стабільність фінансових показників забезпечують надійний фундамент для подальшого розвитку.

ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» необхідно продовжувати роботу над оптимізацією витрат, зосереджуючи увагу на аналізі операційних процесів та скороченні зайвих витрат, що дозволить підвищити маржу чистого прибутку. Підприємству варто інвестувати у сучасні системи управління витратами, впроваджувати інновації для контролю бюджету, а також орієнтуватися на реалізацію більш маржинальних проєктів. Це допоможе не лише підвищити прибутковість, але й зміцнити конкурентну позицію компанії на ринку.

Важливим напрямком залишається підвищення оборотності активів, що можна досягти через розширення асортименту продукції та послуг, збільшення обсягів реалізації і впровадження нових технологій для більш ефективного використання наявних ресурсів. Підприємству слід постійно моніторити ефективність використання активів, оцінювати продуктивність виробничих потужностей та адаптувати свою діяльність відповідно до змін ринкової кон'юнктури.

Фінансовий леверидж також потребує ретельного управління. Компанії слід уникати надмірного боргового навантаження, залучаючи позикові кошти лише на вигідних умовах і під проєкти з високою окупністю. Зниження частки позикового капіталу у структурі джерел фінансування сприятиме зниженню фінансових ризиків. Одночасно варто підвищувати частку власного капіталу, створюючи

резерви для стабільності у періоди економічної нестабільності.

Необхідно приділяти особливу увагу фінансовому плануванню. Впровадження сучасних інструментів прогнозування дозволить оперативно реагувати на зміни у фінансових показниках, оцінювати ризики та забезпечувати стабільність фінансових потоків. Розробка сценаріїв розвитку та планування на їх основі сприятиме посиленню фінансової дисципліни.

Для довгострокової стійкості компанії рекомендується накопичувати резерви капіталу та інвестувати у перспективні напрями діяльності. Важливо підтримувати надійні партнерські відносини та забезпечувати своєчасні взаєморозрахунки з контрагентами. Вдосконалення управління капіталом через аналіз структури капіталу та регулярний моніторинг фінансових показників допоможе підприємству оперативно реагувати на зміни у зовнішньому середовищі.

У контексті підвищення конкурентоспроможності підприємству слід інвестувати у нові технології, підвищувати продуктивність виробничих потужностей та розширювати ринки збуту. Орієнтація на потреби клієнтів та впровадження інновацій у бізнес-процеси сприятимуть закріпленню позицій компанії та створенню умов для сталого розвитку.

Реалізація запропонованих заходів забезпечить подальше зміцнення фінансових позицій ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» та створить сприятливі умови для сталого розвитку в умовах динамічного бізнес-середовища.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1 Приймак С.В., Костишина М.Т., Долбнева Д.В. Фінансова звітність підприємств: навч.-метод. посіб. Львів : Ліга-Прес, 2016. 268 с.
- 2 Іванчук Н. В. Звітність підприємств: навч. посіб. Острого: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 208 с.
- 3 Звітність підприємств : навч. посіб. (для студ. вищ. навч. закл. за спец. «Облік і оподаткування») / В.П. Пантелеев та ін. Київ : ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2017. 432 с.
- 4 Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. Дата оновлення: 17.02.2023. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення: 05.08.2024).
- 5 Звітність підприємства : підручник / М. І. Бондар та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2015. 570 с.
- 6 Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. Дата оновлення: 10.08.2022. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 05.08.2024).
- 7 Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 25.02.2000 р. № 39. Дата оновлення: 17.02.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00> (дата звернення: 05.08.2024).
- 8 Про забезпечення прозорості у видобувних галузях: Закон України від 18.09.2018 р. № 2545-VIII Дата оновлення: 31.03.2023. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2545-19> (дата звернення: 06.08.2024).
- 9 Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 «Подання фінансової звітності» : затв. наказом Міністерства фінансів України від 28.12.2009 р. № 1541. Дата оновлення: 01.01.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/z0103-10#n16> (дата звернення: 06.08.2024).
- 10 Інструкція про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності

- банків України : затв. постановою Правління Національного банку України від 24.10.2011 р. № 373. Дата оновлення: 13.05.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/zl288-11> (дата звернення: 06.08.2023).
- 11 Концептуальна основа фінансової звітності. URL: http://mof.gov.ua/uk/translation_of_international_financial_reporting_standards_2022_updated-576 (дата звернення: 06.08.2024).
- 12 Порядок подання фінансової звітності: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 р. № 419. Дата оновлення: 02.12.2022. URL: <http://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/419-2000-n#n12> (дата звернення: 20.08.2024).
- 13 Офіційний сайт IFRS. URL: <https://www.ifrs.org/> (дата звернення: 11.08.2024).
- 14 Yohn T. L. Research on the use of financial statement information for forecasting profitability. *Accounting and Finance*. 2020. Vol. 60, № 3, P 3163-3181.
- 15 Sakici N., Chatterjee S., Tang, Y., Tong L. Alternative Profitability Measures and Cross Section of Expected Stock Returns: International Evidence. 2017. p. 37. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2969687 (дата звернення: 11.08.2024).
- 16 Vorst, P., Yohn, T. 3L. Life Cycle Models and Forecasting Growth and Profitability. *Accounting Review*. 2018. Vol. 93, №. 6. P. 357-381.
- 17 Правдюк Н.Л. Рентабельність операційної діяльності підприємств: обліково-аналітичний аспект. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2018. № 12. С. 124-141.
- 18 Фоміна О.В., Сопко В. В., Августова О. О. Управління платоспроможністю підприємства. *Ефективна економіка*. 2020. № 6. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7973> (дата звернення: 20.08.2023).
- 19 Коцербуба Н.В. Інформаційне забезпечення аудиту фінансової стійкості та платоспроможності підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Ужгород, 2019. № 27. С. 78-21.
- 20 Сайт компанії ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС». URL: <https://www.ukraine.com.ua/egrpou/40374728> (дата звернення 29.08.2024).

- 21 Офіційний сайт Асоціації «IT Ukraine». URL: <https://itukraine.org.ua/> (дата звернення: 09.09.2024).
- 22 Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18, №19-20, №21-22, Ст. 144.
- 23 Грушко В.І., Наконечна О.С., Чумаченко О.Г. Національні фінанси: підручник. Київ : Університет економіки та права «КРОК», 2017. 660 с.
- 24 Панасюк Т.П., Маленко М.В., Лободзинська Т.П. Порівняльний аналіз фінансових звітів країн світу за міжнародними та національними стандартами. *Економічний вісник НТУУ «КПІ»*. Київ, 2017. № 14. С. 182-189.
- 25 Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. Дата оновлення: 29.07.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text> (дата звернення: 29.09.2024)
- 26 Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності: затв. наказом Міністерства фінансів України від 28.03.2013 р. № 433. Дата оновлення: 30.12.2013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13#Text> (дата звернення: 29.09.2024).
- 27 Богацька Н. М. Прибуток підприємства: його роль, формування та резерви збільшення в умовах ринкової економіки. *Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка»*. 2019. № 9. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/9_2019Z32.pdf (дата звернення: 09.09.2024).
- 28 Фінзвітність малого підприємства: заповнюємо без помилок. Інтерактивна бухгалтерія. 2020. № 8. URL: <https://interbuh.com.ua/ua/documents/oneanalytics/15046> (дата звернення: 04.09.2024).
- 29 Найда А.В., Домаскіна О.О. Формування та подання звітності з використанням інформаційних технологій. *Обліково-аналітичне забезпечення інноваційної трансформації економіки України (в умовах воєнного стану та поствоєнний*

- period*): збірник тез та доповідей XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Одеса, 10-12 листопада 2022 р.). Одеса, 2022. С. 3 8-40.
- 30 Аверкина М.Ф., Тихонюк К.О. Сучасні комп'ютерні системи бухгалтерського обліку в Україні. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Економічні науки*. Херсон, 2018. Вип. 30. Част. 2. С. 143-147. URL: <https://ej.journal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/299/295> (дата звернення: 16.10.2024).
- 31 ТОП-10 програм, які полегшують життя бухгалтеру. *Головбух*. URL: <https://www.golovbukh.ua/article/9463-top-10-program-yak-polegshuyut-jittya-buhgalteru> (дата звернення: 16.09.2024).
- 32 Шишкова Н. Л. Перспективи ІТ-модернізації бухгалтерського обліку: актуалізація теорії і практики. *Економічний вісник національного технічного університету «Київський політехнічний інститут». Економіка підприємства*. Київ, 2019. № 3. С. 146-159. URL: chrome-extension://efaidnbmninnnibpcajpcglclefindmkaj/https://ev.nmu.org.ua/docs/2019/3/EV20193_146-159.pdf (дата звернення: 11.10.2024).
- 33 Скрипник С.В., Франчук І. Б., Шепель І. В. Особливості автоматизації обліку підприємств у сучасних умовах. *Економіка та держава. Економічна наука*. Київ, 2020. № 10. С. 3 9-45. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/10_2020/9.pdf (дата звернення: 16.09.2024).
- 34 Самко О.О. Фінансовий аналіз діяльності підприємства: тексти лекцій. Чернігів: ЧИТУ, 2020. 112 с.
- 35 Комоліков М.С., Беззубко Л.В. Дослідження проблем оцінки фінансового стану підприємств. Збірник наукових праць. *Донбаська національна академія будівництва і архітектури*. Краматорськ, 2020. № 1 (19). С.45-52. URL: <https://donnaba.edu.ua/journal/images/1-2020-19/45-52.pdf> (дата звернення: 07.10.2024).
- 36 Георгієва Н.О. Зарубіжний досвід оцінки фінансового стану підприємства. *Перспективи розвитку обліку, аналізу та аудиту в контексті євроінтеграції*: матеріали X Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 20 травня 2022 р.). 2022. С.

- 192-193.
- 37 Волкова Н.А., Подвальна Н.Е., Семенова К.Д. Економічний аналіз: навч. посіб. Одеса: Одеський національний економічний університет, 2020. 240 с.
- 38 Калабухова С.В. Уніфікація аналітичних процедур в умовах стандартизації бухгалтерського обліку та аудиту: монографія. Київ : КНЕУ, 2019. 431 с.
- 39 Тютюнник С.В., Теркун Т.С. Основні та допоміжні показники оцінювання платоспроможності. *Соціально-компетентне управління корпораціями в умовах поведінкової економіки: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Луцьк, 18 лютого 2020 р.).* 2020. С. 417-420.
- 40 Ліснічук О.А., Нестерчук Т.А. Методичні підходи до оцінювання фінансової стійкості підприємства. *Вісник Мукачівського державного університету. Економіка та управління підприємствами.* Мукачево, 2018. № 18. С. 454-462. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnnibpcajpcgglefindmkaj/https://economyandsociety.in.ua/journals/18_ukr/63.pdf (дата звернення: 01.11.2024).
- 41 Присяжнюк А.О., Мамонтова НА. Фінансовий стан підприємства: сутність, мета та методи аналізу. *Науковий блог. Національний університет «Острозька академія».* URL: <https://naub.oa.edu.ua/2020/finansovuj-stan-pidpryyemstva-sutnis/> (дата звернення: 01.11.2024).
- 42 Томашук І.В., Томашук І.О. Управління фінансовими ризиками підприємства як складова забезпечення сталого функціонування суб'єкта економіки. *Економіка та суспільство. Фінанси, банківська справа та страхування.* 2022. № 39. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1400/1350> (дата звернення: 01.11.2024).
- 43 Куліш Г. П., Родніченко І. В. Вплив фінансових ризиків на результати діяльності підприємства. *Причорноморські економічні студії.* 2018. № 25. С. 98-103. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4dc2d448-358c-4d33-9073-588f3f905e41/content> (дата звернення: 01.11.2024).
- 44 Крупський О.П., Стасюк Ю.М. Управління ризиками суб'єктів підприємництва в сучасних умовах господарювання. *Підприємництво: сучасні виклики, тренди та трансформації* : монографія / Т. В. Гринько та ін. Дніпро:

- Видавець Біла К. О., 2023. С. 202-224. URL: https://www.confcontact.com/2023-kolektyvna-monographiya/km_2023.pdf (дата звернення: 11.10.2024).
- 45 Дослідження стану бізнесу в Україні. Серпень 2023. URL: https://business.dii.gov.ua/uploads/6/33080-stan_ta_potrebi_biznesu_v_umovah_vijni_rezul_tati_opituvanna_v_serpni.pdf (дата звернення: 02.11.2024).
- 46 Ватченко О. Б., Шаранов Р. С. Використання моделей оцінки ймовірності банкрутства на підприємствах України. Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури. Економіка та управління підприємствами. Дніпро, 2018. № 6 (17). С. 132-138. URL: <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/07/Vatchenko-O.B.-SHaranov-R.S..pdf> (дата звернення: 02.12.2024).
- 47 Слободян Н. Г., Черняк В. А. Дослідження фінансового стану підприємства з використанням моделей банкрутства. *Приазовський економічний вісник. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит*. Запоріжжя, 2020. № 3 (20). С. 258-264.
- 48 Левкович О.В., Калашнікова Ю.М. Фінансова стійкість як передумова інноваційного розвитку підприємства. *Ефективна економіка*. 2021. № 4. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/4_2021/78.pdf (дата звернення: 01.11.2024).
- 49 Кредити на розвиток бізнесу в банках України. URL: <https://bankchart.com.ua/business/credit> (дата звернення: 05.08.2024).
- 50 Брадул О. М., Ухова І. М. Оптимальна структура балансу як передумова фінансової стійкості підприємства. *Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics»*. 2018. № 12. С. 12-20. URL: <https://modecon.mnau.edu.ua/optimal-balance-sheet-structure-as-a-prerequisite-to-the-financial-stability-of-the-enterprise/>(дата звернення: 05.10.2024).
- 51 Завідна Л. Д. Модель фінансової стратегії розвитку підприємства. Причорноморські економічні студії. Економічна теорія та історія економічної думки. 2020. № 50-2. С. 13-18. URL: http://bses.in.Ua/journals/2020/50_2_2020/4.pdf (дата звернення: 05.11.2024).

52 The DuPont System of Analysis. URL:
<https://corporatefinanceinstitute.com/resources/knowledge/finance/dupont-analysis/> (дата звернення: 28.10.2024).

ДОДАТКИ

Додаток А

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 4 розділу I)

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	Дата(рік,місяць,число)	Коди	
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС"	за ЄДРПОУ	2023	01
Територія <u>ДНІПРОПЕТРОВСЬКА</u>	за КАТОТГГ ¹	40374728	01
Організаційно-правова форма господарювання <u>Товариство з обмеженою відповідальністю</u>	за КОПФГ	240	
Вид економічної діяльності <u>Неспеціалізована оптова торгівля</u>	за КВЕД	46.90	
Середня кількість працівників, осіб <u>12</u>			
Одиниця виміру: <u>тис. грн. з одним десятковим знаком</u>			
Адреса, телефон <u>вул.ШИРОКА, буд. 116б, АМУР-НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ р-н, м. ДНІПРО, ДНІПРОПЕТРОВСЬКА обл., 49000 0988695047</u>			

1.Баланс на 31 грудня 2022 р.

Актив	Код рядка	Форма № 1-м Код за ДКУД 1801006	
		На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	22,4	24,3
Первісна вартість	1001	69,7	80,6
Накопичена амортизація	1002	(47,3)	(56,3)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби :	1010	113,1	104,1
первісна вартість	1011	408,2	462,1
знос	1012	(295,1)	(358,0)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	5 063,2	4 956,3
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	5 198,7	5 084,7
II. Оборотні активи			
Запаси :	1100	13 159,8	17 296,3
у тому числі готова продукція	1103	13 159,8	17 296,3
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	15 044,0	3 509,8
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	9,7	540,6
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 280,7	1 684,8
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	432,8	3 543,0
Витрати майбутніх періодів	1170	3,8	-
Інші оборотні активи	1190	-	1 116,2
Усього за розділом II	1195	29 930,8	27 690,7
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	35 129,5	32 775,4

Продовження додатку А

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	9 860,0	9 860,0
Додатковий капітал	1410	1 620,7	1 620,7
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	8 065,2	3 615,2
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	19 545,9	15 095,9
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	7 499,8	4 095,8
розрахунками з бюджетом	1620	332,5	-
у тому числі з податку на прибуток	1621	196,4	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	0,3	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	7 751,0	13 583,7
Усього за розділом III	1695	15 583,6	17 679,5
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	35 129,5	32 775,4

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2022 р.

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	147 071,6	129 735,0
Інші операційні доходи	2120	1 559,1	4 032,6
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	148 630,7	133 767,6
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(136 372,0)	(120 655,7)
Інші операційні витрати	2180	(16 032,7)	(11 261,1)
Інші витрати	2270	(106,9)	(453,5)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(152 511,6)	(132 370,3)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	(3 880,9)	1 397,3
Податок на прибуток	2300	(569,0)	(695,6)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	(4 449,9)	701,7

Керівник

(підпис)

(ініціали/прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

(ініціали/прізвище)

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад

Додаток Б

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 4 розділу I)

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	Дата(рік,місяць,число)	Коди	
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ " АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС "	за ЄДРПОУ	2024	01 01
Територія ДНІПРОПЕТРОВСЬКА	за КАТОТТГ 1	40374728	
Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	UA12020010010639502	
Вид економічної діяльності Оптова торгівля іншими продуктами харчування, у тому числі рибою, ракоподібними та моллюсками	за КВЕД	240	
Середня кількість працівників, осіб 14		46.38	
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком			
Адреса, телефон Вул.ШИРОКА, буд.116б, АМУР-НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ р-н, м. ДНІПРО, ДНІПРОПЕТРОВСЬКА обл., 49000, Україна		0988695047	

1.Баланс на 31 грудня 2023 р.

Актив	Код рядка	Форма № 1-м Код за ДКУД 1801006	
		На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	24,3	18,3
Первісна вартість	1001	80,6	80,6
Накопичена амортизація	1002	(56,3)	(62,3)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	214,7
Основні засоби :	1010	104,1	61,3
первісна вартість	1011	462,1	409,5
знос	1012	(358,0)	(348,2)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	5 006,9	88,0
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	5 135,3	382,3
II. Оборотні активи			
Запаси :	1100	17 296,3	8 917,5
у тому числі готова продукція	1103	17 296,3	8 917,5
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	3 509,8	2 965,9
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	540,6	123,0
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 684,8	6 629,1
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	3 543,0	10 930,0
Витрати майбутніх періодів	1170	-	5,0
Інші оборотні активи	1190	1 116,2	326,5
Усього за розділом II	1195	27 690,7	29 897,0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1300	32 826,0	30 279,3

Продовження додатку Б

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	9 860,0	9 860,0
Додатковий капітал	1410	1 620,7	1 620,7
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	3 665,8	13 479,8
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	15 146,5	24 960,5
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	4 095,8	2 377,9
розрахунками з бюджетом	1620	-	508,3
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	508,3
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	13 583,7	2 432,6
Усього за розділом III	1695	17 679,5	5 318,8
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	32 826,0	30 279,3

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2023 р.

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	185 541,1	147 071,6
Інші операційні доходи	2120	7 636,7	1 409,6
Інші доходи	2240	4 832,9	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	198 010,7	148 481,2
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(167 490,9)	(136 374,0)
Інші операційні витрати	2180	(14 095,8)	(15 881,2)
Інші витрати	2270	(4 919,0)	(56,2)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(186 505,7)	(152 311,4)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	11 505,0	(3 830,2)
Податок на прибуток	2300	(1 940,5)	(569,0)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	9 564,5	(4 399,2)

Керівник

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

(ініціали, прізвище)

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад

Додаток В

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 4 розділу I)

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	Дата(рік,місяць,число)	Коди		
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ " АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС "	за ЄДРПОУ	2022	01	01
Територія ДНІПРОПЕТРОВСЬКА	за КАТОТТГ ¹	40374728		
Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	UA12020010010639502		
Вид економічної діяльності Неспеціалізована оптова торгівля	за КВЕД	240		
Середня кількість працівників, осіб 16		46.90		
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком				
Адреса, телефон вул.ШИРОКА, буд. 1166, АМУР-НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ р-н, м. ДНІПРО, ДНІПРОПЕТРОВСЬКА обл., 49000		0988695047		

1.Баланс на 31 грудня 2021 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного року	Форма № 1-м Код за ДКУД 1801006	
			На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	27,0	22,4	
Первісна вартість	1001	65,4	69,7	
Накопичена амортизація	1002	(38,4)	(47,3)	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-	
Основні засоби :	1010	116,1	113,1	
первісна вартість	1011	466,4	408,2	
знос	1012	(350,3)	(295,1)	
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-	
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	837,7	5 063,2	
Інші необоротні активи	1090	-	-	
Усього за розділом I	1095	980,8	5 198,7	
II. Оборотні активи				
Запаси :	1100	17 072,5	13 159,8	
у тому числі готова продукція	1103	17 072,5	13 159,8	
Поточні біологічні активи	1110	-	-	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	6 527,4	15 044,0	
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	405,5	9,7	
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 274,6	1 280,7	
Поточні фінансові інвестиції	1160	5 300,0	-	
Гроші та їх еквіваленти	1165	3 200,2	432,8	
Витрати майбутніх періодів	1170	1,8	3,8	
Інші оборотні активи	1190	33,8	-	
Усього за розділом II	1195	33 815,8	29 930,8	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-	
Баланс	1300	34 796,6	35 129,5	

Продовження додатку В

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	9 860,0	9 860,0
Додатковий капітал	1410	1 620,7	1 620,7
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	7 364,3	8 065,2
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	18 845,0	19 545,9
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	14 545,6	7 499,8
розрахунками з бюджетом	1620	225,2	332,5
у тому числі з податку на прибуток	1621	225,2	196,4
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	0,3
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	1 180,8	7 751,0
Усього за розділом III	1695	15 951,6	15 583,6
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	34 796,6	35 129,5

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2021 р.

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	129 735,0	115 712,7
Інші операційні доходи	2120	4 032,6	530,1
Інші доходи	2240	-	87,2
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	133 767,6	116 330,0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(120 655,7)	(103 646,8)
Інші операційні витрати	2180	(11 261,1)	(11 176,5)
Інші витрати	2270	(453,5)	(706,6)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(132 370,3)	(115 529,9)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	1 397,3	800,1
Податок на прибуток	2300	(695,6)	(465,3)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	701,7	334,8

Керівник _____ (ініціали, прізвище)
(підпис)

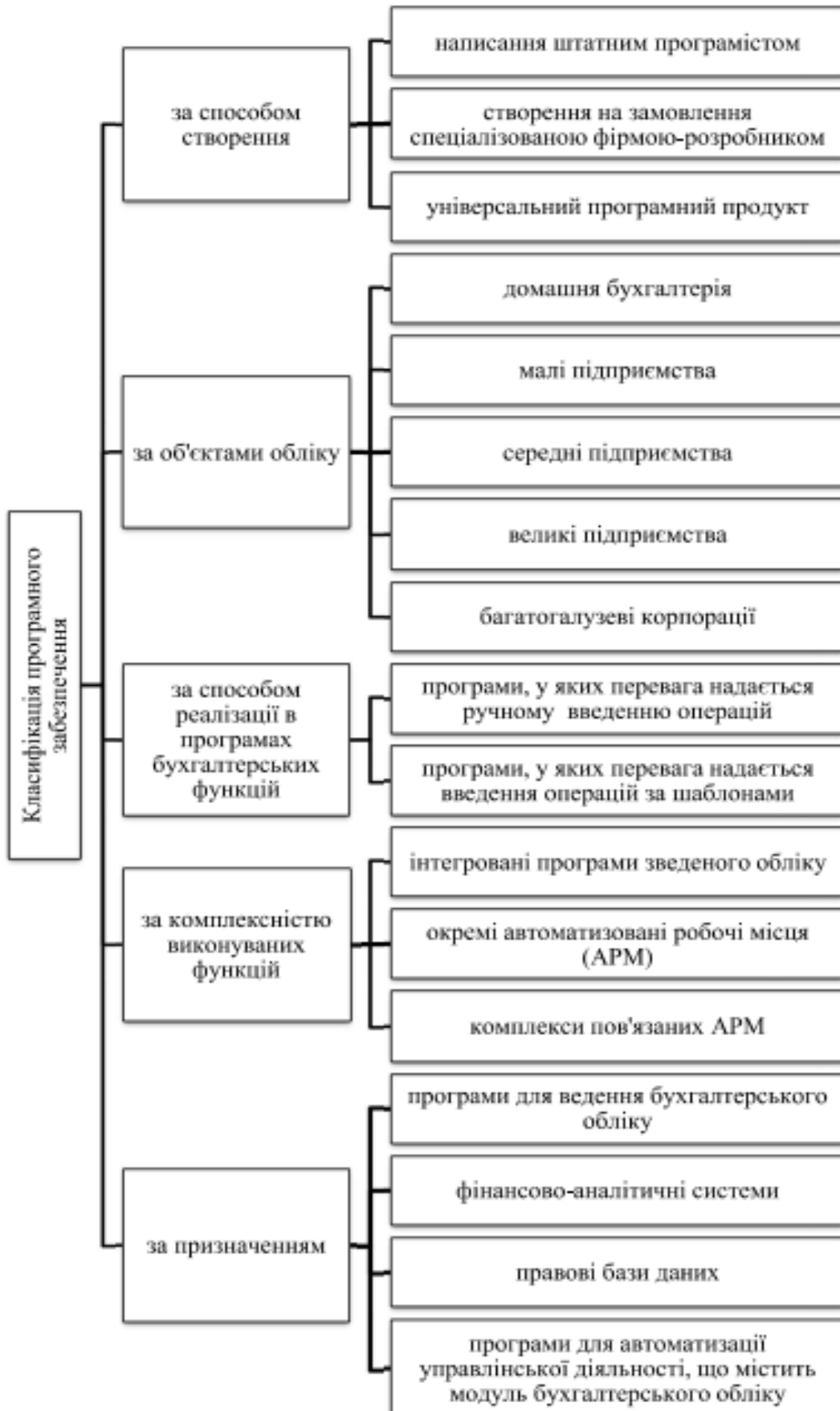
Головний бухгалтер _____ (ініціали, прізвище)
(підпис)

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад

Інформація, що вноситься до Звіту про фінансові результати

Стаття	Код рядка	Обороти за рахунками
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	Обороти за Дт 701 «Доходи від реалізації готової продукції», 702 «Доходи від реалізації товарів», 703 «Доходи від реалізації робіт і послуг» за Кт 791 «Результат операційної діяльності» мінус оборот за Дт 791 «Результат операційної діяльності» із Кт 704 «Вирахування з доходу»
Інші операційні доходи	2120	Обороти за Дт 71 «Інший операційний дохід» із Кт 791 «Результат операційної діяльності»
Інші доходи	2240	Обороти за Дт 72 «Доходи від участі в капіталі», 73 «Інші фінансові доходи» із Кт 792 «Результат фінансових операцій» та за Дт 74 «Інші доходи» із Кт 793 «Результат від іншої діяльності»
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	Обороти за Дт 791 «Результат операційної діяльності» із Кт 90 «Собівартість реалізації»
Інші операційні витрати	2180	Обороти за Дт 791 «Результат операційної діяльності» із Кт 92 «Адміністративні витрати», 93 «Витрати на збут», 94 «Інші витрати операційної діяльності»
Інші витрати	2270	Обороти за Дт 792 «Результат фінансових операцій» із Кт 95 «Фінансові витрати», 96 «Втрати від участі в капіталі» та Дт 793 «Результат від іншої діяльності» із Кт 97 «Інші витрати»
Податок на прибуток	2300	Оборот за Дт 98 «Податок на прибуток» із Кт 641 «Розрахунки за податками»

Класифікація програмного забезпечення автоматизації системи бухгалтерського обліку

Книшек О.О.,
к.е.н., доц., доцент кафедри обліку, аудиту, аналізу і оподаткування
Університету митної справи і фінансів
Лях А.Д.,
студентка Університету митної справи та фінансів

АУДИТ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЯК ОДИН ІЗ СПОСОБІВ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Аудит фінансової звітності є одним з найважливіших інструментів для оцінки фінансового стану підприємства. Він передбачає незалежну перевірку фінансових даних компанії з метою забезпечення їх достовірності та відповідності міжнародним або національним стандартам. Завдяки аудиту, зацікавлені сторони (інвестори, кредитори, акціонери, партнери) можуть отримати впевненість у тому, що фінансова звітність підприємства є правдивою та повною, а також адекватно відображає його реальний фінансовий стан.

Фінансовий стан суб'єкта господарювання – комплексне поняття і є показником ефективності та налагодженості використання фінансового ресурсу підприємства, якості взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин. Не існує єдиної економічної ознаки, яку можна розглядати та використовувати, як основну характеристику рівня фінансового стану суб'єкта господарювання. Він визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення й використання фінансових ресурсів та своєчасність розрахунків за своїми зобов'язаннями.

Фінансова звітність, її аудит та аналіз залишаються важливими аспектами в управлінні підприємством з метою прийняття ефективних рішень. Фінансова звітність є основним джерелом інформації про фінансові результати, стан майна та зобов'язань підприємства, його грошові потоки, як для зовнішніх користувачів (інвесторів, кредиторів, державних органів), так і для внутрішніх (керівництва підприємства, менеджерів тощо) [1].

На сьогоднішній день існують два стратегічних підходи до організації аудиту фінансової звітності. Перший з них – аудит за циклами, що самостійно розробляються аудитором. Другий являє собою перевірку по статтях фінансової звітності і є більш звичним для українських аудиторів, так як перевірка статей прив'язана безпосередньо до самої звітності та може бути легко проконтрольована.

При оцінці фінансового стану підприємства суттєвими перевагами аудиту фінансової звітності є:

1. **Об'єктивність оцінки:** оскільки аудит проводиться незалежними спеціалістами, результати аудиту є неупередженими та не залежать від інтересів керівництва підприємства.

2. **Інформативність:** аудиторський звіт надає комплексний аналіз фінансових показників, що допомагає зробити обґрунтовані висновки про фінансовий стан.

3. **Виявлення прихованих проблем:** аудит дозволяє виявити потенційні ризики, зокрема проблеми ліквідності, платоспроможності або високий рівень

Продовження додатку 3

заборгованості, що можуть бути неочевидними на перший погляд.

4. Покращення фінансового управління: аудит стимулює підприємства до дотримання високих стандартів ведення обліку і звітності, що підвищує ефективність фінансового менеджменту.

Таким чином, аудит фінансової звітності дає об'єктивне уявлення про фінансовий стан підприємства, допомагаючи як керівникам, так і інвесторам оцінити: ліквідність (спроможність компанії виконувати короткострокові зобов'язання); платоспроможність (здатність покривати довгострокові зобов'язання); фінансову стабільність (стабільність грошових потоків, рівень заборгованості, рентабельність діяльності тощо).

В умовах високого рівня конкурентних бізнес-відносин, аудит фінансової звітності може бути використаний як ефективна форма фінансового-господарського контролю та надає доволі вичерпну оцінку фінансовому стану суб'єкта господарювання.

Аудит фінансової звітності є необхідним процесом для забезпечення прозорості та достовірності інформації про фінансовий стан підприємства, підвищення достовірності та надійності фінансової звітності та дозволяє виявити можливі помилки, спотворення чи маніпуляції у фінансовій звітності, що сприяє підвищенню її достовірності та надійності [3; 4].

Завдяки аудиту можна об'єктивно оцінити фінансовий стан, виявити ризики, покращити систему внутрішнього контролю і підвищити довіру зацікавлених сторін до компанії. Таким чином, аудит стає важливим інструментом для стратегічного управління та прийняття обґрунтованих рішень щодо майбутнього розвитку підприємства.

Аудит фінансової звітності є одним із найважливіших методів оцінки фінансового стану підприємства. Він не лише підтверджує достовірність фінансових даних, але й дає змогу компанії поліпшити внутрішні процеси, підвищити привабливість для інвесторів та зміцнити своє місце на ринку. Тому регулярне проведення аудиту є ключовим фактором у забезпеченні стабільності та надійності бізнесу.

Список використаних джерел:

1. Добровольська О., Кравченко М., Даніленко О. Фінансова звітність як елемент системи управління підприємством. Економіка та суспільство. 2021. № 32. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-32-34> (дата звернення: 10.10.2024).

2. Купріна Н. М., Шаталова А. В., Апостолов К. В., Бачинська О. В. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства: теоретичний та практичний аспект. Економіка харчової промисловості. 2018. Т. 10, Вип. 4. С. 48-57. URL: https://nbuv.gov.ua/UJRN/echp_2018_10_4_7 (дата звернення: 20.10.2024).

3. Плаксієнко В. Я. Облік. Оподаткування та аудит: навч. посіб. Київ: Центр навчальної і практичної літератури, 2021. 509 с.

4. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України № 2258-VIII від 21.12.2017р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>. (дата звернення: 02.12.2024).

Демонстраційний матеріал
до дипломної роботи магістра

за спеціальністю "**Облік і оподаткування**"

на тему:

Формування фінансової звітності підприємства та оцінка його фінансового стану (за матеріалами Товариства з обмеженою відповідальністю «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС»)

Дипломник: Лях А.Д

Керівник: к.е.н., доцент Книшек О.О.

МЕТА ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ – є поглиблений аналіз фінансової звітності, оцінка фінансового стану та розробка практичних рекомендацій з покращення для ефективного управління підприємством і підвищення його інвестиційної привабливості.

ЗАВДАННЯ:

- дослідити методику складання Балансу (Звіту про фінансовий стан) та Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід), а також дослідити дотримання законодавчих вимог підприємством;
- розглянути методику складання інших фінансових звітів, таких як Звіт про рух грошових коштів, Звіт про власний капітал та Приміток до фінансової звітності;
- розглянути міжнародний досвід методики оцінки фінансового стану підприємства;
- навести і оцінити ступінь автоматизації обліку та процесу формування фінансової звітності в прикладних програмах;
- надати рекомендації щодо удосконалення в частині обліку на етапі формування та надання користувачам фінансової звітності підприємства;
- розкрити методичні прийоми аналізу фінансового стану підприємства;
- провести аналіз фінансової звітності ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС», рівня та динаміки її показників;
- провести аналіз негативного та позитивного впливу чинників на фінансовий стан досліджуваного підприємства та надати рекомендації і шляхи підвищення його фінансової стійкості.

ОБ'ЄКТ ДОСЛІДЖЕННЯ – порядок формування фінансової звітності та процес аналітичної оцінки фінансового стану підприємства.

ПРЕДМЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ – теоретико-методичні та практичні аспекти формування фінансової звітності та оцінки фінансового стану ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС».

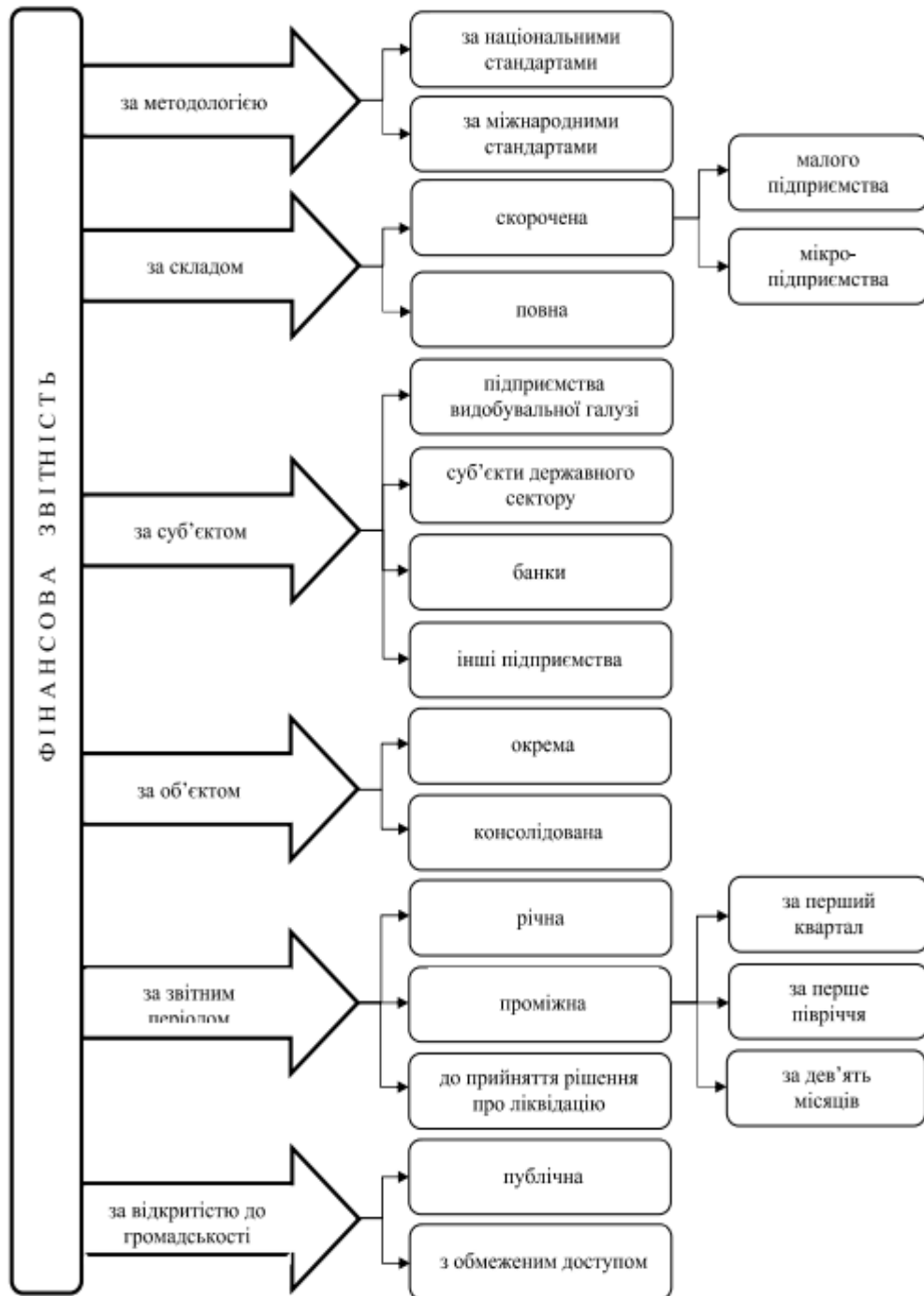

Рис. 1. Класифікація фінансової звітності

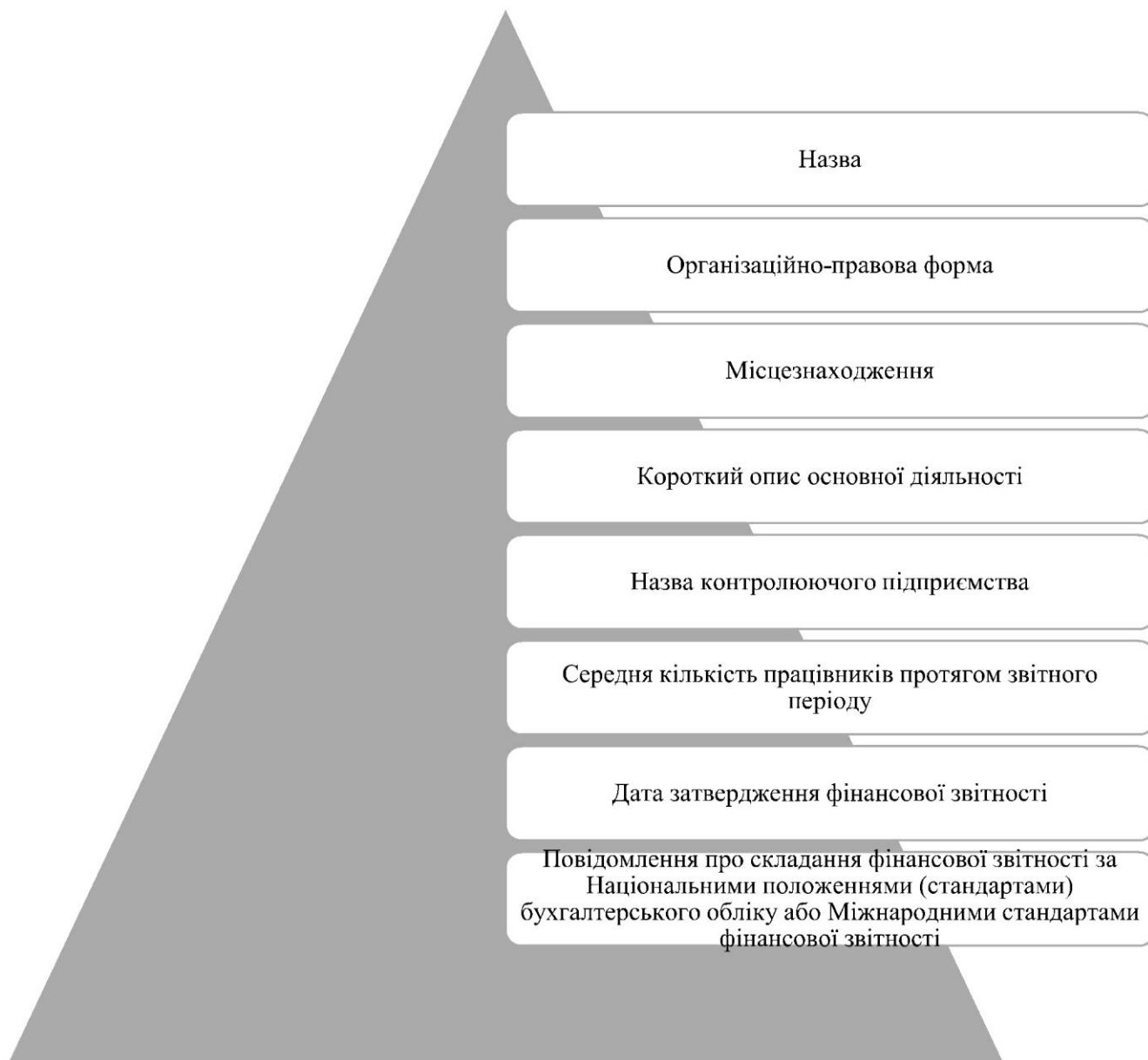

Рис. 2. Інформація про підприємство у фінансовій звітності

Продовження додатку К

Лист 4

Таблиця 1

Динаміка активів ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» за 2021-2023 рр, тис. грн.

Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Динаміка 2021-2023, %
Необоротні активи, всього	5 198,7	5 084,7	382,3	-92,6
- Нематеріальні активи	22,4	24,3	18,3	-18,3
- Основні засоби	113,1	104,1	61,3	-45,8
- Довгострокові фінансові інвестиції	5 063,2	4 956,3	88,0	-98,3
Оборотні активи, всього	29 930,8	27 690,7	29 897,0	-0,1
- Запаси	13 159,8	17 296,3	8 917,5	-32,3
- Дебіторська заборгованість	16 333,7	5 735,2	9 718,0	-40,5
- Грошові кошти	432,8	3 543,0	10 930,0	+2424,5
Баланс, всього	35 129,5	32 775,4	30 279,3	-13,8

Таблиця 2

Динаміка структури активів ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» за 2021-2023 рр, %

Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Зміна структури 2021-2023, в.п.
Необоротні активи, всього	14,9	15,5	1,3	-13,6
- Нематеріальні активи	0,1	0,1	0,1	0,0
- Основні засоби	0,3	0,3	0,2	-0,1
- Довгострокові фінансові інвестиції	14,5	15,1	0,3	-14,2
Оборотні активи, всього	85,1	84,5	98,7	+13,6
- Запаси	37,6	52,8	29,5	-8,1
- Дебіторська заборгованість	47,0	17,5	32,1	-14,9
- Грошові кошти	1,2	10,8	36,1	+34,9
Баланс, всього	100	100	100	-

Таблиця 3

Динаміка пасивів ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» за 2021-2023 рр., тис. грн.

Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Динаміка 2021-2023, %
Власний капітал, всього	19 545,9	15 095,9	24 960,5	+27,7
- Зареєстрований капітал	9 860,0	9 860,0	9 860,0	0,0
- Нерозподілений прибуток	8 065,2	3 615,2	13 479,8	+67,1
Поточні зобов'язання, всього	15 583,6	17 679,5	5 318,8	-65,9
- Кредиторська заборгованість	7 499,8	4 095,8	2 377,9	-68,3
- Інші зобов'язання	7 751,0	13 583,7	2 432,6	-68,6
Баланс, всього	35 129,5	32 775,4	30 279,3	-13,8

Продовження додатку К

Лист 5

Таблиця 4

Динаміка структури пасивів ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» за 2021-2023 рр., %

Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Зміна структури 2021-2023, в.п.
Власний капітал, всього	55,6	46,1	82,4	+26,8
- Зареєстрований капітал	28,3	30,1	32,6	+4,3
- Нерозподілений прибуток	23,0	11,0	44,5	+21,5
Поточні зобов'язання, всього	44,4	53,9	17,6	-26,8
- Кредиторська заборгованість	21,3	12,5	7,8	-13,5
- Інші зобов'язання	22,1	41,4	9,8	-12,3
Баланс, всього	100	100	100	-

Таблиця 5

Динаміка показників фінансових результатів ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС»
за 2021-2023 рр., тис. грн.

Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік
Чистий дохід від реалізації продукції	129 735,0	147 071,6	185 541,1
Інші операційні доходи	4 032,6	1 559,1	7 636,7
Інші доходи	-	-	4 832,9
Разом доходи	133 767,6	148 630,7	198 010,7
Собівартість реалізованої продукції	(120 655,7)	(136 372,0)	(167 490,9)
Інші операційні витрати	(11 261,1)	(16 032,7)	(14 095,8)
Інші витрати	(453,5)	(106,9)	(4 919,0)
Разом витрати	(132 370,3)	(152 511,6)	(186 505,7)
Фінансовий результат до оподаткування	1 397,3	(3 880,9)	11 505,0
Податок на прибуток	(695,6)	(569,0)	(1 940,5)
Чистий прибуток (збиток)	701,7	(4 449,9)	9 564,5

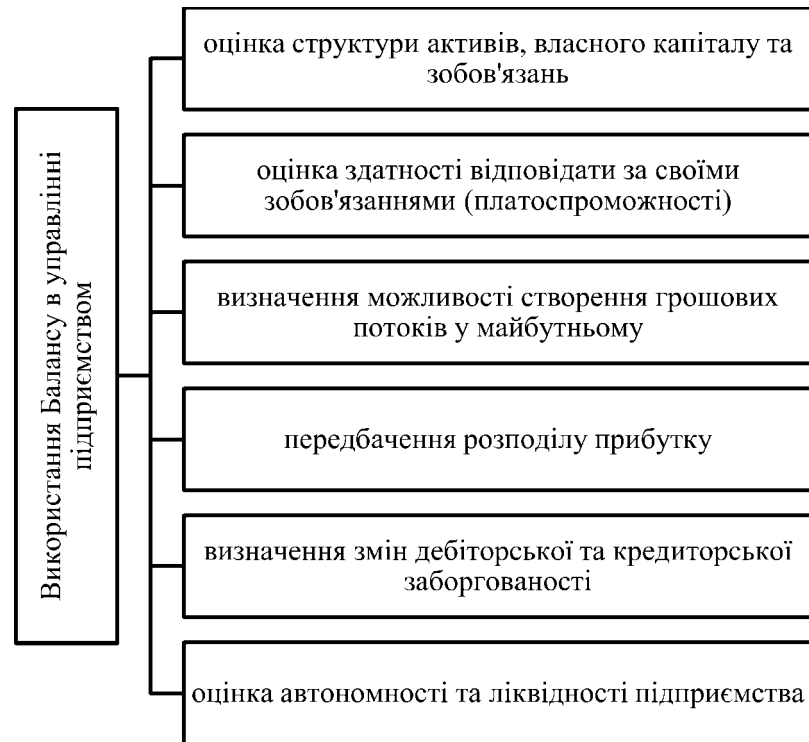

Рис. 3. Використання інформації з Балансу в управлінні підприємством

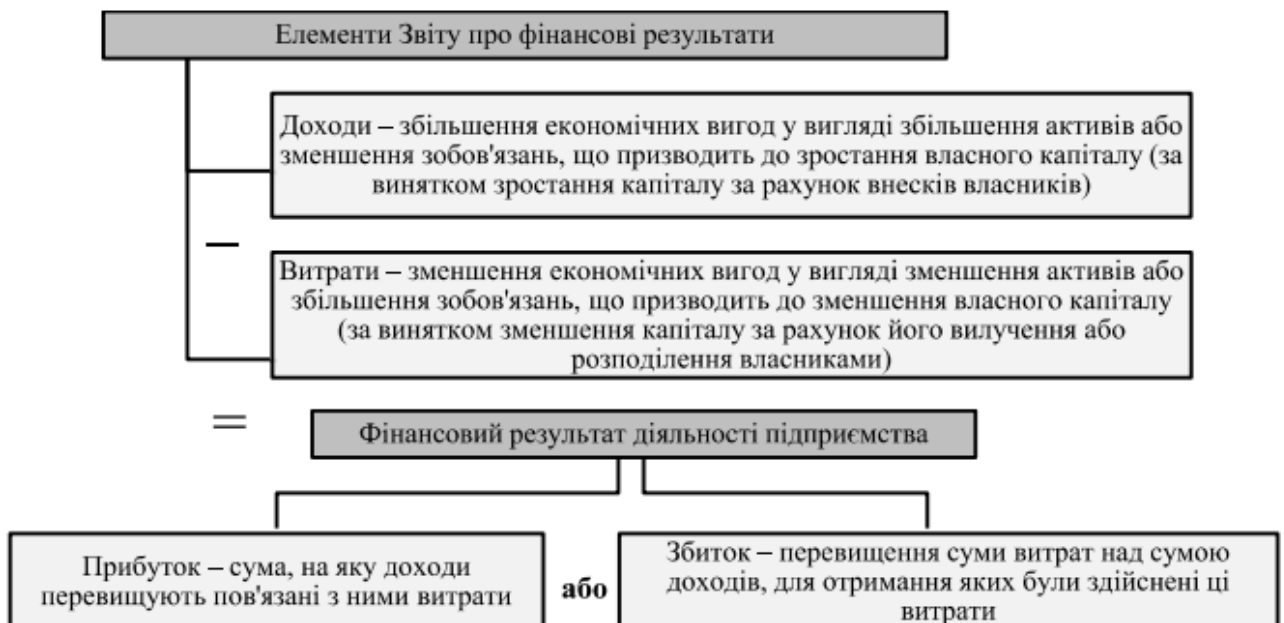

Рис. 4. Схематичний опис сутності Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід)

Продовження додатку К

Лист 7

Таблиця 6

Кореспонденція рахунків з обліку витрат ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС»

№ з/п	Зміст господарської операції	Д-т	К-т
1	Нараховано амортизацію обладнання адміністративного персоналу	92	131
2	Нараховано заробітну плату адміністративному персоналу	92	661
3	Зроблені нарахування на заробітну плату адміністративному персоналу	92	65
4	При створенні кінцевого продукту отримано послуги від підрядників	23	685
5	Відпущенні МШП на адміністративні потреби	92	22
6	Нараховано витрати на комунальні послуги з будівлі офісу	92	685
7	Відображення собівартості продукції в момент її реалізації	90	26
8	Списання витрат на фінансовий результат	79 79	90 92

Таблиця 7

Кореспонденція рахунків з обліку доходів ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС»

№ з/п	Зміст господарської операції	Д-т	К-т
1	Отримано передоплату від замовника: - на суму вартості продукту (з ПДВ); - на суму ПДВ.	311 643	361 641
2	Передано права власності на кінцевий продукт замовнику	361	701
3	Відображено податкові зобов'язання з ПДВ	701	643
4	Списання доходів на фінансовий результат	701	79

Таблиця 8

Кореспонденція рахунків з обліку використання прибутку

№ з/п	Зміст господарської операції	Д-т	К-т
1	Нараховано дивіденди	443	671
2	Погашено збитків за рахунок нерозподіленого прибутку	441	442
3	Списано використаного прибутку на виплату дивідендів	441	443
4	Використано нерозподілений прибуток на створення резервного капіталу	441	43
5	Використано нерозподілений прибуток на збільшення статутного капіталу	441	40

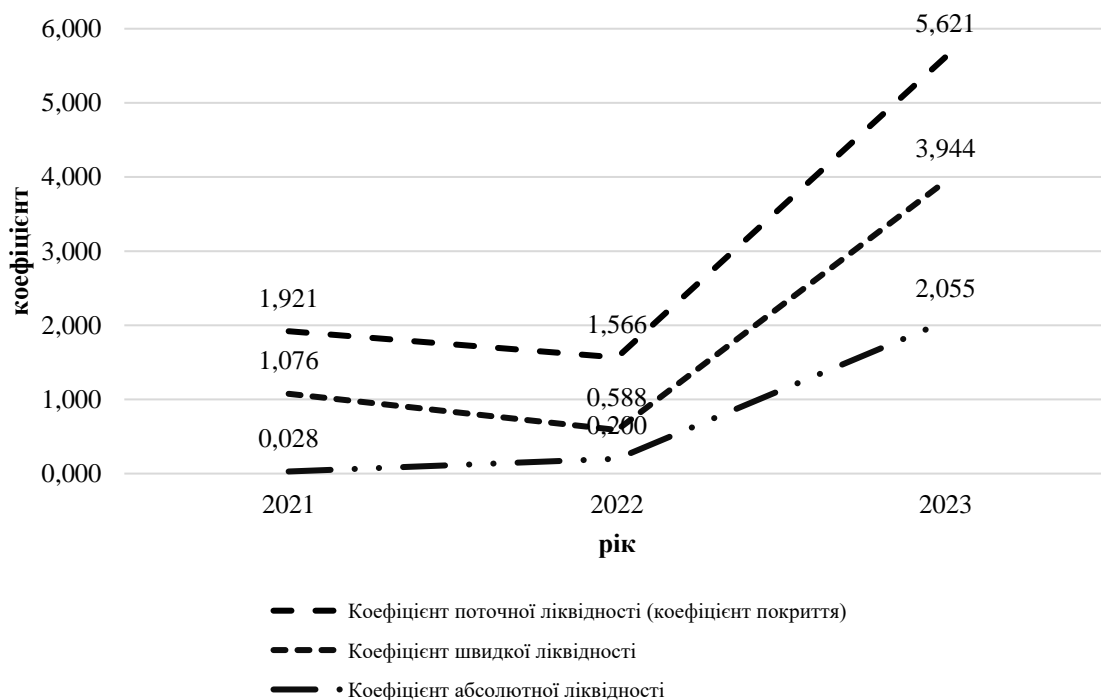

Рис. 5. Динаміка показників ліквідності ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» за 2021-2023 рр.

Таблиця 9

Динаміка показників фінансової стійкості ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» за 2021-2023 рр.

Показник	2021	2022	2023	Відхилення 2023 від 2021
Власні обігові кошти (робочий, функціонуючий капітал)	14 347	10 011	24 578	10 231
Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами	0,4793	0,3615	0,8221	0,3428
Маневреність робочого капіталу	0,92	1,73	0,36	-0,55
Маневреність власних обігових коштів	0,03	0,35	0,44	0,41
Коефіцієнт забезпечення власними обіговими коштами запасів	1,09	0,58	2,76	1,67
Коефіцієнт покриття запасів	1,66	0,82	3,02	1,36
Коефіцієнт фінансової незалежності	0,56	0,46	0,82	0,27
Коефіцієнт фінансової залежності	1,80	2,17	1,21	-0,58
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	1,53	1,83	1,20	-0,33
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,44	0,54	0,18	-0,27
Коефіцієнт фінансової стабільності (коефіцієнт фінансування)	1,254	0,854	4,693	3,439
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,556	0,461	0,824	0,268

Продовження додатку К

Лист 9

Таблиця 10

Динаміка показників ділової активності ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС»
за 2021-2023 рр.

Показник	2021	2022	2023	Відхилення 2023 від 2021	
				Абс.	Відн.
Коефіцієнт оборотності обігових коштів	4,33	5,31	6,21	1,87	30,2
Період одного обороту обігових коштів	83,05	67,78	58,01	-25,05	-43,2
Коефіцієнт оборотності запасів (обороті)	9,17	7,88	18,78	9,61	51,2
Період одного обороту запасів (днів)	39,26	45,66	19,17	-20,10	-104,9
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості (обороті)	100,54	66,09	27,48	-73,06	-265,9
Період погашення дебіторської заборгованості (днів)	3,58	5,45	13,10	9,52	72,7
Коефіцієнт оборотності готової продукції (оборотів)	9,86	8,50	20,81	10,95	52,6
Період погашення кредиторської заборгованості (днів)	23,37	10,81	6,20	-17,17	-276,7
Період операційного циклу (днів)	42,85	51,11	32,27	-10,58	-32,8
Період фінансового циклу (днів)	19,48	40,29	26,06	6,59	25,3
Коефіцієнт оборотності власного капіталу (оборотність)	6,64	9,74	7,43	0,80	10,7

Таблиця 11

Динаміка показників рентабельності ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС»
за 2021-2023 рр.

показник	2021	2022	2023	Відхилення 2023 від 2021	
				Абс.	Відн.
Рентабельність капіталу (активів) за чистим прибутком	0,020	-0,136	0,316	0,296	1481,4
Рентабельність власного капіталу	0,036	-0,295	0,383	0,347	967,4
Рентабельність виробничих засобів	6,204	-42,746	156,028	149,823	2414,9
Рентабельність реалізованої продукції за чистим прибутком	0,005	-0,030	0,052	0,046	853,1
Коефіцієнт реінвестування	11,508	-2,625	1,787	-9,721	-84,5
Коефіцієнт стійкості економічного зростання	0,413	0,774	0,685	0,272	65,8
Співвідношення сплачених відсотків і прибутку	0,331	0,443	0,268	-0,064	-19,2
Період окупності капіталу	50,06	-7,37	3,17	-46,90	-93,7
Період окупності власного капіталу	27,86	-3,39	2,61	-25,25	-90,6

Формула моделі Е. Альтмана:

$$Z = 6,56X_1 + 3,26X_2 + 6,72X_3 + 1,05X_4 \quad (1)$$

де: X_1 – частка оборотного капіталу у загальних активах;

X_2 – нерозподілений прибуток у відсотках до загальних активів;

X_3 – прибуток до сплати відсотків та податків (ЕВІТ) у відсотках до загальних активів;

X_4 – співвідношення власного та позикового капіталу.

Таблиця 12

Розрахунок ймовірності банкрутства ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» за моделлю Е. Альтмана

Показник	Формула	2021	2022	2023
X_1	Оборотні активи / Активи	0,8520	0,8449	0,9874
X_2	Нерозподілений прибуток / Активи	0,2296	0,1103	0,4452
X_3	Прибуток до оподаткування / Активи	0,0398	-0,1184	0,3800
X_4	Власний капітал / Зобов'язання	1,2543	0,8539	4,6929
Z	$6,56X_1 + 3,26X_2 + 6,72X_3 + 1,05X_4$	7,922	6,003	15,409

Формула моделі О. Терещенка:

$$Z = 1,5X_1 + 0,08X_2 + 10X_3 + 5X_4 + 0,3X_5 + 0,1 X_6 \quad (2)$$

де: - X_1 – Cash Flow / зобов'язання.

- X_2 – валюта балансу/ зобов'язання.

- X_3 – чистий прибуток/ баланс.

- X_4 – чистий прибуток/ виручка.

- X_5 – виробничі запаси/ виручка.

- X_6 – виручка/основний капітал.

Таблиця 13

Розрахунок ймовірності банкрутства ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» за моделлю О. Терещенка

Показник	Формула	2021	2022	2023
X_1	Гроші / Зобов'язання	0,0278	0,2004	2,0550
X_2	Активи / Зобов'язання	2,2543	1,8539	5,6929
X_3	Чистий прибуток / Активи	0,0200	-0,1358	0,3159
X_4	Чистий прибуток / Чистий дохід	0,0054	-0,0303	0,0515
X_5	Виробничі запаси / Чистий дохід	0,0000	0,0000	0,0000
X_6	Чистий дохід / Власний капітал	6,6375	9,7425	7,4334
Z	$1,5X_1 + 0,08X_2 + 10X_3 + 5X_4 + 0,3X_5 + 0,1X_6$	1,1125	-0,0858	7,6977

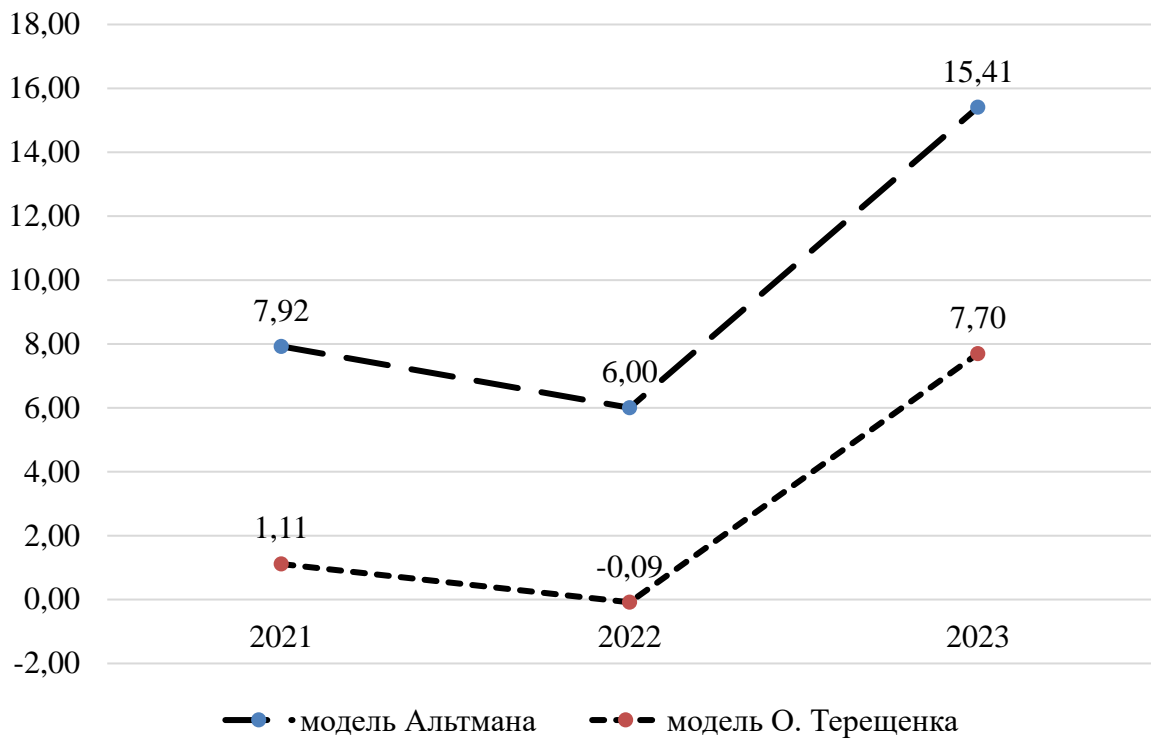

Рис. 6. Динаміка показників ймовірності банкрутства
ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС» за 2021–2023 роки

Таблиця 14

Розрахунок ефекту фінансового левериджу
в умовах ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС»

Рік	ROA (рентабельність активів)	Середня ставка і, %	Позиковий капітал (D), тис. грн	Власний капітал (E), тис. грн	D/E	Ефект фінансового левериджу (EFL)
2021	2,00%	1,50%	15 951,6	18 845,0	0,847	0,42%
2022	-13,58%	1,80%	15 583,6	15 095,9	1,032	-15,85%
2023	31,59%	2,00%	5 318,8	24 960,5	0,213	6,28%

Формула моделі Дюпона:

$$ROE=PM \times AT \times EM \quad (3)$$

де: - PM (Profit Margin) - маржа чистого прибутку: Чистий прибуток / Чистий дохід,

- AT (Asset Turnover) - оборотність активів: Чистий дохід / Активи,

- EM (Equity Multiplier) - коефіцієнт мультиплікатора власного капіталу: Активи / Власний капітал.

Таблиця 15

Розрахунок показників за моделлю Дюпона
в умовах ТОВ «АРМ-УКР СТРОЙСЕРВІС»

Показник	Роки		
	2021	2022	2023
Чистий прибуток, тис. грн	701,7	-4 399,2	9 564,5
Чистий дохід, тис. грн	129 735,0	147 071,6	185 541,1
Активи, тис. грн	34 796,6	35 129,5	30 279,3
Власний капітал, тис. грн	18 845,0	19 545,9	24 960,5
PM, %	0,54	-2,99	5,15
AT, разів	3,73	4,19	6,13
EM, разів	1,85	1,80	1,21
ROE, %	3,72	-22,61	38,22